Budapest, 1904. Kilencedik évfolyam. 210. szám. Szombat, július 30.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Muzeum-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor. 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Tüskétlen agrárizmus.

Budapest, julius 29.

(v.) Egy összhangzatos gazdasági élet keretébe összhangzatosan illeszkedik bele Tallián Bélának a képviselőház mai ülésén kifejtett földmivelésügyi programmja. A mezőgazdasági érdek okos átértése s a magyar földnek nagy szeretete jellemzi az uj miniszter uj politikájának alapvonalait. Mert uj ez a politika, akármennyire is hangsulyozza a politikai ildomosság okán erkölcsi és gondolatbeli rokonságát az elődd programmjával. Uj ez a politika nemcsak módszerében, hanem sokrészt tartalmában is.

Tüskétlen agrárizmusnak neveznők a Tallián Béla agrár politikáját. Nem ad föl ez a politika semmit a magyar mezőgazdaság igaz érdekeiből; ámde ezeket az érdekeket az iparral és kivált a kereskedelemmel szemben való ellenséges indulat nélkül akarja védelmezni és fejleszteni. Darányi Ignác is váltig hangsulyozta a gazdasági ágazatok harmóniájának üdvös és szükséges voltát; de irányzata mégis állandóan leplezett hadakozás volt a kereskedelem és az ipar ellen, majdnem hiszterikus féltékenység a mezőgazdaságnak nem szupremaciájáért, ami érthető és jogos lett volna, hanem a többi gazdasági ágazat rovására való kizárólagos felvirágzásáért is. Az elődd agrárizmusa hasonlatos volt ama rovar ártó szándékához, amely fulánkját beleüti az emberbe s aztán maga is belepusztul. Az a régi agrár-politika is elzárkozott annak felismerése elől, hogy a kereskedelem és ipar jóléte tudná igazán és tartósan fokozni a mezőgazdaság boldogulását, s inkább lemondott a saját fellendülésének előfeltételeiről, csak hogy ne kelljen vetélytársainak jólétét tapasztalnia. A Tallián Béla agrár-politikájának, amint ez a mai programmból bontakozott ki, nincsenek fulánkjai. Ez a politika erőssé és gazdaggá akarja tenni a magyar földbirtokot, de nem ugy, hogy elszivatja vele a nemzetgazdaság többi ágazatainak életnedveit, hanem ugy, hogy velük karöltve keresi és ápolja az anyagi fejlődés feltételeit. Nem megbélyegzett szolgálóivá akarja tenni a kereskedelmet és az ipart az egyedül dédelgetett mezőgazdaságnak, hanem fiatalabb testvéreivé, akikkel harmonikus együttműködésben kiván dolgozni a nemzet gazdasági erősitésén.

A módszerbeli különbségnél is érezhetőbb az uj irányunk tartalombeli különbözősége. Az elődnek tüskés agrárizmusa a nagybirtoknak ugyszólván libériás inasává szegődött. A mérték, amelylyel a dolgokat mérte, a latifundiumok és hitbizományok érdeke volt. Ami ezt a mértéket megütötte, azt sietett felkarolni; ami meg nem ütötte ezt a mértéket, azt ugyanezen mértékkel ütötte le lábáról. Hogy elfogadhatóvá tegye mégis ebben a demokratikus világban az ingatlan nagytőkének kizárólagos kényeztetését, a régi cselhez folyamodott: feudális törekvéseit népszerű frázisok és sokszor demagóg szólamok mázával kendőzte. Különben helyes és üdvös intézményeket, amelyeknek a demokrácia jó hasznát vette mindenütt, mint például a szövetkezeteket, a társadalmi egyensuly s a felekezeti béke megháboritóivá torzitott; nyilván azért, mert nem hasznos társadalmi és gazdasági hatásokat akart kiváltani, hanem mert az ő révükön akarta a szociális elégületlenséget olyan területekre levezetni, ahol a hitbizományok és latifundiumok ártalma nélkül érvényesithette feszitő erejét. Az a politika kacérkodott a kisemberrel s a nagybirtokot becézgette. Ezzel szemben jóleső érzést kelt a Tallián Béla tüskétlen agrárizmusának egyenes, férfias nyiltsága. Az uj irány eldob magától minden demagóg sallangot, de eldobja magától az ingatlan nagytőke uralmának szégyenitő és nemzetsorvasztó jármát is. Nem halmoz egymásra émelygős szólamokat a kis-exisztenciák felkarolásáról, hanem becsvágyául és céljául azt tüzi ki, hogy a közép- és kisbirtok boldoguljon. Valóban a birtokos-osztálynak e két kategóriája szorul rá az állami istápolásra. A hitbizományok és latifundiumok megélnek a maguk emberségéből is, sőt annyira megélnek, hogy jövedelmük nagy részét tőkésitik s az igy gyüjtött tőke segitségével sikeresen üzik a roskatag kö-

TÁRCA

Bünös emberek.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Pásztor József.***

Egy csónak közeledett a vizimalom felé. Csak egy ember ült benne s gyorsan meritgette a lapátot a vizbe. Az egész folyó, a nagy viz olyan volt, mint valami lassan suhanó aranyvár s a gyorsan haladó csónak ezüst barázdát szántott a vizen. Nyugaton sárga, meleg párázat feküdt a tájra, az ég másik oldalán fátyolosan, fehér arccal bámészkodott már a hold s az égen, a vizen elömlő buja aranyszinekbe, sejtelmesen, szeliden szövődött bele az enyhe, bátortalan fény.

A malom körül csend volt, csak a kerék nyöszörgött, amint a viz átlocsogott a küllői között. A csónakos ember a malomhoz ért s hirtelen kiugrott a csónakból. Deresedő ember volt. A haja a homlokára csapzott, az arca tüzelt, a szeme nyugtalanul ugrált ide-oda, a lába is remegett, amint csendesen benyitott a malom ajtaján.

Bent az ágyon egy ember feküdt. A parányi kis lyukban éppen csak hogy elfért a durva faágy, az összetákolt asztal meg egy szék, a kis ablak nyitva volt s a lebukó nap fénye enyhén, szeliden verődött be.

Az ember megmozdult az ágyon. Sápadt, beesett, ráncos volt az arca; fonnyadt, kérges, napsütötte keze erőtlenül lógott le az ágy szélén. Nehezen és gyorsan lélekzett, a szeme fájdalmasan meredt a belépőre s gyengén, alig hallhatóan mondta:

— Te vagy, András?

A másik odalépett az ágyhoz, izgatottan nézte a beteg arcát, aki fölvetette rá a tekintetét, a nézésük egybeforrt s egyszerre egy kis nyugalom, egy kis szelidség lopózott a beteg arcára, egy kicsit felráncigálta a párnáját, feljebbtolta a fejét.

A másik komolyan nézte a beteget, megfogta a kezét s lassan kérdezte:

— No?

— Oda vagyok, András... nem lesz én belőlem többet ember.

— Dehogy is nem . . . dehogy — szólt a másik, de a szemöldökét összehuzta s végigborzongott a teste.

— Buzát hoztál, András? — kérdezte a beteg gyenge hangon.

— Hogy hoztam vóna . . . dehogy hoztam... üresen jöttem... csak meg akartalak nézni . . .

— Jól tetted, András... ki is örletne már nálam . . . mind amoda viszik, hogy olyan göthös voltam egész tavaszszal . . .

— Hát csak hadd vigyék.

— Azt hittem, jobban leszek, hogy majd helyrejövök... hogy ugy lesz, mint ezelőtt... Jó, hogy eljöttél, András...

— Hát hogyne jönnék . . .

— Gondoltam, majd megint együtt borozgatunk, pipálgatunk, mint ezelőtt...

A beteg a másik ember komor arcába nézett. Hallgatott. Csendes, békés nyári estek emlékei szálltak meg a lelkét. Amint együtt üldögéltek a viz mellett, halgatták a viz locsogását, a vizen enyhén repülő harangszót . . . Sok szavuk nem volt, de ez volt mindenük: a csendes, szótlan együttlét, körülöttük a sötét viz, olyan volt, mint az élet: haladt, haladt, keblébe zárva a mélységes titkokat . . .

Egyszerre a beteg megrázkódott. Megragadta a másik kezét. A teste végigborzadt, beesett, szürke szeme hirtelen elborult s szakgatottan, reszketve mondta:

— Megint gyötört, András... láttam... Rázott a hideg . . . majd a forróság öntött el... láttam a véres fejit, András... mint akkor... ahogy fulladozott . . . mikor a fejire ütöttél a lapáttal . . .

— Ne beszélj. Ne gyötörd magad! — kiáltott fel a másik, de a keze reszketett a beteg kezében.

— Ami elmult, az elmult — folytatta csendesebben. — Hoztam egy kis bort, idd meg.

— Hány esztendeje is, András? Hány esztendeje? — kérdezte a beteg.

— Ne gyötörd magad . . . az isten áldjon meg.

zépbirtok s a veszendő kisbirtok kisajátitását. Az uj politika kezdője ma elég kemény szemrehányásokat tett a nagybirtoknak a nemzet gazdasági erejének fejlesztése körül elkövetett mulasztásai miatt. Szemére vetette a nagybirtoknak, hogy, bár volna hozzá elég tőkeereje, nem ad példát az intenziv gazdálkodásra s teljesen elhanyagolja a mezőgazdasági iparágak mivelése körül reá váró kötelességeket. A nagybirtok nem a már meglévő birtoktestek okszerü müvelését és teljesebb kihasználását ambicionálja, ami kockázattal sem járna, hanem csak több gonddal és fokozott munkával, hanem folytatja a régi primitiv gazdálkodást, kizsarolja a földnek termőerejét s a nép munkaerejét, hogy ugyanilyen hanyagul müvelendő ujabb szerzeményeket csatolhasson öröklött uradalmaihoz. Ezt nem igy mondta el a miniszter, de — bár kiméletes formában — körülbelül ezt mondta el. És igaza is volt. Ám gyüjtsön a nagytőke vagyont vagyonra, maradjon telhetetlen, zárkózzon el a szociális eszmék rohamos terjedéséből kiáradó nagy tanulságok elől. De legalább legyen okos és ismerje fel a saját érdekeit. Térjen át az intenziv gazdálkodásra; ne kaparitson magához kétannyi földet, amivel csak a társadalmi felfordulást mozditja elő, hanem modern és okszerü gazdálkodással fokozza duplájára a meglevő birtoktestek hozadékát, amivel jó példát is ad s a munkabérek emelkedése révén a társadalmi ellentéteket is nivellálja. És karolja fel fölöslegeinek helyes kihasználásával a mezőgazdasági ipart, szakitson a feudális előitéletekkel, amelyek az iparral való foglalkozást az uri méltóság csorbitójának mondják, váljék ebben az értelemben európaivá, ragadja ki ezáltal a magyar társadalmat az ázsiai feudálizmus hinárjából. A tüskétlen agrárizmus valóban jól fest első felléptekor. Demokratikus földbirtokpolitikánk még mindig nincs, de helyesebb földmivelésügyi politikánk már kezd lenni. A közelmulthoz képest ez is haladás.

A földmüvelési vita.

Budapest, julius 29.

A budgetvita sulyosabbik felén tul volnánk. A kisebb tárcákon kivül a belügyi, kereskedelmi és földmüvelésügyi költségvetés is le van tárgyalva. Most már csak a közoktatásügyi, igazságügyi, honvédelmi és pénzügyi tárcák vannak hátra s ezekkel talán hamarébb végez a t. Ház.

Mindenesetre bizonyos, hogy fáradtabb Ház még nem tárgyalt költségvetést. Alig akad naponta harminc-negyven ember, akit a kötelességtudás vagy a fegyelem még beszólít a nagy márványpalotába, de nem is csoda, hiszen *a holnapi napon már egy éve lesz annak is, hogy Pap Zoltán kivágta azt a bizonyos tizezer koronát, melylyel meg akarták vesztegetni, amiből aztán a hires éjszakai ülés keletkezett.* Teremtő szent atyánk! Most egy éve már tetején voltunk a szenvedélyek legvadabb lobogásának! Már akkor is fáradt volt a t. Ház. És azóta mindig, mindig együtt van. Hát hogyis ne volna fáradt!

S lám a földmüvelési vita mégis eltartott két napig.

Igaz, hogy délig nem nagyon érdeklődött a hallgatóság. *Bernáth* Béla, báró *Kaas* Ivor és *Visontai* Soma sok érdekeset mondtak ugyan, de egyszerüen érdekes szakfejtegetésekkel ilyen időkben nehéz a figyelmet lekötni. Valami különösebb szenzáció kell hozzá, hogy az érdeklődés legalább egy kis időre fellobogjon. Ilyen különösebb szenzáció volt az uj földmivelési miniszter, *Tallián* Béla harmadfélórás programmja, melynek hatását általánosságban az a rokonszenves éljenzés igazolja, melylyel még az ellenzék is fogadta. De egyenesen fulminánsvolt az a rövid nyilatkozat, melylyel a miniszter igazi programmját bevezette s melyben a szárazság nyomában fenyegető következményekkel szemben jelezte a kormány szándékait. Itt nagy megnyugtatást keltett az a kijelentése, hogy *inségről Magyarországon szó sem lehet.* De megnyugtatást keltettek azok az intézkedések is, melyekkel a kormány a szárazságokozta bajok elháritását célozza. Az egész parlament osztatlan helyeslése mutatta, hogy a miniszter nyilatkozata a fenyegetett ország háláját is ki fogja érdemelni.

Maga a miniszteri programm, mely a legapróbb részletekre is kiterjedt, egészben nagyon rokonszenvesen hatott. Az egyetlen, ami feltünt, hogy a földmivelési miniszter az olasz borvámklauzuláról egy szóval sem emlékezett meg.

A programm után a költségvetést általánosságban elfogadták,

A részletes vita során *Csernoch* János a nyitramegyei állatuzsorára, *Lukács* Gyula Dunapentele községnek a folyamszabályozás ellen való panaszaira, *Trubinyi* János a kőszállitások körül mutatkozó visszásságokra hivta fel a kormány figyelmét, mig *Vészi* József arra kérte a minisztert, hogy a szénkéneges-hordók ezentul kaució nélkül adassanak a szegény szőllősgazdáknak. A miniszter minden irányban megnyugtató választ adott s ezzel a költségvetés részletes tárgyalása is befejeződött.

Holnap már a kultuszvitát kezdik tárgyalni . . .

A képviselőház ülése julius 29-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső

A kormány részéről jelen vannak: Gróf *Tisza* István, *Tallián* Béla, *Berzeviczy* Albert.

Elnök: Megnyitja az ülést

Napirenden van

a földmivelési költségvetés

tárgyalása.

Bernáth Béla szól a nagy szárazságokozta takarmányhiányról, amely a kisgazdákat veszedelemmel fenyegeti. A bajon szerinte közmunkával lehet segiteni. Sürgeti az agrár törvény módosi-

---

De a beteg ember lassan, suttogva folytatta:

— Tiz . . . tiz . . . most nyáron lesz tiz. Tudom . . . Csak a véres képit ne láttam vóna . . . csak azt ne láttam vóna.

A beteg nyöszörgött, a másik nyugtalanul izgett-mozgott. Féltek. Mintha nem lettek volna egyedül a malomban. A gerendák recsegtek, ropogtak, a kerék fájdalmasan nyöszörgött. A kis zug lassan sötétedett. A beteg nagyot sóhajtott, a másik nyugtalanul leste az arcát s szinte siránkozva kérdezte a betegtől:

— Elfáradtál?

— El. Nincs erőm . . . Rongy az ember élete . . . Csak hogy itt vagy, András . . . igy jobban birom . . . Ha te nem lettél volna, András, belépusztultam volna rég . . . Senkim sincs a világon, csak te . . . hogy te veled barátkoztam, hát azt is elfelejtettem . . . Dehát neked sincs senkid . . .

Egyet fordult s a fejét a takaró alá huzta. Lassan, suttogva beszélt.

— A pénzt, amit itt találsz . . . az ágyam alatt a ládába, add a templomnak . . . add a templomnak, András . . .

Hirtelen borzongás futott végig a beteg testén. Kint már bealkonyodott, homály volt a kis oduban. A vizen a hold lágy fénye ömlött el. A beteg megrázkódott, hirtelen felült az ágyán, hörgött, felorditott, a kezét az ablak felé nyujtotta s lázasan kiabálni kezdett:

— Ott . . . ott . . . látod? . . . Az ablak előtt . . . látom a véres fejét . . . Üss rá, András! Üss rá! Közeledik . . . Bejön . . . az ajtón bejön.

Összecsett, hevesen fuldoklott, hörgött a melle, aztán lassan elcsendesedett. Egy darabig pihegett, majd felnyitotta a szemét. Már megenyhült a tekintete s szeliden nézett a másikra.

— Legyen a tiéd a pénz, András . . . legyen a tiéd . . . mindig jó voltál hozzám . . . azért, hogy azt elkövettük . . . azért csak azok voltunk, akik voltunk . . . aztán házasodj meg, András . . . ne maradj egyedül, ha már én elmegyek . . .

A másikat hirtelen rémület fogta el. A foga vacogott, reszketett az ajka, a torka elszorult, szólni akart, de nem tudott. Lerogyott az ágy mellé a székre s a beteg szemébe mélyesztette a tekintetét s gyötrődve jött ki ajkain a szó.

— Senkim a világon . . . senkim . . . Ha idejöttem hozzád, ha együtt voltunk, könnyebb lett a lelkem . . . megnyugodtam . . .

— Én is, András — szólt a beteg gyenge hangon.

— Hogy együtt követtük el . . .

A beteg megmozditotta a fejét s lehunyta a szemét s az arcát szelidség öntötte el.

— Egyformán bünösök voltunk . . . egyformán szenvedtünk . . . együtt szenvedtünk . . . könnyebb volt.

A beteg lassan felnyitotta a szemét, megszoritotta a másik ember kezét, mosolygott az arca s lágyan szeretettel mondta:

— Ugy volt, András . . . áldjon meg az Isten. — Aztán halk, lehelletszerü hangon folytatta:

— Mintha ez a malom csendesen uszna velem, András, a rengeteg nagy vizen . . . mintha már arra felé mennék . . . viszek, András . . . Bort . . . bort hoztál, András, majd holnap . . .

A beteg az ablakra vetett egy pillantást. Az ablakon ezüst párázat szürődött be.

— Nyisd ki az ajtót is, András . . . nem félek . . . meggyógyulok . . . nem vagyok én rossz ember, András . . . te tudod . . . ugye, nem tudja azt senki . . . senki . . . dohány is van a fiókban . . .

A másik felállt, lassan az ajtóhoz ment s kinyitotta. Mintha a mennybolt nyilott volna meg: sugárzó fény áradt be a malomajtón. A viz, az ég egybeolvadt a tündöklő ezüst esőben. Lehelletkönnyü felhők szárnyalták át az eget s a ragyogó viz lassan-lassan, végtelen mozgásban haladt tova. Pici hullámok játszadoztak a malom elé kötött csónakkal, fényfoltok himbálództak, táncoltak a malom ajtaja előtt a vizen. Valami halk zugás, ismeretlen távolságokból, a vizen repülő hangok zenéje lágyan, engesztelő szelidséggel lopózott be a nyitott ajtón.

A beteg nem mozdult többet. A másik ember ide-odalépett a kis lyukban. Reszketett, nem tudott a halott arcára nézni. Kiment az ajtón, lerogyott az ajtó előtt, az arcát a kezeibe szoritotta s kétségbeesett tekintettel bámult a lágyan suhanó vizre. Rettenetes félelem fogta el. Mintha a viz mélyéről titkos hangok törtek volna fel. Minden kis neszre fölriadt. Ugy érezte, hogy idő és távolság leomlanak körülötte, minden, minden elmulik, a sok-sok egymásba szövődő év békés pillanatai, a

tását; meg kell szüntetni azt az intézkedést, hogy a szőllőbirtokosnak egy évi törlesztési részletet kell fizetnie a tartalékalapra és lehetővé kell tenni, hogy a felvett kölcsönöket a szőllőbirtokosok vidéki takarékpénztáraknál konvertálhassák, a nélkül, hogy árfolyamveszteséget tartozzanak fizetni. Beszél a donga-iparról, amely a tőkehiány miatt a bognárok kezéből nagyiparosok kezére jutott. Felpanaszolja, hogy a hordó-hitelesítés megbizhatatlan és ez rontja hitelünket a külföldön. A szőlőoltvány-telepekkel a kormánynak jó volna tovább foglalkoznia.

Báró **Kaas** Ivor: A fásoltványok nem sikerültek!

Bernáth Béla: A fásoltás nem volt rossz. Foglalkozik végül a borértékesitéssel és kéri a boritaladó leszállitását. A borértékesitő szövetkezetek megfelelnek hivatásuknak s támogatni kell a vidéki pinceszövetkezeteket. Hangsulyozza, hogya magyar borok erkölcsi hitelét a külföldön megrontotta a külföldi borokkal való pancsolás, házasitás, a szőllősgazdákat sujtja a vám és az, hogy a mübortörvény nincs helyesen végrehajtva. (Élénk helyeslés balról.)

Báró **Kaas** Ivor: Száraz ágon hallgató ajakkal, miért busultok, kedves agrárok? (Derültség.) Az agráriusok köréből egyetlenegy felszólalást sem hallott. Ismerteti a Köztelek memorandumait, amelyek a védelem kérdését hangoztatták elsősorban. Közeleg az uj olasz süret és nem tudjuk, vajjon a kereskedelmi szerződéses tárgyalások elhalasztása következtében az olasz bor nem fog-e még egy esztendeig beözönleni. A védelem dolgában rosszul állunk; mert védelmi politika-e az, amely a Németországgal való állatforgalmunkat olyan károsan befolyásolja. Ebben a szomoru, inséges esztendőben Trieszből amerikai buza jön piacainkra. Ugyanigy állunk az agráriusok követeléseinek egy másikával: a papirosbuza visszaéléseivel. Csak meg kell nézni most a börzét, hogyan hullámzik a határidőüzlet spekulációja és a tisztelt agráriusok serege hallgat, akárha ők volnának Kuropatkin serege. (Derültség.) Régen hirdetjük, hogy mezőgazdaságunknak belterjesebbnek kell lennie s akkor az ipar és a kereskedelem is fejlődni fog, de mezőgazdasági politikánk alapja rossz. Nálunk a földmivelési miniszternek két nagy ellensége van: a kereskedelmi és a pénzügyminiszterek; ezért maradtunk el a csatornázás terén s ezért nézünk nyomor elébe a szárazság beálltával. Kérdi, miként gondolja a földmivelési kormány a kisgazdának, a mezőgazdasági munkásnak éltetőjét, a háziipart meghonositani? Ismerteti a felvidéki nyomoruságos viszonyokat; a nép ezrével vonul az Alföldre mezei munkákra, vagy kocsin vagy gyalogszerrel házalni; elmondja azokat a módokat, amelyeket Nyiramegye ajánl az inség megszüntetésére; ezek közt van elsősorban a telepités mai módjának javitása, mert manapság maga az állam, a kincstár dobja ki a telepeshelyekről a telepitetteket. Sürgős szükség a középbirtokos hitbizományok létesitése, amely szintén az agráriusok egyik fökövetelése. Sürgősen be kell hozni az adómentes létminimumot. Elvitathatatlan érdemük az agráriusoknak a szövetkezetek; az a kérdés, állami kezekben legyenek-e ezek, avagy, mint a Hangya tette gróf Károlyi Sándor örök érdemeképpen, keresztény szociális alapon történjék-e a szövetkezetek létesitése? Nem kutatja az árnyalatokat, de lelkesen üdvözli a szövetkezeteket, amelyek megszabaditják a népet azoktól, akik olcsón szedik el az árut a néptől, de drágán adják. Elvárja a földmivelési miniszterétől, hogy meg fogja védelmezni a szövetkezeteket az alattomos és nyilt támadások ellen, amelyek az agrárius intenciókat bizonyos jogosulatlan merkantilista érdekek szempontjából érik, mert vannak jogosult merkantilista érdekek is. Nyitramegye közgyülése is hangoztatja ezt a követelést, már pedig Nyitrában nem üznek néppárti felekezeti politikát, mert ha van ott felekezeti politika, az nem néppárti. (Derültség a baloldalon.) A közgyülési határozat kivánja továbbá a felvidék érdekében az uzsora üldözését és a hallatlanul sulyos utadó-minimum eltörlését. Figyelmébe ajánlja mindezt a földmivelési miniszternek. Nem tudja még, elfogadja-e a költségvetést, vagy nem, (Derültség.) mert még nem hallotta a miniszter programmját. Ha meg lesz vele elégedve, szivesen megszavazza a költségvetést. (Helyeslés a baloldalon.)

Visontai Soma a borkérdéssel foglalkozik, amelylyel most nagy nemzetközi, gazdasági és vámkérdések bonyolódtak össze. Elismeri, hogy a földmivelési miniszter nagy szeretettel foglalkozik tárcájának ügyeivel s a szövetkezeti eszme felkarolásával érdemes munkát végzett; kérdés, hogy a nemzetközi vámkérdésekben is helyt fog-e állani a magyar érdekekért. Szóvá teszi a borfogyasztás csökkenését, az értékesités akadályait, a jó magyar borok veszedelmes versenytársát, a külföldi hamisitott bort, a boritaladóval üzött ferde politikát s ajánlja a kormány figyelmébe azt az eszmét, hogy az állami üzemeken, a vasuti kocsmákban, vendéglőkben hasson oda, hogy csak hamisitatlan magyar borokat tartsanak. Ez a borfogyasztást és az értékesitést egyaránt jó irányba terelné. A miniszter programmjának meghallgatása után fogja elhatározni, hogy megszavazza-e a költségvetést. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Bezárja a vitát és felfüggeszti az ülést.

(Szünet után.)

Tallián Béla földmivelésügyi miniszter: Azzal kezdi beszédét, hogy köszönettel fogadja a felszólalásokat, amelyeknek tanulságait kész leszürni. Szivesen csatlakozik ama dicséretekhez és elismerésekhez, amelyek elődjének nagy érdemeit méltatták. Áttér a *szárazságokozta* bajok ismertetésere s e részben a következőket mondja:

Kötelességszerüleg konstatálom első sorban azt, hogy az eddig hozzánk beérkezett összes adatok alapján *inségről és inséges termésről Magyarországon szó sem lehet.* Nem akarom kizártnak mondani, hogy egyes vidékeken akár a *burgonyatermésnek elpusztulása,* akár a *tengerinek meg nem érése* okozhat bajokat, ezek azonban nem általános jellegüek, inségről tehát az egész országot illetőleg nem lehet beszélni. (Helyeslés.)

Sokkal fontosabbnak tartja azonban a másik kérdést, amely a *takarmányra* vonatkozik. Kétségtelen, hogy a takarmányhiány nagy baj és esetleg sulyos konzekvenciái állanak küszöbön. A kormány erre nézve már hetekkel ezelőtt meginditotta a szükséges tanulmányozási és adatgyüjtési akciót és arra a meggyőződésre jutott, hogy bármennyire és bármily formában változzék is az idő, ezzel a kérdéssel komolyan kell számolni. (Igaz! Ugy van!)

A kormány nem nézte tétlenül ezeket a katasztrofális jelleggel jelentkező bajokat. A legeltetésre nézve ugy a községi, mint az összes kincstári erdők tekintetében már intézkedtem, még pedig nemcsak a legeltetés, de a fükaszálás minden rendü engedélyezése iránt is. (Élénk helyeslés.) A legutóbbi időben, ezelőtt 8—10 nappal nemcsak azt tettem, de egyuttal az állatállománynak lomb-takarmánynyal való ellátása tekintetében a községi, a közbirtokossági és végül a kincstári erdőkre nézve is tettem intézkedéseket abból a szempontból, hogy ezzel is megkimélhessük azt a takarmányt, melylyel télen lehet majd eltartani az állatokat.

Megkerestem és kedvező választ kaptam a kereskedelemügyi miniszter urtól, hogy a szükséges intézkedés megtörténjék a *szálas takarmánynak,* széna, szalma és polyvaszállitás legmesszebbmenő kedvezményben való részesitése iránt. Birom a kereskedelemügyi miniszter ur igéretét, hogy néhány nap alatt ugyanolyan kedvezményben részesül majd a *többi takarmánynemü* is, mint a korpa, kukorica, szóval az összes póttakarmánynemüek, amelyek az állatok ellátására szükségesek. Ezekre a takarmánynemüekre nézve a legmesszebbmenő szállitási kedvezmények fognak engedélyeztetni. (Élénk helyeslés.)

Azonkivül szükségét láttam annak, hogy a gazdaközönséget figyelmeztessem és *takarékosságra* intsem minden irányban. Szükségét láttam egyuttal annak, hogy a gazdaközönséget figyelmeztessem azokra a módozatokra, esetleg a baj enyhitésére közbevető takarmány használhatására vagyis oly takarmányfélékre, amelyek normális viszonyok közt nem használtatnak fel, de az idén okosan felhasználhatók lennének. Figyelmeztettem a közönséget arra is, hogy mi módon lehet ezeket konzerválni és hogyan lehet az állatállományt ezekkel is bizonyos mértékben táplálni. Végül, minthogy nemcsak a takarmány, de egyuttal az alomhoz szükséges szalma is kevesebb lesz bizonyos mértékben, engedélyeztem az összes erdőkben kivétel nélkül az *alomszedést.* (Élénk helyeslés.)

Tárcám kezelésének vezetésénél a cél nem lehet más, mint *a magyar föld jövedelmezendőségének tartós fokozása.* E célt is csak eszköznek tartom egy magasabb cél elérésére, még pedig *az ősi tüzhely megvédésére, a közép- és kisbirtokos osztály konzerválására.* (Élénk helyeslés.) Azonkivül célom a közvagyonnak minden irányban leendő fejlesztése, fokozása tőkeemelését illetőleg.

E kérdésekben első sorban tekintetbe veendő a szakismeret, másodsorban az értékesités. A szakismeretek terjesztésével a közép- és felsőfoku iskolák ki vannak fejlesztve. A közép- és felsőfoku gazdasági képzés intézményei ki vannak épitve, itt csak továbbfejlesztésre, a tudomány haladásával való lépéstartásra van szükség. A gazdasági felső- és középoktatást intenzivebbé kell tenni. Ily irányban akarom a gazdasági akadémia és tanintézetek szervezetét átdolgozni, sulyt helyezve a növendékek szoliditására és tanulásának ellenőrzésére, hogy már a tanintézetben komoly munkához szokjanak. (Élénk helyeslés.) Még fontosabb ennél és időszerübb, hogy a szakismereteket a *nép közé* bevigyük. A kultuszminiszter most készíti elő a népoktatás reformját s ebben épp akkora helyet akar biztositani *a gyakorlati nevelésnek* — kézügyességi oktatás stb. — mint az elméleti ismeretek oktatásának. A népiskolába kell bevinni a gazdasági ismeretek tanitását, a gyermek felfogásához mérten, ugy hogy, mikor az iskola padját elhagyja, az irás, olvasás és számoláson kivül legyen annyi fogalma a gazdaságban előforduló munkákról, hogy mindennek a célját meg tudja érteni és a testi fejlettségéhez való munkákat el is tudja végezni. (Helyeslés.) Hogy a népiskolákban a gazdasági oktatásnak sikere legyen, meg kell azt honositani a tanitóképző-intézetekben, sőt a lelkészképző-intézetekben is; azért, ahol még nincs, ezek mindegyikében gazdasági szaktanárokat fogok fokozatosan alkalmazni. (Helyeslés.) Hogy a gazdasági oktatás még több helyre terjedjen, az állami birtokok gazdatisztjeit is kirendelem, hogy szakmájukból előadásokat tartsanak, a tudomány és tapasztalat ujabb vivmányaira a népet kioktassák.

A *földmivelési iskolákra* vonatkozólag teljesen őszintén bevallom, hogy azok nem mindenben váltak be teljes mértékben. A földmivelési iskolákból kikerülő gyermekeknek nagyrésze sokkal magasabb kvalifikációval birónak képzelte magát, mint amilyet tényleg szerzett, sokkal nagyobb urnak gondolta magát, mint amilyennek tényleg lennie kellett volna. Megtettem a lépéseket már saját vizsgálataim alkalmával is, hogy ennek a helytelen iránynak elejét vegyük és jövőre más irányba tereljük a dolgot.

Kisérletet kivánok tenni a *kincstári* és a *ménesbirtokoknál* más irányban, ugy hogy a ménesbirtokoknál cselédekként alkalmazandó és az állás által fizetendő, jobbmódu családból való fiukat kivánom bevonni ebbe a tanitásba olyképpen, hogy a gyakorlati ismeretek elsajátitása mellett rövidebb idő alatt elméleti oktatásban is részesüljenek, határozottan kijelentvén ezuttal azt, hogy itt másnak nem tekinthetem őket, mint *munkásoknak.* (Helyeslés.)

A szakismeretek népszerüsitésének egyik eszköze a *népkönyvtár,* amelyet országszerte terjesztek és tartalmukat ujabb könyvek adományozásával bővitem.

Hogy a keresetforrás is bővüljön, sokkal belterjesebbé kell tenni a gazdálkodást. Ahol egy kalász termett, igyekezzünk kettőt terneszteni. Hogy mezei gazdaságunkat belterjesebbé tegyük, annak egyik főfeltétele az értékesités szervezése. Ezért a belföldi fogyasztás a belföldi termelés számára biztositandó. Ezért elő fogom mozditani a gazdáknak a nagyobb piacok ellátására irányuló *szövetkezéseit.* Másik szempont az, hogy minden gazdasági termény a valódi nevén és hamisitatlan mivoltában jöjjön a forgalomba. Minthogy azonban a belföldi fogyasztás mezőgazdaságunk termelőképességét távolról sem meriti ki, nagy energiával kell a *külföldi piacok* megszerzésére és megtartására törekednünk. A feladatok teljesitésében sokat várok a gazdatársadalom egyesüléseitől és a szövetkezetektől. Ennek a gazdaosztálynak legjobb iskolája a szövetkezés, amelyet minden formájában elő fogok mozditani. (Helyeslés.) Főterményünk ma is még hosszu időn át a gabona lévén, ennek jobb értékesitése végett az eddiginél gyorsabb menetben kivánom a *szövetkezeti magtárakat szaporitani.* (Általános helyeslés.)

Szükséges közöttük szerves kapcsolatot létrehozni, szövetkezeti központot létesiteni, amely a szövetkezetek érdekeit minden közös kérdésben is

---

nyugalom, a csend, a bátorság percei, mindenminden örökre elmulik s valami nagy feketeség, irtózatos sötétség kel ki a viz fenekéről s átfogja, összeroppantja a lelkét. Felugrott. Be akart menni a malom ajtaján. Tekintete a halott arcára esett. Az arc szelid, végtelenül nyugodt volt. Szólni akart. Hebegett. Kétségbeesetten felkiáltott . . . A halott fehér arca rettenetes mozdulatlanságával meredt feléje, de idegen szelidsége, ösmeretlen békéje megfagyasztotta a vért ereiben. Kétségbeesett erővel nézte a halott arcát, nyögött, irigyelte. S a fehér felhők mintha leereszkedtek volna a vizre, messziről mintha ének hallatszott volna, áhitatosan, szeliden, ugy, mintha templomból repülne . . . A halott lelke, a halott szelidsége töltötte be a nagy sugárzást, ami eloöntötte a vizet, a fák rezgő lombjait, a réteket, mindent . . . Megkapaszkodott az ajtóban. A régi bün rettenetesen marcangolta a lelkét.

Megragadta a csónak kötelét. Beugrott a csónakba, gyorsan evezett a part felé. Messziről barátságosan csillogtak feléje a kis házak ablakai, de hirtelen megrettent, összeborzadt: a házak között is, az emberek mellett is csak rettenetes pusztaság, sivárság. Senki sehol, akinek kiönthetné a lelkét. Visszafordult a folyó közepére. A lapátot ledobta maga elé a csónakba, összekuporodott a csónak fenekén s az ezüstfényü, holdsugaras vizen, mint egy parányi sötét pont, mint valami fekete koporsó, cél nélkül, lassan, szomoruan uszott lefelé a csónak.

képviselné. (Helyeslés.) E központi szervezet megalkotása és a hitel kérdéseinek rendezése iránt a törvényhozás külön intézkedését fogom kérni. Nagy fontosságot tulajdonitok a *vetőmag* javitásának. Mivel ez anyag áldozatot kiván a gazdától s éppen ez tartja vissza őket a magnemesitéstől, már hivatali elődöm utasitotta az állami gazdaságokat, hogy az ott termett jó vetőmagot kisebb tételekben, kevéssel a rendes napi áron felül, — amiben a minőség nincs megfizetve, — adják el a jelentkező gazdáknak. Minthogy a szegényebb sorsu vidékeken még ily csere utján is nehéz a jó vetőmagot elterjeszteni, ebben a költségelőirányzatban 50.000 koronát kérek arra a célra, hogy az erre leginkább rászoruló vidékeken 30 százalék árkedvezménynyel és esetleg fizetési halasztás engedélyezésével juttathassak jó vetőmagot a kisgazdáknak. (Helyeslés.) Az ingyen adományoknak egyáltalán nem vagyok barátja. (Általános élénk helyeslés és éljenzés.) A kalászos vetemények között különösen az árpa az, amelynek értéke a minőség arányában tetemesen növekszik. A sörárpa-termő vidékeken fajtiszta vetőmagot szándékozom kedvezményes áron továbbra is kiosztani, a termelésről és értékesitésről a nép kioktatására népszerü utmutatásokat terjeszteni, helyi kiállitások és árpavásárok rendezését, amelyek a kisgazdák termését egyenlősitik, támogatni.

Gazdálkodásunkat többoldaluvá kell tenni, hogy a magyar föld jövedelmét biztosabbá tegyük. Hogy ez általánosabbá váljon, a kisebb birtokosok szövetkezeteit állami kölcsönnel segitem a drága gőzeke beszerzésében. Kivánatos, hogy ezt is hazai gyárakból szerezhessék be gazdáink, hogy a vámot és fuvarköltséget megtakaritsák. (Általános helyeslés.)

Fölöttébb kivánatos, hogy a jobb gépek és mezei eszközök általánosan meghonosodjanak. De mivel nem áll módjukban a gazdáknak a gépek jóságát kipróbálni, a gépkisérleteket szélesebb alapokra fektetem és azok eredményét gazdaközönségünk széles rétegeivel megismertetem. (Helyeslés.)

A belterjes gazdálkodásnak egyik hathatós eszközét, a *mezei vasutat*, sok helyütt a szomszédbirtokosok tiltakozása miatt nem lehet megvalósitani. Ezért ugy ezek, mint az erdei vasutak épitésének megkönnyitésére a kereskedelemügyi miniszter urral egyetértőleg javaslatot fogok előterjeszteni.

A kereskedelmi növények termesztését az eddiginél nagyobb arányban kell felkarolnunk. Hazánk sikvidékein megterem a legtöbb kender más vidékein a len és bár jók az árak, mégis keveset termesztünk, mert nincsenek helyben áztatók és feldolgozó telepek, amik nélkül nem lehet értékesiteni. Ezek létesitését akarom ebből a beruházási hitelből előmozditani, a termést piacképessé tenni, a félgyártmányok értékesitésére szövetkezeteket alakitani. (Helyeslés.) Hasonlóképp terjeszteni kivánom a komló termelését.

A *cukorrépamagból* másfél millióra menő behozatalunk van. Megbiztam a magyaróvári kisérleti állomást, hogy a cukorgyárosokat és a gazdaközönséget a répamag nagyobb arányu termelésére buzditsa; a minőség javitására pedig kisérleteket tegyen, hogy igy minél hamarább emancipálhassuk magunkat e téren a külföldtől. (Élénk helyeslés.) A *heremagtermelés* főleg a Királyhágón tuli és a felsőmagyarországi gazdáknak volt még nemrégiben jövedelmező foglalkozásuk. Ezt most a külföldről behurcolt nagyszemü aranka terjedése veszélyezteti. Mivel ezt bajos kirostálni, elrendeltem az arankának a hereföldeken való kiirtását, mielőtt magba megy s ezt a legnagyobb erélylyel és szigorusággal fogom végrehajtani. (Általános helyeslés.)

Szükséges a külföldről — akár postán, akár vasuton, vagy hajón — hozzánk érkező heremagot is — mielőtt vetőmag gyanánt forgalomba jutna — vizsgálat alá venni és a forgalmat egyáltalán ugy szabályozni, hogy arankás heremag a termelő gazdához ne kerüljön. Ez irányban az osztrák kormánynyal tárgyalást kezdtem, amely, reménylem, eredménynyel fog végződni. *Gyógyfüszükségletünket* is tulnyomólag külföldről fedezzük, holott a legtöbbje nálunk is megterem és termelése — mint a fehéregyházi példa mutatja — kivihető.

Több oldalról ajánlották, hogy az iparfejlesztést a mezőgazdaságra kell alapitani. Magam is ezt a nézetet vallom és például, a bábolnai ménesbirtokon burgonya-lisztgyárat állitottam fel. De törvényhozásunknak is ez volt mindig az iránya. A hazai ipar állami támogatásáról szóló törvényeink abból az elvből indulnak ki, hogy mezei termányeink ipari feldolgozását akarják gyorsabb üzemben a valóságba átültetni. Egyik fontos gazdasági iparág, a *szeszipar* termelését a világszerte uralkodó konjunkturák miatt kénytelenek voltunk kontingentálni. Kivánatosnak tartom a mezőgazdasági jellegü szeszgyárak kontingensének a *tágitását* s ebben az irányban tárgyalásokat folytatok a pénzügyminiszter urral. Egyébiránt a fejlődni biró és fejlődni törekvő szeszipar növekedésének valahogy mégis tért kell nyitni. A *denaturált szesz* termelése nem lévén korlátozva, a szesz müszaki alkalmazását kivánom előmozditani. Az idevágó fontosabb technikai kérdések tanulmányozásáról gondoskodtam. Jövő évre *kiállitás rendezése* van tervbe véve, amely felölelné a szesz feldolgozásából elért haladást és találmányokat. Erre az alkalomra a szeszszel való olcsó fütést, főzést és világitást szolgáló találmányokra dijakat szándékozom kitüzni. Van még egy hathatós eszköze az intenziv gazdálkodásnak: ez a *kertészet*. Ahol a szántóföldi mivelés már-már nem elegendő a nép eltartására, ott — hacsak lehet — a kertészkedésre kell áttérni

Ehhez azonban még nincs meg népünkben a kellő szakismeret és kézügyességi hajlam. Erre is már a gyermekkortól kezdve kell a népet nevelni. De — ami a fő — sok helyen hiányzik a kertészkedés eleme: a *viz*. Arra fogok törekedni, hogy különösen jó fogyasztó vidékek körzetén propagáljam a kertészkedést (Általános helyeslés.) és amennyire a kormánytól függ, előmozditsam azt; hogy csak egy példát emlitsek: mily nagy jövedelemmel jár a hajtató kertészet? Mégis mindent külföldről hozunk. A *gyümölcstermelés* fejlesztésének főfeltétele a faállomány szaporitása lévén, ezt szélesebb és helyesebb alapokra kivánom fektetni. Ezt a feladatot decentralizálni kell, az állami faiskolák mellett a járási faiskolákat tartom meghonositandóknak, amelyek kezelője oktassa a népet a termelésre és értékesitésre.

A *szőllőfelujitás* már annyira előrehaladt, hogy nem szorult többé oly nagy állami gyámkodásra, mint eddig. Az elsőrendü hegyi vidékeken a szőllőfelujitás jórészt befejeződött vagy legalább is annyira előrehaladt, hogy kezdeményezésre, állami buzditásra már alig van szükség. Magyarország *bortermelésének* a minőség adta meg mindig a jelentőségét. Erre kell jövőben is törekednünk. A sikvidéki szőllőmüvelés tovább való terjeszkedése többé nem kivánatos. Ezért a homoktalaju területeken való szőllőültetést állami eszközökkel nem mozditom elő. A szőllőmüvelés állami gondozásának feladatában az eddigi extenziv müködés helyett a figyelmet, a gondozást s az irányitást az intenziv fejlesztésre kell forditani. Fejleszteni fogom a rendszeres szakoktatást, a vincellériskolák helyesebb szervezésével, a felsőbb szőllö- és borgazdasági tanfolyamok magasabb szinvonalra emelésével. (Élénk helyeslés.)

A helyes *borkezelés* érdekében fejleszteni kivánom a budafoki pincemesteri tanfolyamot és a vándor-pinceszövetkezetek, pincemesterek intézményét. A bortermelést illetőleg első sorban az szükséges, hogy a magyar boroknak az utóbbi időben terjesztett *rossz hirével* szemben azoknak jó renoméját helyreállitsuk. Én tehát szükségesnek tartom minden *borhamisitást a legnagyobb erélylyel üldözni*. (Általános helyeslés.) de erre nézve nem tartom szükségesnek, hogy azt dobra üssük, hogy ezt a külföld is meghallja, mert ez esetben többet árthatunk bortermelésünknek, mint amennyit használunk. Sokkal helyesebb az ilyen kérdéseket házilag elintézni. (Helyeslés.)

A *borértékesitésre* vonatkozólag meggyőződésem az, hogy annak a pinceszövetkezetnek vagy központi pinceszövetkezetnek, vagy borszövetkezetnek — akármi néven nevezzük, az mindegy — meg kell alakulnia. Először azért, mert amiket a gabonaraktárakra és a szövetkezetekre nézve mondottam, ugyanazok állnak ezen szövetkezetre is. A beruházási törvényben, ha nem csalódom, 2 és fél millió korona van rendelkezésemre bocsátva vidéki szövetkezetek és borszövetkezetek megalapitására. Ha tehát azokat ott a vidéken megalapitjuk, ugyanakkor egy központi vezetésről is gondoskodni kell, amelynek feladata lenne a külföldi kereslet számára szükséges nagymennyiségü és állandóan egyenlő jellegü bort biztositani. (Élénk helyeslés.)

Hiszen tudjuk, hogy Magyarországon nagyon sok jó bort termelnek, de állandóan egyenlő minőségü jó bort sehol az országban nem termelnek, (Ugy van! Ugy van!) és a legnagyobb baj abban rejlik, hogy külföldi fogyasztóink, akik hozzá szoktak az állandóan egyenlő minőségü jó bor ivásához, amint a mi piacunkat keresik fel, azt tapasztalják, hogy a következő évben már nem kaphatják meg ugyanazt a minőségü jó bort, mint az előző évben. Ezen okokból a pinceszövetkezetek és a központi pinceszövetkezet megalakitását feltétlenül szükségesnek tartom, (Élénk helyeslés.) és azt a kijelentésemet ismétlem ez alkalommal is, hogy a *borszövetkezetek abszolute nem aggresziv jellegü intézmények*. Én a magam részéről abban semmi offenziv eljárást *a kereskedőkkel szemben* nem céloztam és nem szándékozom most sem. (Általános helyeslés.) És felszólitottam az összes kereskedőket akkor, mikor az értekezletet megtartottuk és felszólitom most nyilvánosan itt is, hogy aki hozzánk akar szegődni és velünk akar e kérdésben tartani, azt szivesen és örömmel látjuk. De nem fog engem eljárásomban megakadályozni az, ha e kérdésben nem tartanának velünk, — akkor cselekszem nélkülök, esetleg ellenük is. (Általános helyeslés és taps balról.)

Nem áll az, hogy nem a kisbirtokosoknak, hanem a nagybirtokosoknak érdekeit fogják szolgálni e pinceszövetkezetek. Módjában áll minden kisbirtokosnak, igen csekély részletfizetés mellett tagjává lenni a vidéki szövetkezeteknek, a vidéki szövetkezetek pedig tagjai a központi szövetkezeteknek. Igy tehát minden paraszt, minden kisgazda benne lehet. És igen helyes az a megjegyzés, hogy nem a nagybirtokosnak van szüksége a szövetkezetekre, mert hiszen ennek megvannak a pincéi és összes eszközei, hanem a kisembernek van rájuk szüksége. A kisember ott a szövetkezetben állandó kezelés mellett biztosithatja borának jó kvalitását és én meg vagyok arról győződve, hogy a kisember épp ugy meg fogja találni számitását benne, mint a nagybirtokos, ha a szövetkezet tagja lesz.

A *boritaladó* leszállitására vonatkozólag már egy igen érdekes, igen tanulságos tanulmány fekszik előttem. Állást foglalni azonban ebben a kérdésben eddig nem volt módomban, de amint időnk lesz rá, behatóan fogok vele foglalkozni és azt hiszem, hogy ebben a kérdésben a pénzügyminiszter urral egyetértőleg talán sikerül módot találni arra, hogy a sok panasznak elejét vegyük.

Az *állattenyésztésre* vonatkozólag 3½ millió korona áll rendelkezésünkre a beruházási alapból. Itt elsősorban szükségesnek tartom kijelenteni a t. Háznak azt, hogy a külföldről behozandó apa- és anyaállatokat oly kötelezettségek mellett kivánom és óhajtom a gazdaközönségnek kiosztatni, hogy elsősorban annak növedékét az állam számára biztositsam; ezek sorban kerülnek a közönséghez és a kisgazdák közé, akik igy olcsó pénzen szerezhetik be. Az állatok behozatalánál fizetett nagy árt kisebb ember nem fizetheti meg; azonban a vér felfrissitését teljesen eliminálni nem tartanám helyesnek. A *legeltetés* kérdése nálunk Magyarországon meglehetősen elhanyagolt dolog, különösen Erdélyben és a hegyvidékeken. Én tehát a magam részéről e legelőknek a rendes kezelésbe való vételét mintalegelők felállitása által óhajtanám eléretni azon községekben, amelyek nekem ezt felajánlják, azonkivül községi legelők biztositására szolgáló eljárásokkal megismertetni a népet és ezenkivül a községeket anyagi támogatásban is kivánom részesiteni. (Élénk helyeslés.) Az *állategészségügyre* vonatkozólag jelentem, hogy az 1888. évi VII. törvénycikknek és az ennek alapján kiadott összes rendeleteknek teljes átdolgozását rendeltem el. (Helyeslés.) A *tejgazdaságra* és a *vajra* vonatkozólag csak azt figyeltem meg, hogy a vajtermelés 5000 métermázsáról 50.000-re, az értéke 700.000 koronáról 9 millióra emelkedett. Ez a legszegényebb népnek egyik jövedelmi forrása lévén a tejszövetkezetek a legnagyobb erélyességgel és határozottsággal való támogatást érdemlik (Élénk helyeslés.) és a magam részéről nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is szivesen fogom nekik ezt a támogatást nyujtani. (Élénk helyeslés.) Ami a lótenyésztést illeti, meggyőződésem szerint a jó katona- és könnyü kocsilovak azok, amelyek a magyar lovak jó hirnevét megállapitották. Ezt a tenyésztési irányt továbbra is az eddigi mértékben kivánom fenntartani.

Kubinyi Géza: A lóbesorozásnál is vannak visszaélések.

Tallián Béla földmivelésügyi miniszter: Rá fogok térni arra is!

Ugron Gábor: Az önök közös hadügyminisztere csinálja!

Tallián Béla földmivelésügyi miniszter: Gondoskodom arról, hogy az angol és arabs telivér és félvér lovak tenyésztésénél megtartassék a kellő arány. Hidegvérü ló tenyésztését csak meghatározott területen és korlátolt mértékben vélem engedélyezhetőnek, hogy be ne férközhessék a számára fenn nem tartott más vidékekre, mert ott a lóállomány karakterét tönkreteszi.

Ugron Gábor: Az a jövendő lova!

Tallián Béla földmivelésügyi miniszter: A hadsereg lószükséglete 10.000-re rug évenkint. Föltétlenül oda kell törekednünk, hogy ez a szükséglet közvetlenül a tenyésztőktől vásároltassék. (Élénk helyeslés.) Ez azonban nem zárja ki, hogy az a körülbelül 80—90 ezer ló, amelyre lótenyésztésünk évi növekedése tehető, kellően ápoltassék, hogy az külföldre is legyen értékesithető.

Ugy a *kincstári birtokok*, mint az *erdők kezelése* tekintetében azt a kifogást hallottuk, hogy jövedelmezőségük nem felel meg a tőkeértéknek. Az állami kezelés jövedelmi eredménye sohasem éri el a magánkezelés eredményét. És igy van ez az egész világon. Oka az a nagyobbfoku és költségesebb ellenőrzés, amit az állami vagyonkezelés természete megkiván. De figyelembe kell itt venni e birtokok másnemü rendeltetését is. A kincstári erdők igen sokat áldoznak a környékbeli egyházak, iskolák és szegényebb községek segélyezésére, állami és magánbányák és gyárak faszükségletének kedvezményes ellátására. Sok helyütt egy-egy iparág meghonositása a kincstári erdők áldozatkészségétől van feltételezve, mert nemcsak a kereskedelemügyi miniszternek, hanem nekem is vannak kötelességeim az erdei iparágak megmentésére, előmozditására és csak ugy tudom ezt elérni, hogy istápolom azokat a kincstári erdők részéről. Mindezek olyan okok, amelyek a jövedelmezőséget resztringálják. A vizügyi igazgatás

körében a törvények és rendeletek indokolt módositását vagy kiegészitését óhajtom.

Az 1895:XLVIII. t.-c., mely a Közép-Duna egységes szabályozására, valamint az ország egyéb jelentősebb folyóvizeiben elsősorban végrehajtandó munkálatokra együttvéve 102,000.000 korona összeget engedélyezett, a munkálatok végrehajtását 1907 végéig irta elő. Halászati törvényeink revizióját az érdekeltek óhajára már hivatali elődöm kezdeményezte. Az előmunkálatok már be vannak fejezve s legközelebb kész javaslattal jövök a t. Ház elé.

Egy kiváló szakember vállalkozott — megbizásom folytán — arra a feladatra, hogy ahol lehet, egyesületek, bérlőtársaságok, szövetkezetek alakuljanak a halászati érdekek támogatására. Ha működését hasonló siker fogja koronázni, mint Bezerédyét, ugy halászatunk rövid időn magas szinvonalat érne el és a mai szerény kezdetből milliókat érő keresetforrássá válna.

Ezek a gazdasági ágak voltaképpen a vagyontalan földmives osztály keresetforrásai. Régi problémája a magyar mezei munkásviszonyoknak, hogy néhány heti erős munkájával nem keres annyit, hogy egész éven át élhetne belőle. A munkabért pedig annyira emelni, hogy az egész évi élelem kiteljen a rövid nyári munkából, a gazda helyzete nem birja. Nincs tehát más mód, mint a munka alkalom szaporitása azokban az évszakokban, melyekben a mezei munka szünetel és uj keresetforrások nyitása a gyöngébb családtagok részére.

Azon keresetforrások közt, melyekre itt gondolok, kiváló figyelmet érdemel a háziipar, mely éppen a téli hónapokban ad keresetet. Mily bő forrása lehet ez a munkásnép keresetének, mutatja az a körülmény, hogy az egyszerü háziipari cikkekből — nem is emlitve a müipari tárgyakat — 6 millió korona behozatalunk van, ami csaknem egészen munkabér, holott még a kivitelre is nagy a tér.

Ugyanesak az érdekelt gazdatársadalomban az öntevékenység felébresztése céljából az akció sulypontját a gazdák szövetkezésére alapitom, szaporitom a nép *hitelszövetkezeteit*, alapitok szövetkezeteket a gazdasági termények értékesitésére és központi telepeket azok vezetésére. Harminchét éve, hogy a magyar földmivelésügy gondozása parlamenti irányitás és ellenőrzés alatt áll. Ez idő alatt sok törvényt alkottunk, főleg az alatt a 14 év alatt, mióta külön földmivelésügyi minisztériumunk van. A tapasztalat megmutatta, hogy a törvény alkotása közt van nem egy, ami ha nem is egészben, de egyes rendelkezéseiben nem vált be, vagy amely az időközi fejlemények és a viszonyok változása folytán elavult.

Ebből a szempontból munkába vettem a mezőgazdaságra vonatkozó *összes törvények és végrehajtási rendeletek* átvizsgálását és ahol lehet, kormányrendelettel igyekszem a tapasztalat-kivánta helyesbitéseket megvalósitani. Igy például az 1900. évi XXVII. t.-c. 23. szakasza szerint bizonyos birtokokon 1906 május hó elseje után csak oklelveles gazdatisztek alkalmazhatók. Méltányolva a törvény korlátozó intézkedése ellen *a nem okleveles gazdatisztek* részéről felhangzott kivánságokat, oly gyakorlati vizsga szervezéséről gondoskodtam, melynek letétele módot nyujt ahhoz, hogy a nem okleveles gazdatisztek átmenetileg, a törvény ezen korlátozó intézkedése alól magukat mentesithessék.

Ahol pedig magának a törvénynek a módositására vagy átdolgozására van szükség, ott a törvényhozás közreműködését fogom kérni javaslataim megvalósitására. Átdolgozás alá vettem az állategészségügyi törvényt (1898:VII. t.-c.); a közérdekü öntözö-csatornákról szóló 1900: XXX. t.-cikket; a borhamisitási törvényt (1893: XXIII.); a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894:XII. t.-cikket; a filloxera-vész leküzdése s a szőllőfa ujitása érdekében alkotott két törvényünket: az 1898:XVII. és 1896:V. t.-cikket s az ezzel kapcsolatban a filloxerás területek adókedvezményéről szóló 1891:I. t.-cikket.

Gyökeres átdolgozást kiván a *vizjogi* törvény, az 1885: XXIII. t.-c., ugyszintén át akarom dolgozni a Rába-szabályozásról alkotott két törvényünket: az 1885: XV. és 1885: XII. t.-cikket. Ezenkivül az *erdőtörvényt*, mely egy negyed százada van hatályban, amely alatt az erdőkonzerválás fontos kérdését kellőképp megvalósitotta, most liberálisabb irányban óhajtom átdolgozni, főleg arra való tekintettel, hogy az erdei legeltetés igénybevétele könnyebb legyen. Át akarom dolgozni a *vadászati* törvényt is a hozzáfüződő sokféle közgazdasági érdek kellő mérlegelésével és gondoskodni akarok a vadértékesitésről. Ezzel kapcsolatban *vadászképző* iskolát is akarok létesiteni, hogy ezt a foglalkozási ágat is, mely több ezer embernek adja meg a megélhetés alapját, a saját nemzetünk fiai számára biztosithassuk. Foglalkozom a *terménykamisitási* törvény átdolgozásával és pedig ugy, hogy ma már szigoru és igazságos hatályt szerezzünk neki.

Egyáltalán azt tartom: a törvények arra valók, hogy a tisztességes munka sikerét elősegitsék, a boldogulás akadályait lehetőleg elháritsák, a tőke és a munka közt a kellő harmóniát megteremtsék. (Élénk helyeslés.) Első kelléke minden törvénynek, hogy az életbe átültethető legyen, s ne maradjon irott malaszt; szigoru, de igazságos elvek vezéreljék, ne járjon a közönség zaklatásával. (Élénk helyeslés.) Csak igy és akkor lesznek törvényeink a közjónak előmozditói, csak igy lehet a nép széles rétegeiben azok tiszteletét biztositani. Kérem a költségvetés elfogadását. (Általános, élénk helyeslés és éljenzés. A miniszter számosan üdvözlik.)

A Ház a költségvetést *általánosságban megszavazza.*

(A részletek.)

Cseznoch János az állattenyésztés tételénél orvoslást sürget a felvidéki marhauzsora ellen.

Tallián Béla földmivelési miniszter megigéri, hogy tanulmányozni fogja ezt az ügyet.

Lukács Gyula a dunapentelei vizszabályozás felől kér felvilágositást és a község lakosainak panaszait ajánlja a miniszter figyelmébe.

Trubinyi János a kőszállitási árlejtések körül gyakran előforduló visszaéléseket sorolja fel.

Vészi József: A bortermelő érdekeltség legkisebb exisztenciáinak egy ügyes-bajos dolgára hivja fel a miniszter figyelmét. A minisztérium közegei a szőllő védelméhez szükséges szénkéneget helyesen és lelkiismeretesen hozzák forgalomba, de nagy nyüg a szegény emberekre nézve az, hogy a vashordókért készpénzben kell 14, illetőleg 28 koronányi biztositékot letenniök. Nagyon szegény ember nem rendelkezik annyi készpénzzel s akárhányszor zálogba kell vinniök cókmókjukat, hogy ezt a kauciót előteremthessék. Kéri a miniszteret, hogy legalább olyan szőllőmüves egyleteknek, amelyeknek van aktiv vagyonuk, e vagyon erejéig szavatosság mellett készpénzbiztositék nélkül adassa át a szénkéneg-hordókat. Ezernyi ezer kisember érdekét fogja ezzel előmozditani. (Helyeslés.)

Boda Vilmos csatlakozik Vészi József felszólalásához, de ő inkább a községekre háritaná a vashordók óvadékának felelősségét.

Tallián Béla földmivelésügyi miniszter tanulmányozni fogja mind a két alternativát és a szerint fog intézkedéseket tenni.

Elnök: Szavazásra teszi föl a kérdést. A Ház részleteiben is megszavazza a földmivelési költségvetést. Holnap a *vallás- és közoktatásügyi* budget lesz napirenden.

Az ülés ½4 órakor végződik.

BELFÖLD

A felekezeti iskolák segélye. A felekezeti középiskolák az épitési államsegély után három százalékot tizenöt éven keresztül a középiskolai tanárok országos nyugdij-alapjára kötelesek adni. Ennek elengedése végett ma délelőtt küldöttség tisztelgett *Berzeviczy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél. A deputáció *Hegedüs* Sándor volt kereskedelemügyi miniszter vezette. A küldöttség soraiban voltak: Szentiványi Árpád, Komjáthy Béla, Kubinyi Géza, Bedőházy János, Pap Zoltán, Sebess Dénes, Veres József, Kresmarik János, Kecskeméthy Ferenc. A miniszter megigérte a kérelem sürgős tanulmányozását.

A szabadelvüpárt értekezlete. Az országgyülési szabadelvüpárt báró *Podmaniczky* Frigyes elnöklete alatt ma értekezletet tartott. Tárgyalták és elfogadták az igazságügyminisztérium, a honvédelmi minisztérium s a pénzügyminisztérium 1904. évi költségvetését, továbbá a katonai alapitványi helyekről s a marhasó árának leszállitásáról szóló törvényjavaslatot. Mindkettőt elfogadták, végül tudomásul vették a pénzügyminiszter jelentését némely községben fennálló nagymérvü adóhátralékok rendezéséről.

Bizottsági ülések. A képviselőház által az anyakönyvi törvény módositása tárgyában beadott törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság ma délután *Salacz* Gyula elnöklete alatt ülést tartott, hogy előadót választszon. A törvényjavaslat előadójául *Boross* Jusztint választották meg. — A képviselőház közigazgatási bizottsága is ülésezett ma báró *Vojnits* István elnökletével. A bizottság, melynek ülésén gróf *Tisza* István miniszterelnök is megjelent, tárgyalás alá vette a Győrsziget és Révfalupataház községek közigazgatási és országgyülési képviselőválasztókerületi átkebelezéséről szóló törvényjavaslatot és azt a belügyminiszter által tett módositással elfogadta. Ezután tárgyalta a bizottság a belügyminiszter jelentését a mlincki—ottok—szávai szigetnek a kataszterből és a telekkönyvből leendő törlése tárgyában és azt tudomásul vette.

KÜLFÖLD

Franciaország és a Vatikán. Hivatalosan jelentik *Párisból*, hogy a Vatikán tegnap beérkezett feleletében nem tesz eleget a francia kormány ama kivánságának, hogy a lavali és a dijoni püspökhöz intézett levelet visszavonja, hanem elegendőnek tartja felvilágositásokat adni a levelek tartalmának védelmére. Időközben a francia kérelem visszautasitását még kiélesitette a Lenordez püspökhöz intézett levél. A mai minisztertanács csak egy határozatot hoz és pedig *a szentszékkel való érintkezés azonnal való megszakitását.* A *Gaulois* hire szerint *Delcassé* külügyminiszter tegnap délután tanácskozott *Loubet* elnökkel.

Combes miniszterelnök, akihez a minisztertanács befejezése után kérdést intéztek, kijelentette, hogy diplomáciai jellegü tekintetek akadályozzák őt abban, hogy a minisztertanács tárgyalásainak eredményéről nyilatkozzék. Ezt a nyilatkozatot ugy magyarázzák, hogy *Franciaország és a Vatikán közt teljesen megszakadt a diplomáciai viszony.* A kormány ma este egy jegyzéket küld *De Courcel*nek, melyet ez holnap reggel ad át a Vatikánban. Azt hiszik, hogy de Courcel és a vatikáni francia nagykövetség többi személyzete *holnap elhagyja Rómát* és *Lorenzelli* nuncius elutazik Párisból.

Az orosz-japán háboru.

Budapest, julius 29.

Port-Arthurról olyan kedvező hireket jelentenek pétervári források, hogy az orosz hirszolgálat figyelői önkénytelenül is megdöbbenve kérdik, hogy milyen veszedelem fenyegeti az erődöt. És valóban a rózsás jelentésekkel kapcsolatban *Jokohamá*ból és *Sanghai*ból érkező táviratok a legkomolyabban állitják, hogy Port-Arthur ellen megkezdődött az általános, nagy támadás. Ha ilyen körülmények között a vendéglők csakugyan zsufolva vannak és a port-arthuri zenekar valóban a sétáló közönséget mulattatja, az csak a védekezés rendszerére vet szomoru világot.

A Port-Arthurra vonatkozó jelentéseknél sokkal megbizhatóbbak a szárazföldi harctérről érkező hirek. Ezekből kitünik, hogy a dacsicsaói csata egyike volt a legvéresebbeknek és a japánokra nézve legdicsőségesebbeknek, továbbá hogy Oku folytatja előnyomulását, még pedig olyan energiával, hogy az oroszok már lemondtak Hajcsöng megvédelmezéséről is. Folytatják utjukat észak felé mindaddig, mig Kuroki meg nem állitja őket. Ez a pillanat lesz a legválságosabb a háboru egész folyamában, ez dönti el első periodusának sorsát.

Port-Arthur ostroma.

London, julius 29.

A *Daily Mail* jelenti Jokomából tegnapról, hogy *megkezdődött az általános támadás Port-Arthur ellen.* Hasonló jelentést közöl a *Daily Telegraph* Sanghajból.

Berlin, julius 29.

*Pétervár*ról jelentik: A port-arthuri oroszok kedve kitünő. A katonák türelmetlenül várják, hogy a japánok ellen vonulhassanak. Port-Arthur hat hónapra van elességgel ellátva és csak ezután lesz lehetséges erős ostromzárral a várat bevenni. Dalniból a japánok bevonulása után számosan Port-Arthurba menekültek és valamennyinek, köztük kétszáz asszonynak is megengedték, hogy ott maradhassanak.

Port-Arthurban rendesen folynak a dolgok, a hatóságok kifogástalanul működnek s az ott megjelenő ujságok naponkint értesitik a lakosságot a legujabb eseményekről. A vendéglők csufolva vannak, este katonazene szórakoztatja a sétáló közönséget. A katonák egészsége kitünő.

Pétervár, julius 29.

A vezérkar megcáfolja azt a hiresztelést, hogy *Kuropatkin* tábornokot megsebesitették, és hozzáteszi, hogy Kuropatkin teljesen jól érzi magát.

Pétervár, julius 29.

Kuropatkin tábornok táviratozza *Miklós* cárnak tegnapi kelettel: 25-ikén két japán zászóalj kezdett előbbrevonulni a Kuacho völgyben. Ágyuink tüze és oldalról több gyalogszázad lövöldözése fogadta őket. Miután az ellens g jelentéktelen tüzeléssel felelt, visszavonult. Másnap reggel 5 órakor a japánok *Sziapusan-Tusufan*ból két ütegből kezdtek lőni, de a lövést nemsokára abbahagyták.

A döntő támadás.

London, julius 29.

A *Reuter*-ügynökség jelenti *Csifu*ból tegnapi kelettel: *Port-Arthur*ból a jobb körhöz tartozó 30 idegen érkezett ide, akik azt beszélték, hogy kedden, szerdán és csütörtökön egységes harc volt szárazon és vizen. Azt hiszik, hogy ezzel *megkezdődött az általános támadás.*

Inkau bevétele.

Pétervár, julius 29.

Az orosz távirati ügynökség jelenti *Mukden*ből mai kelettel: *Inkau*ból érkezett személyek jelentik, hogy az orosz helyőrség 25-én reggel 5 órakor elhagyta a várost, magával vive a készleteket és az összes mozgó vasuti anyagszereket. Az orosz-khinai bank fiókjának összes értékeit már előbb biztonságba helyezték. Az elvonulás után *a khinai csapatok fosztogatni kezdték a pályaudvarokat* és különböző magánépületeket. Százharminc főnyi japán csapat délután öt órakor bevonult a városba és megszállotta a köztereket és a közigazgatási épületeket. A khinai hatóságok előzékenységet tanusitottak a japánok iránt. Az Inkauban maradt orosz alattvalókat a francia konzulátus oltalma alá helyezték.

A legutóbbi harcok.

Tokio, julius 29.

Oku tábornok jelenti, hogy elfogott orosz tisztek jelentése szerint *Kuropatkin* tábornok résztvett a legutóbbi harcokban és hogy *Sakalov* és *Kueranovice tábornokok azoknál megsebesültek.* Az oroszok vesztesége vagy *kétezer ember*, a japánoké vagy *ezer ember.*

Japán kémek.

Pétervár, julius 29.

Az orosz távirati ügynökség jelenti *Mukden*ből 28-áról: Megállapitották, hogy sok japán, khinainak felöltözve, a hegyekről kiséri figyelemmel az orosz csapatok mozdulatait és a maga csapatainak jeleket ad. Parancsot adtak ki, hogy *az ilyen kémekre lőjjenek.*

Az orosz kalózhajók.

London, julius 29.

A *Reuter*-ügynökségnek *Pétervár*ról hivatalosan azt jelentik, hogy az angol nagykövet formálisan óvást tett a *Knights Commander* elsüllyesztése miatt, mert jogosultságát a nemzetközi jog alapelvei szerint fenntartani nem lehet.

Washington, julius 29.

A külügyminisztérium jegyzéket intézett az orosz kormányhoz, amelyben kérdi, hogy az egyik amerikai társulattól kibérelt *Arábia* nevü német gőzöst szabadon bocsátották-e. Az orosz kormány azt felelte, hogy nem érkezett hir az *Arábia* lefoglalásáról. Az amerikai jegyzék igen mérsékelt hangu volt és hir szerint a jegyzékek hangját később, ha szükségesnek mutatkozik, szigoritani fogják.

London, julius 29.

A felsőházban *Lansdowne* márki külügyminiszter kijelentette, hogy a *Malacca* vitás esete elvesztette élét, ha ugyan egyáltalán imminens volt. A kormány figyelmét más, igen komoly kérdések foglalkoztatják és pedig az önkéntes hajóhad állományának kérdése és a Dardanella és boszporusi hajózásra vonatkozó nemzetközi kötelezettségek.

London, julius 29.

Az alsóház mai ülésén *Balfour* miniszterelnök kijelentette, hogy a *Dimitrij Donszkoj* hadihajó a parancsnok kijelentése szerint *Port-Szaid*ban 500 tonna szenet vett fel, hogy Cadixon át közvetlenül Kronstadtba menjen. Ennek dacára a hajó a következő három nap alatt feltartóztatott hat kereskedelmi hajót, köztük három angolt és megvizsgálta irataikat. Az angol kormány nézete szerint a jövőben a hajók nem kapnak többé szenet, ha nem kötelezik magukat, hogy csak arra a célra használják azt, amelyet a megrendelésnél előadnak.

Plehve meggyilkolása.

Budapest, julius 29.

Az egész világ a pétervári bomba okozta döbbenet hatása alatt áll. A rettenetes robaj, mely egész házsorok ablakait megremegtette, az internacionális politika minden más hangját elnyomta. Még a mandsuriai ágyuk dörgését is. Mert mindenki érzi, hogy a régi Oroszország nem a japánokkal szemben vesztette el az igazi csatát, hanem otthon, a saját határai közt. A régi autokratikus Nagy Péter örröksége kudarcot vallott. Az amugy is megvénhedt rendszer rozsdás gépezetének kerekei keservesen nyöszörögnek. Gépésze szétroncsolt husdarab immáron. Kezéből kihullott a kenő-kanna, melyet olaj helyett vérrel szokott megtölteni.

A gépész nincs többé, de maga a gép azért kinosan zakatol és várja az uj irányitót. Vajjon eljő-e? Vajjon akad-e, ki Plehve nyomába lép, ki az ő áldatlan fegyvereivel fog a régi rendszer fenntartásáért tovább küzdeni? Ez a kérdés izgatja most nemcsak Oroszország százharminc millió emberét, hanem egész Európát és az egész világot. Mert a felelettől függ Oroszország további sorsa. Ha ujra *Pobjedonoszcevék* kerekednek felül, ha ujra megkezdődik az a rettenetes harc, melyet néhányan folytatnak milliók ellen, akkor a Plehve kocsijának roncsai csak kezdetét jelentik annak a nagy összeomlásnak, melyre már régen megérett az orosz autokratizmus rendszere. Mert most már senki sem hisz életrevalóságában. A mandsuriai háboru feltárta rettenetes fogyatkozásait, megdöbbentő gyöngéit. Megmutatta, hogy az egész rendszer beteg, hogy belsejében korhadt, hogy a hazugság, a rendetlenség, a korrupció, a protekció gyönge pilléreire támaszkodik.

A milliók szeméről lehullott a hályog. Megértették, hogy az erős, a legyőzhetetlen Oroszországról terjesztett jelszó hazug, hogy az abszolutizmus nem képes Oroszországot kormányozni. Mert az abszolutizmus módszere a régi, Oroszország ellenben ujjá alakult. Gazdasági élete gyors fejlődésnek indult, a paraszt ősgazdálkodásnak vége, a népben mindjobban érvényesülnek a kulturális elemek és az uj emberek, az uj viszonyok uj keretet kivánnak. A régi bürokratikus gép felmondta a szolgálatot, ujat kell helyébe állitani. A tegnapelőtti bomba három hét lefolyása alatt harmadszor figyelmeztette erre a régi rendszer képviselőit. Vajha megértenék rettenetes szavát és ne állanák utját annak a szellemnek, melyet ideig-óráig ujra vissza lehet talán szoritani, de amely azután annál vadabbul, annál erősebben, hatalmasabban fog előtörni rejtekeiből, hogy az emberáldozatok hekatombáin és a vérnek tengerén keresztül is elfoglalja a helyet, melyre az uj alakulások, az uj viszonyok rendelik.

A merénylet.

Pétervár, julius 29.

Az orosz hivatalos lap, mely ma gyászkeretben jelent meg, hosszu nekrológban méltatja *Plehve*nek érdemeit. A bombamerényletről azt irja ez a lap, hogy a merénylő a bombát az ugynevezett polgárhidról dobta a miniszter kocsija alá. A kocsis is áldozatul esett a robbanásnak. Kilenc járó-kelő, köztük egy asszony és egy hároméves gyermek könnyen sérült meg, mig *Vezenszki* testőrkapitány, ki a miniszter kocsija után hajtatott. sulyosan sérült meg.

Páris, julius 29.

Néhány perccel Plehve kocsijának megérkezése előtt a *Hotel de Varsovie* portása egy fiatal embert vett észre, ki az egymásután előrobogó kocsikra szegezte tekintetét. Mihelyt észrevette a miniszter kocsiját, utána szaladt, kabátja alul elővett valami tárgyat és *a kocsi után hajitotta.* Ebben a pillanatban *borzasztó robbanás* történt. Még nem tudják, vajjon a merénylő a bombát a kocsi alá vagy a kocsiba dobta-e. Mikor a rendőrök letartóztatták, *revolverrel agyon akarta magát lőni*, de a rendőrök megakadályozták. A gyilkosról eddig csak azt tudják, hogy *sem nem finn, sem nem zsidó, hanem orthodox orosz.* Mihelyt meggyógyul, a Péter-Pál-erődbe fogják vinni. A robbanás oly erős volt, hogy a *varsói pályaudvar kápolnájában az összes gyertyák elaludtak.* A rendőröknek, mielőtt a merénylet helyére mentek, az volt legelső dolguk, hogy a gyertyákat ujra meggyujtották.

A gyilkosság hire villámgyorsan terjedt el a városban. Sok ezren siettek a gyilkosság helyére, ahonnan gyorsan elhordták a kocsi romjait. A kocsiból mindössze a négy kerék és a bak maradt meg. A környéken lévő összes házak ablakai eltörtek és sok arramenő ember földhöz vágódott. Konstatálták, hogy a gyilkos, aki vasutas-sapkát viselt, délelőtt tizedfél órakor érkezett a vendéglőbe, ahol teát és pálinkát kért. Plehve minden csütörtökön délelőtt tiz órakor Peterhofba szokott menni, hogy a cárnak jelentést tegyen. A merénylő ezt az időpontot leste meg. A bomba szétzuzta Plehve koponyáját és mind a két karját, testét pedig borzasztóan megcsonkitotta. Egy rendőr a holttestet befödte köpenyegével s aztán a pályaudvar elsőosztályu várótermébe vitte, ahol a családi villába való elszállitásáig marad. A merénylőnél még egy második bombát is találtak. A merénylet következtében körülbelül huszan sebesültek meg. Köztük két tiszt, egy nő és egy gyermek van. Most már azt is tudják, hogy Plehve azért akart Peterhofba menni, hogy a cárnak törvényjavaslatot nyujtson át amely a parasztoknak ugyanolyan képviseletet biztositana, amilyen a nemeseknek van a zemsztvóban. Plehve már egyszer ebben a dologban előterjesztett egy törvényjavaslatot, de a cár nem fogadta el s utasitotta a minisztert, hogy uj javaslatot dolgozzon ki. Ezt az uj javaslatot akarta Plehve tegnap a cárnak átnyujtani. A miniszter az utóbbi időben gyakran utazott különben külföldre, igy például sokszor látták a párisi boulevardokon is. A meggyilkolt miniszter azért látogatta meg a külföldi nagy városokat, hogy személyesen győződjék meg a kormányellenes propaganda külföldi üzelmeiről.

Páris, julius 29.

A *Matin*ben *Le Roux* a következőket mondja el: Néhány nap előtt *Plehve* igy szólott hozzám:

— Könyörtelenül meg fogom fenyiteni mindazokat, akiknek részük volt Bobrikov meggyilkolásában. Kötelességem a birodalom és az

orosz nép biztonságáról gondoskodni. De a mellett a saját biztonságomról sem fogok megfeledkezni.

Plehve a halálát megelőző estén éjfélig *Bogdanovics* tábornoknál volt és távozása előtt azt mondta, hogy *komor sejtelmei vannak. Plehve kocsija golyóálló és páncélozva volt.* Csak bomba tudott benne kárt tenni és a gyilkosok ezt nagyon jól tudták. Plehvének az volt a szokása, hogy valahányszor lakását elhagyta, gyorsan beugrott kocsijába, amelyet nyomban lovas és kerékpáros rendőrök vettek körül. A miniszter kocsijában mélyen hátradült, ugy hogy senki sem láthatta. A merénylet helyén *semmi nyomát sem találták a bombának.* Egyetlen szilánkot sem tudtak megtalálni s igy a rendőröknek fogalmuk sincsen arról, hogy *mivel volt a bomba megtöltve.* A bomba nem terjesztett semmi szagot és ugy látszik, hogy egészen uj találmány.

London, julius 29.

A jelenetnek egy szemtanuja a következőket jelenti *Pétervárról*: Abban a vendéglőben voltam, amely előtt Plehve kocsija elhajtatott. Egyszerre borzasztó robbanás hallatszott. A korcsma ablakai ezer meg ezer darabokra törtek. Az utca füsttel telt meg és miután a füst eloszlott, egy darabokra tört kocsit pillantottam meg s a kocsi mellett *két borzasztóan megcsonkitott holttest feküdt.* Az egyiknek arca fölismerhetetlen volt s ugy látszott, mintha fejét a bomba törzsétől elválasztotta volna. Ez a *miniszter holttestе volt.* Körülbelül husz méternyire tőle feküdt a kocsis holttestе. A kocsit kisérő lovasok megragadtak egy fiatalembert, aki menekülni akart, de utközben *több sebből vérezve összerogyott.* A fiatalembert fölemelték és a rendőrségi épületbe vitték. Kiballgatásakor a fájdalomtól folytonosan nyöszörügve, *megtagadott minden fölvilágositást* nevét és nemzetiségét illetőleg és csak azt mondta, hogy *nincsen bűntársa* és hogy a *forradalmi bizottság őt bizta meg azzal, hogy a Plehvere kimondott halálos ítéletet végrehajtsa.* A rendőrség meg van róla győződve, hogy a merénylőnek tette elkövetésénél *több bűntársa volt,* akik értesitették a kossi közeledéséről. A miniszter kocsija a merénylet pillanatában nagyon gyorsan hajtatott, ugy hogy a merénylő kénytelen volt utána szaladni. Tegnap számos házkutatás és letartóztatás volt. Plehve az utóbbi időben *sok fenyegető levelet kapott,* amelyet a rendőrségnek adott át.

Passano márki, ki közvetlenül a merénylet előtt érkezett *Pétervárra,* igy beszéli el tapasztalatait:

— Mint naponként, tegnap is Gacsinából jöttem. Amint a pályaudvaron megérkeztem, kocsiba szálltam és a csatornahidon át akartam menni. Egyszerre borzasztó robbanás történt és láttam, hogy a szomszédházak ablakai csörömpölve hulltak a földre. Kiszálltam a kocsiból és gyalog mentem át a hidon. Amint a *Hotel de Varsovie* elé érkeztem, borzasztó látvány tárult elém. Egy asszony, aki gyermeket tartott ölén, több sebből vérezve, hevert a földön és szivettépő módon jajgatott. Egy katonatiszt eszméletlenül összeesett. Valamivel messzebb feküdt Plehve, akinek félarcát a bomba letépte. A szálló előtt a miniszter kocsija romokban hevert. Innen jó messzire feküdt a kocsis holttestе. A miniszter szolgája kevésbé veszedelmesen sérült meg. Csakhamar megjelentek rendőrök, akik Plehve holttestét köpönyeggel betakarták.

A bombavető.

Pétervár, julius 29.

A merénylőt állitólag *Porosvieff*nek hivják. Mikor a Sándor-kórházba vitték be, igy kiáltott fel: *Éljen a szociális köztársaság!* Az orosz nyelvet dialektus nélkül beszéli. Különben, magas, sovány, 25 évesnek látszó fiatalember. Bizonyos, hogy része volt a *Hotel du Nord*ban elkövetett bombamerényletben. Tegnap délután egy magát megnevezni nem akaró embert éppen a pillanatban fogtak el, mikor bombát akart a Névába dobni.

Pétervár, julius 29.

Azt hiszik, hogy *Plehve* gyilkosának társai is vannak. Az elfogott fiatalember semmi áron sem akarja megnevezni. A bomba, mely a katasztrófát okozta, hosszu bádogdoboz volt robbantó anyaggal és apró fémdarabokkal megtöltve. Azt hiszik, hogy a tettes több napig ama vendéglőben lakott, amely előtt a robbanás történt. A robbanás után a kórházba vitték, ahol még tegnap műtétet hajtottak rajta végre. Sérülése, amelyet szemén és nyakán szenvedett, nagyon veszedelmes. A bombának egy szilánkja a hasába hatolt s e miatt borzasztó fájdalmakat szenved. Az orvosok azt hiszik, hogy *egy-két nap mulva meg fog halni.* Érdekes, hogy Pétervárott meg vannak győződve, hogy nem is ez a fiatalember követte el a merényletet, Biztosra veszik, hogy a rendőrség a letartóztatásokkal hamis nyomon jár, mert *Plehve* igazi gyilkosa biztonságban van. Azok, kik ezt a felfogást vallják, azt hiresztelik, hogy a merénylő az ugynevezett terrorista-csoportnak tagja, amelyhez Szipjagin gyilkosa is tartozott. A merénylő a bombát nem kezével, hanem *hajitógéppel hajitotta* és volt még annyi ideje, hogy a merénylet helye közelében várakozó *kocsiba szállhasson és elmenekülhessen.* Társai bizonyos távolságban álltak egymástól az utcán és jelt adtak egymásnak.

Bécs, julius 29.

A Plehve elleni merényletről ma érkezett hirek azt a homályt, mely a merénylet okát és a merénylő személyét körülveszi, nem oszlatják el, hanem még növelik. A merénylő személyéről a hivatalos jelentések nagyon burkoltan nyilatkoznak, de egy távirat, melyet a londoni *Morning Express* kapott Szent-Pétervárról, azt mondja, hogy *a merénylő Ochinski herceg elzüllött fia,* aki nagyon kalandos életet folytatott és utóbb a nihilisták táborába állt. Bécsben élő oroszok Ochinski hercegnek a nevét nem ismerik.

Pétervár, julius 29.

A merénylő egyre csak azt hajtogatja s egyebet nem is mond, csak annyit, hogy *nincs cinkostársa, jogos és derék dolgot müvelt,* mert már nem lehetett tovább elviselni, hogy Plehve reakcionárius eljárásával elnyomja a népet. A merénylő *állapota életveszélyes.* Alig van remény, hogy életben marad. Nevét és egyéb felvilágositásokat nem mond, csak azt feleli, hogy *vannak még ezerszámra, akik készek hasonló önfeláldozásra.* A vallomás után mindig azt mondja:

— Éljen a szociális köztársaság! — aztán visszahanyatlik a padra és a fájdalomtól nyöszörög. A kórházat katonaság szállotta meg; a minisztériumokat is katonaság őrzi és nagy *őrjáratok kisérik a miniszereket.* Senki sem hisz abban, hogy a viszonyok meg fognak változni.

Pétervár, julius 29.

A megsebesült *Znienowsky* testőrkapitány gyalog ment a kórházba s azt mondotta az orvosnak, aki bekötözte a sebeit:

— Készitsetek egy szobát a merénylőnek, iparkodjatok megmenteni drága életét a tárgyalásra. Azt hiszem, hogy az aljas gazember öngyilkosságot követett el.

Pétervár, julius 29.

A rendőrség azt hiszi, hogy a merénylőnek cinkostársa az a letartóztatott ember, akit akkor fogtak el, amikor egy bombát akart hajitani a Néva folyóba. Az illető a *charkovi* nihilista-szövetség tagja, amely olyan ujtajta bombákat gyárt, amelyeket hajitógéppel kell vetni.

A cár a temetésen.

Pétervár, julius 29.

Amikor a cárral közölték *Plehve* meggyilkoltatását, Miklós cár *mélyen megrendült és visszavonult szobájába.* Csak délután mutatkozott ismét és jelentést tétetett magának a merénylet részleteiről. A cár néhány óra alatt évekkel látszott öregebbnek. A cár jelen lesz a Plehve lelkiüdvéért rendezendő gyászmisén és *határozottan megtiltotta, hogy különös rendszabályokat tegyenek személyének őrzésére.* Hasztalan óvták a cárt a nagy veszedelemtől, ragaszkodik ahhoz, hogy *sirjáig fogja kisérni Plehve koporsóját.* Ezt mondotta a cár:

— *Ő barátom volt és legjobb tanácsadóm.*

A nihilisták és forradalmárok.

Páris, julius 29.

*Pétervár*ról táviratozzák: *A forradalmi elemek és a nihilisták fenyegetőznek,* hogy ha Plehve utódja nem fogja megváltoztatni elődjének elveit, akkor *hamarosan őt is elteszik láb alól.*

A halálra itélt cár.

Pétervár, julius 29.

A *Laffan*-ügynökség jelenti: A gyilkos előzetes kihallgatása alkalmával kiderült, hogy a forradalmárok hosszu listáját állitották össze a halálra itélt előkelőségeknek. A *lista élén a cár neve van:* ott találhatók azonkivül *Pobjedonoszeev* és *Obolenszki* herceg, Finnország főkormányzója. Mikor a cárt értesitették a merényletről, arca elhalványodott és folyton ezt kiáltotta: *Oh Istenem! Oh Istenem!* A cárnét egyelőre nem értesitik az esetről, mert állapota a legnagyobb kiméletet követeli.

Plehve utóda.

Pétervár, julius 29.

A meggyilkolt miniszter nagy reformterve, az általános *közigazgatási decentralizáció,* Plehve halálával nyilván sirba fog szállni. Plehve utódja minden valószinüség szerint *Witte* lesz, de csak abban az esetben vállalkozik erre az állásra, ha felruházzák őt mint a miniszertanács elnökét *a birodalmi kancellársággal is.*

Páris, julius 29.

Báró *Cottu,* Plehve benső barátja, aki jól ismerte a meggyilkolt miniszternek Oroszország közigazgatására vonatkozó terveit, a napokban érkezett ide Oroszországból. Cottu azt beszéli, hogy elutazása előtt Plehve ezeket mondta neki:

— Ellenségeim nem fogják hagyni bevégezni a nagy *békemüet,* de a nagy eszmék nem semmisülnek meg.

A hir hatása a külföldön.

New-York, julius 29.

A *Laffan*-ügynökség jelenti, hogy az ujságok szerkesztőségei elé kiakasztott és *Plehve* meggyilkolásáról szóló táviratokat több ezer főre menő, oroszokból, finnekből és lengyelekből összeverődött tömeg állta körül. Ezek az emberek *vad örömrivalgással fogadták* a hireket azután hazasiettek, ünnepi ruhába öltözködtek s előkészületeket tettek fölvonulások és örömünnepek rendezésére. A lengyel- és zsidó-egyesületek vezetői fölhivást küldöttek a tagoknak, hogy vegyenek részt a Plehve meggyilkolása alkalmával megtartandó *hálaadó istentiszteleten.*

Páris, julius 29.

Az összes lapok fölháborodással irnak *Plehve* belügyminiszter megöléséről, különösen azért, mert a forradalmi pártok még abban az órában sem szerelnek le, amikor a haza sulyos csapások alatt szenved. A *Gil Blas* azt hiszi, hogy az uj merénylet oka a legujabban Bobrikov megölése miatt alkalmazott megtorló intézkedésekben és letartóztatásokban keresendő. A *Figaro* azt irja, hogy Plehve sok ellenséget szerzett megtorló politikájával, de egy fanatikus ember kegyetlen tette fölháborodással tölt el minden müvelt népet. A *Gaulois* kijelenti, hogy a megvetendő gonosztett megokolttá teszi a legkeményebb intézkedéseket. E lap szerint minden európai nemzetnek érdeke elnyomni azt a propagandát,

mely az összes államfőket fenyegeti. A *Libre Parole* a mellett szól, hogy a mostani körülmények között Plehve megölése több mint genosztett: felségárulás. A *Rappel* azt mondja, hogy az intés, amelyet az orosz kormány kapott, bár tragikus és sajnálatos, mégis jelentőséges. Igen veszedelmes volna, ha nem akarnák megérteni. Az *Aurore* kijelenti, hogy bármily nagy volt a rémület, amelyet Plehvekormányzása okozott, a megfélemlités eme tette, amelylyel Miklós cár első miniszterét pusztitották el Pétervár szivében, nem megokolt. A *Humanité* szerint a terrorista kormány olyan nehéz pillanatban rogy össze, amint az Oroszországban soha sem történt meg.

London, julius 29.

Edvárd király az orosz cárnak Plehve megöletése alkalmából táviratilag fejezte ki részvétét. A király sziveshangu távirati feleletet kapott.

Bécs, julius 29.

A külügyminisztérium báró *Aehrenthal* pétervári császári és királyi nagykövet utján fejezte ki az orosz kormánynak őszinte részvétét Plehve belügyminiszter halála alkalmából.

Genf, julius 29.

Tegnap este egy csoport orosz férfi és nő a *Tribune de Genève* nyomdája előtt verődött össze és várta az estilap megjelenését. Hangosan olvasták a *Plehve* meggyilkolásáról szóló hireket, aztán *az utcán végig táncoltak és énekeltek.*

HIREK

Budapest, julius 29.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Julius 31-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hirek. *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi miniszter néhány heti üdülésre Marienbadba utazott. Távollétében gróf *Serényi* Béla államtitkár helyettesiti a minisztert. — *Szögyény-Marich* László berlini osztrák-magyar nagykövet ma Budapestre érkezett.

— Frigyes főherceg Mohácson. *Pozsonyból* táviratozzák: *Frigyes* főherceg tegnap *Gersich* Vendel százados hadsegéd, egy vezérkari őrnagy, egy gépész és egy szolga kiséretében a német császár által neki ajándékozott motoros hajón Pozsonyból Mohácsra utazott.

— Ottó főherceg felmentése. Egy bécsi estilap közli, hogy *Ottó* főherceg nem fogja ismét elfoglalni a hadosztályparancsnokságot, hanem *bevégeztnek tartja katonai pályáját.*

— A király legifjabb dédunokája. *Lipló-Rózsahegyről* jelentik, hogy *Seefried* grófnénak, a király unokájának ma hajnalban három órakor fia született.

— Óváry Lipót kitüntetése. *Óváry* Lipót országos főlevéltárnokot nagy kitüntetés érte. Pasquale *Villari,* a nagy olasz történetiró, a mult évi római történelmi kongresszus elnöke Firenzéből e hó 25-én kelt levelében arról értesitette, hogy az olasz király azok közt, akik leginkább hozzájárultak a kongresszus jó sikeréhez, őt az *olasz koronarend commendátorává* nevezte ki. Óváry Lipót a római kongresszuson az olasz-magyar történelmi vonatkozásokról, a magyar országos levéltár diplomatikai osztályában általa alkalmazott s ugy az oklevelek megőrzését biztositó, mint a kutatást rendkivül megkönnyitő rendszeréről tartott előadásokat s mint osztályelnök is nagy tevékenységet fejtett ki.

— A vasutasok előléptetése. A magyar államvasutak hivatalos lapja ma közli az államvasuti alkalmazottak előléptetését. Mintegy nyolcezer vasuti tisztviselőt, altisztet és szolgát léptettek elő. Augusztus 1-ével már megkapják az összes alkalmazottak ugy a magasabb fizetést, mint a 35%-os rendkivüli pótlékot.

— Széchenyi Ödön szobra. A nemzetközi tüzoltó-kiállitás egyik diszhelyén fel fogják állitani a magyar tüzoltó-intézmény megalapitójának. gróf *Széchenyi* Ödön basa, török császári altábornagy és a konstantinápolyi tüzoltó hadosztály főparancsnokának mellszobrát. A tüzoltószövetség megbizásából *Holló* Barnabás szobrász most mintázza a müvet, mely Széchenyit katonai diszben, fején magas fezzel örökiti meg. Holló most készíti a magyar országos tüzoltó-szövetség elnökének, *Széchenyi* Viktor grófnak mellszobrát is.

— XII. Alfonz „gyermekei." A spanyol király nyári székhelyén, San-Sebastianban tartózkodik jelenleg *Labori,* a *Dreyfus*-pör révén hiressé lett francia ügyvéd. Megérkezése után azonnal audienciára jelentkezett *Alfonz* királynál, aki azonban, hir szerint ridegen megtagadta a kihallgatást. Labori ugyanis, mint egy spanyol lap irja, azért tartózkodik San-Sebastianban, hogy mint a király törvénytelen testvéreinek jogi képviselője, bizonyos igényeket érvényesitsen a király ellen. A mostani spanyol uralkodó édesapja, XII. Alfonz, kevéssel *Mária Krisztina* osztrák főhercegnővel kötött házassága után, amelyhez nem sok köze volt a szivnek, gyengéd viszonyt kezdett egy *E. S.* nevü nagyon szép szinésznővel és több gyermekük is született. Mikor a király meghalt, a szinésznő örökrészt követelt gyermekei számára a hagyatékból. A spanyol udvar adott is neki valami csekély járadékot, amelynek ellenében kiszolgáltatta XII. Alfonz leveleit, amelyekben a király kifejezetten elismeri az apaságot. A gyermekek most már felnőttek és mivel nagy szükséget szenvednek, nagyobb örökrészt követelnek. Érdekeik megvédésével Laborit bizták meg. Hir szerint olyan leveleik vannak, amelyek még sokkal kompromittálóbbak, mint azok, amelyeket édesanyjuk annakidején kiszolgáltatott.

— Szilágyi Dezső emléke. A *Magyarországi Kárpátegyesület* Szilágyi Dezsőnek, aki a Tátrának lelkes barátja és hü látogatója volt, kedvelt kirándulóhelyén, a tarpataki völgyben emelkedő, 1280 méter magas *Tarajkán,* közadakozás utján emléket állitott. Az emlék ciklopszfalakból álló gránittalapzat, amelybe Szilágyi Dezső dombormüvü bronzmellképe van beillesztve. Az emlék *Istók* János szobrász müve és a Magyarországi Kárpátegyesület augusztus 7-én Tátrafüreden tartandó közgyülése alkalmából leplezi le.

— Az amerikai hajóraj Fiumében. *Fiuméből* táviratozzák: Ma délután a *Maine* amerikai hajó fedélzetén fényes táncmulatság volt, amelyen az amerikai hajók tisztjein kivül résztvettek a város összes notabilitásai. A *Mayflower*-yacht Triesztbe ment, hogy az ottmaradt beteg amerikaiakat felvegye; az odautazott tisztek és katonák megadták a végtisztességet *Clement* amerikai hajóhadnagynak, aki Triesztben hastifuszban meghalt. A hajóraj holnap hajnalban távozik Fiuméből.

— Megtámadott szerkesztő. Triesztből táviratozzák: Tegnap éjjel *Verk* Jánost, a *Gazettino* kiadó-szerkesztőjét, hazamenet három ember orozva megtámadta. Az egyik bottal egy erős ütést mért homlokára. Az ütés oly erős volt, hogy Verk eszméletlenül összerogyott. Mikor magához tért, két rendőrnek elmondotta, hogy egyik támadója *Orlando,* a *Sole* cimü lap szerkesztőjének testvére, aki őt a lapban is töba izben megtámadta. Orlandot még az éjjel letartóztatták.

— Tisza Istvánfalva. A helységnevekről szóló törvényt talán leggyorsabban Bácsvármegyében hajtják végre. A megye idegen nevü községei közt *Jarek* szláv hangzásu nevét *Jármos*ra változtatta a vármegye és utána a belügyminisztérium. Azóta meg nem szünt a szomszéd temeriniek gunyolódása és sürün kellett hallaniok a szomszédok szellemes csipkedéseit.

— Hát járomba hajtottátok fejeteket?

— Ökrök lettetek!

A németajku, de derék magyarérzésü jarekiek képviselőtestülete erre felirt a vármegyéhez és kérte, hogy a Jármos elnevezéstől szabaditsák meg községüket és legyen az ő nevük ezután a miniszterelnök iránt érzett határtalan tiszteletük kifejezéseül: *Tisza Istvánfalva.* A vármegye helyt adott a kérelemnek s a jarekiek most reménykedve várják, hogy a belügyminisztériumnak nem lesz-e kifogása kivánságuk ellen. Az eset kiegészitéséhez tartozik, hogy Jarektől két órányira van az egykori kincstári birtokon épült *Tisza Kálmánfalva.*

— Gróf Csáky Napoleon gondnokság alatt. A hivatalos *Wiener Zeitung* ma közzéteszi, hogy a belvárosi járásbiróság a bécsi országos törvényszék végzése alapján hatóságilag megállapitott örültség miatt gróf *Csáky* Naleont, aki néhány hónappal ezelőtt rálőtt az utcán egy fiatal nőre, gondnokság alá helyezte. Gondnoka gróf *Csáky* Lajos magyar országgyülési képviselő lett.

— Miniszteri döntés a sztrájkok ügyében. A *szegedi* iparfelügyelői kerület számos munkaadója panaszt emelt az iparfelügyelőnél, hogy a munkások előlegeket vettek fel náluk az elvállalt munkákra, azután sztrájkba léptek és a munkát nem végezték be. Mivel az ipartörvény erre vonatkozó rendelkezései, általános felfogás szerint, sztrájk esetén nem alkalmazhatók, a szegedi iparfelügyelő kérdést intézett ebben az ügyben a kereskedelemügyi miniszterhez, aki 22038/904. számu határozatában az iparfelügyelő kérdésére kimondta, hogy a sztrájk esete sem menti fel a munkásokat szerződéses kötelességük teljesitésétől, tehát a darabszámra dolgozó és előleggel biró munkásokra alkalmazható az ipartörvény 159. szakasza sztrájk esetén is. Végül azt is kimondta a határozat, hogy tanoncok nem vehetnek részt a sztrájkokban.

— I. Jakab csalódásai. Ha földi javakban a „Szahara császára" gazdag is, ugyancsak gyarapodik csalódásokban is, amióta császárság-alapitásban fáradozik. Párisban van ez idő szerint I. Jakabnak egy bizalmi embere, aki épp most jött „ő felségének" a birodalmából és benn Afrikában azon fáradozott, hogy Marokko délnyugati sarkának törzseit az uj állam alapitásának megnyerje. A tárgyalások már annyira haladtak, hogy a törzsfőnökök igéretet tettek. Azt igérték, hogy a „császár"-t elismerik és pajzsukra emelik, ha a partvidék egy más helyén veti meg a lábát s ott rendezi be a fővárosát. Persze sok-sok pénzt kell áldoznia ezért a barátságért Lebaudynak. A marokkói szultánnal való megegyezés azonban kutba esett. I. Jakab tudvalevőleg tiz millió frankot ajánlott fel neki hét percentes kamat mellett és egészen rendben lévőnek hitte a szövetkezést. De a közvetitő, Mohamed Sami, akivel Londonban értekezett, közönséges tolvaj volt. Tekintélyes összeget és dus ajándékokat adatott magának, hogy azokat majd kiosztja a nagy seikek és seriffek között. A seikeknek és seriffeknek azonban semmit sem adott, ellenben mindent magának tartott meg s haza szabadulva Marokkóba, azóta semmi életjelt sem ad magáról.

— Nagy vasuti lopás. *Brüsszel*ből jelentik: *Van Boghout* antwerpeni gyémántkereskedőtől, az *Amsterdam—Rosandael* közötti vasutvonalon, amig egy vasuti kocsiban aludt, egy ékszeres táskát loptak el. 262,000 frank értékü brilliánsok voltak a táskában.

AGRARIA magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe. Tiszta acélanyag saját hámoraiból. Eltörhetetlen tégelyacélkefej. Páncélacél-kormánylemez. Magasitott acélkefej. Porvédő kerekek. Acél gerendely. Csak kitámasztott nyeregkerettel biró takigát szállitunk. Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerü és minden gazdának értékes felvilágositást nyujt — és díjmentesen küldetik. Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány felülmulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Röviditett levélcim: „Agraria" Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönycim: „Agraria" Budapest.

— **Az ájtatosság és az automobil.** A pöfögő masinakocsi hovatovább annyira befészkeli magát mai életünkbe, hogy alig lephet meg bárkit is ez a kapcsolat. A sziv e fölemelő érzéséhez az automobilnak ugyan egyelőre csak abban a világban támadt köze, ahol a gépnek különben még nagyobb a szerepe, mint bárhol másutt, tudniillik Amerikában, de hát hiszen a távolságok egyre jobban elenyésznek a fejlődő időkkel a világrészek között. Már most mi is hát az összefüggés odaát yankeeországban az ájtatosság és az automobil között? Egyszerüen az, ami néhány év óta megvan az Egyesült-Államok több városában az ájtatosság és a bicikli között. Tudniillik e városokban a templomok előtt kis karámok vannak a biciklik számára, hogy azalatt, mig a hivő benn az istenházában az éghez fohászkodik, azalatt istentelen zsiványok kereket ne oldjanak a biciklijükkel. És amióta ezek a karámok megvannak az Unió egyes templomai előtt, azóta nagyobb is a hivők serege az istentiszteleteken. Ami csak az amerikai lelkipásztorok praktikus érzéke mellett bizonyit. Mert ha azelőtt, a régi jó időkben nem kellett ilyen különös rendszabályokhoz nyulni, hogy az embereket a templomba édesgessék, a cél érdekében az okos pap nem riad vissza efféle csekély engedményektől. A hivők egy része Amerika városaiban néhány év előtt csak elkarikázott a templom előtt és nem tért be, mert féltette a biciklijét, sőt mikor megrótták őket ezért, nem is haboztak a templomkerülés okának a bevallásával, — arra az egyik pap kitalálta a biciklikarámot és mikor a találmány hire elterjedt, a kollegák követték a példát templomaik előtt. Most szakasztott ez az eset következett be az automobilra. Amerikában, ahol a gépeket jobban felkarolják, mint másfelé, az automobil is jobban elterjedt. A hivők sokat automobiloznak. Vasárnap és ünnepnapon is. És mert az automobil a biciklinél is drágább jószág, a gazdájuk még inkább félti és nem hagyja magára a templom előtt. Mert ha gépésze is van, azt sem hagyhatja künn, amig ő benn a templomban istenéhez fohászkodik. Az Unió papjai tehát a biciklikarám mellé automobilkarámot is szereztek ujabban és a templomok számára megint megtéritettek egy csomó hiveit. És az eredmény megérte a kis befektetést.

— **Kifosztott lakás.** *Aradról* táviratozzák, hogy *Deutsch* Bernát zsidó hitközségi elnök lakásába, mialatt a házigazda családjával fürdőn nyaralt, álkulcscsal betörtek és *harmincezer korona* értékü készpénzt és ékszertárgyakat elraboltak.

— **Állatvédők sikere.** *Brüsszelből* táviratozzák: A belga és francia tisztek lille-ostendei távlovaglása el fog maradni, mert az állatvédőegyesületek tiltakoztak a lovak kinzása ellen.

— **Hat ember tüzhalála.** Budweisból táviratozzák, hogy a szomszédos *Winterberg*ben nagy tüz pusztitott és *hat ember odaveszett*, köztük az egész Robl-család. Mikor Robl, a családapa meglátta a pusztulást s családjának veszedelmét, megőrült s kacagva nézte a ház égését.

— **Felfüggesztett postatiszt.** A postaés távirógazgatóság fegyelmi eljárás alá vonta és állásától felfüggesztette *Biró (Mandel)* Albert postatisztet. Az eljárásnak oka egy kinos botrány, amelynek lényege az, hogy a szóban lévő postatiszt lakáskeresés ürügye alatt egy murányi-utcai ház házmesterének kis leánya ellen bünös merényletet követett el.

— **Tüz a drezdai szinházban.** *Drezdából* jelentik: A tegnapi előadás után lángok ütöttek ki az itteni szinház tetőzetéből. A tüzoltóság óriási készletekkel vonult ki és egyórai munka után elháritotta a veszedelmet. A tüz a szomszédos fényezőmühelyben támadt és a szinházra átcsapva, az öltözőben okozott károkat. A kigyulladt szinház 1871-ben épült s 1902-ben renoválták.

— **Kutba fulladt munkások.** Tegnapelőtt a bácsmegyei *Káty* községben, mint *Temerin*ből jelentik, egy kut mélyitésénél három ember veszitette életét. Többen nézték, amint előbb egy sváb ember leereszkedett a kutba. Már közel volt a viz szinéhez, amikor hirtelen belezuhant a vizbe. Nyomban egy rác ember ereszkedett utána, de azt is az a sors érte, mint az első leereszkedőt. Erre maga a gazda, akinek telkén a kut volt, sietett a szerencsétlenül járt emberek segitségére. A kötelet most már fokozott gonddal kötötték dereka köré, de a kritikus helyen feloldódott a csomó és a gazda bár kifeszitett karjaival tartotta magát a kut falán, csakhamar szintén belezuhant a vizbe. Erre egy negyedik ember is alászállott. De mikor a kut vize felé közeledett, a fentlévők látták, hogy rosszul van. Gyorsan felhuzták tehát és hosszu élesztgetés után sikerült magához tériteni. Most már rájöttek, hogy a kutból mérges gázok szállnak fel s azok okozták a szerencsétlenséget. Az emberek erre bekötött szájjal és orral ereszkedtek le a kutba és ugy hozták föl vizbefulladt három társuk holttestét.

— **Házasság.** Dr. *Benkő* Mór tápiószentmártoni községi orvos eljegyezte *Schwarcz* Aranka kisasszonyt, Schwarcz Ignác leányát Felső-Ireghen.

— **Az asztalosok sztrájkja.** A Thék Endre részvénytársaság gyártelepén folyó asztalos-sztrájkkal kapcsolatban Thék Endre ezt a nyilatkozatot teszi **közzé:**

Sajnálatos, hogy azon részvénytársaság személyes ügyét, melynek élén csekélységem áll, a lapok összefüggésbe hozzák a 6000 munkásnak munkájától való felfüggesztésével. Nem a gyár érdekéből, sem pedig saját személyiségem tekintetéből sietek annak kijelentésére, hogy a gyárnak volt sztrájkoló munkásai érdemük szerint — akár volt megrendelés, akár nem, mondhatom egész Közép-Európában soha kedvezőbb dijazásra nem számithattak volna, mint azon gyárban, melynek élén állanom a multban büszkeségem volt. Ezt igazolja az a körülmény is, hogy 13 heti sztrájk után, melynek tartama alatt az összes munkások elbocsáttattak, még ma is mindannyian görcsösen ragaszkodnak a gyárba való visszavételükhöz.

Az álapostoloknak sikerült széttépni azt a munkásságot, melyet lelki együttérzéssel munkaadó és munkás hosszu évtizedeken át fejlesztett. Én nem itélem el a félrevezetett munkásaimat, de ha iparostársaim a munkások teljesithetlen követelései miatt a helyzetet tarthatatlannak látják, ezért a Thék-gyár vezetőségét okolni nem lehet. A 6000 munkásnak és azok családjának megmérhetetlen nyomorát azok idézik elő, akik rászolgáltak az összes magyar munkások megvetésére. Mert csak hazátlan gazok vetemedhetnek arra, hogy 6000 családot nélkülözésbe döntsenek, olyan munkások családjait, akik boldog együttműködéssel szolgálták e nemzet ipari fejlesztését.

Budapest, 1904. julius 29.

Thék Endre.

— **A trieszti bombák.** *Triesztből* táviratozzák: *Peterlin* Nazarion banhivatalnokot, a feloszlatott *Societa Gymnastica* választmányi tagját ma a vizsgálóbiró bombaügyben tanuként kihallgatta és a kihallgatás után nyomban hamis tanuvallomás miatt letartóztatta.

— **Beiratás az állatorvosi főiskolán.** A budapesti állatorvosi főiskolán a beiratkozásokat az 1904/905. tanévre szeptember 1—8-ig bezárólag tartják meg. Szeptember 9—15-ig a beiratkozást irásbeli kérvényre a tanártestület, ezen időn tul pedig október 1-ig a földmivelésügyi miniszter engedélyezi. A beiratkozás kizárólag gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyitvány alapján történik. Az állatorvosi tanfolyam négy évig tart, okleveles gazdászok azonban, ha érettségi bizonyitványuk van, három év alatt is elvégezhetik.

— **Az aradi tifusz-járvány.** *Aradról* jelentik: Ma tizenkét ujabb tifuszesetet konstatáltak. Hivatalosan eddig *harminchét esetet* állapitottak meg. A közegészségügyi bizottság ma a vizvezetéki vizet felküldte a bakteorológiai intézetnek megvizsgálás végett.

— **Halálozás.** Özvegy *Rosenzweig* Sándorné született *Adler* Mária tegnap este rövid szenvedés után meghalt. Az elhunytban *Abonyi* Dezső hirlapiró kollegánk édesanyját gyászolja.

— **Séta a háztetőkön át.** Ma hajnalban egy alak bukkant fel az Üllői-uton egy háztetőn. Hóna alatt ruhaszáritó kötelekkel kuszott a vállalkozó kedvü ember a kéménysepő-járdákon keresztül a Márton-utca felé. Csupa háromemeletes házon folytatta a különös sétát és amikor az első kétemeletes házhoz jutott, kötélen leereszkedett és a kötelet meggyujtotta maga után. Erre tovább lépett a titokzatos idegen. Amint a Márton-utca sarkán lévő egyemeletes házhoz érkezett, megismételte a merész aláereszkedést. Igy ment ez mindaddig, mig egy földszintes házhoz jutott a tetőmászó. Itt már nagy néptömeg várta, hanem a várva-várt turista, aki egyébként valószinüleg tolvajnak nevezhető, lebocsátkozott az udvarba, ismét elégette a kötelet és nyoma veszett. A dolog nyilván összefüggésben van a tegnapi padlásbetöréssel, amely az Üllői-uton, a Mártonutcához közel történt.

— **Néptanitók továbbképző tanfolyama.** Holnap zárják be diszes ünnepség keretében a néptanitók számára rendezett szünidei továbbképző tanfolyamot. A tanfolyam hallgatói ma dr. *Baló* József tanitóképzőintézeti igazgató vezetésével megjelentek a kultuszminisztériumban és tisztelegtek dr. *Axaméthy* Lajos miniszteri tanácsosnál és dr. *Neményi* Imre osztálytanácsosnál, köszönetüket fejezve ki a tanfolyam rendezéséért.

— **Turista-szerencsétlenség.** Ujabb turista-szerencsétlenség hire érkezik *Zermattból*. Egy társaság meg akarta mászni a 4095 méter magas *Obergabelhornt*. Az utasok kötéllel összekötve három csoportban haladtak a rendes földjárón. Legelől ment *Demelius* tanár, az innsbrucki egyetem rektora és *Dembl* vezető, követte őket *Dangl* vezető és a hölgy, hátul ment még három turista. Ötven méternyire voltak a csucstól, ahol veszedelmesen laza sziklák hevertek. Először Dembl vezető mászott meg egy sziklatömböt és azon szilárd állást keresett. Majd Demelius tanár próbált fölkuszni. Kezével kapaszkodott a sziklatömbbe, amely azonban leszakadt és a tanárt magával rántotta a mélységbe. Ugyanez a sors érte Dembl vezetőt is. Dangl vezetőnek egy kő lyukat ütött fejébe. A többinek nem történt baja. Zermattból azonnal csapat indult ki dr. *Seiler* orvos vezetésével a holttestek elszállitása végett.

— **Parasztszocializmus Szerbiában.** Rohamosan terjed a szocializmus a szerb parasztok körében. A szerb nép minden bajáért az államot és a hadsereget okolja s gyülésein minduntalan forradalmi határozatokat hoznak. A parasztszocialisták legutóbb elhatározták, hogy megismétlik a tisztek megtámadását, ostromot intéznek a rendőrség, az adóhivatalok és egyes polgárok ellen. Annyi bizonyos, hogy ezek után véres összeütközések várhatók Szerbiában annál is inkább, mert a parasztok erősen szervezve vannak.

— **Erdőégés.** *Aradról* jelentik: A *konopi* erdő tegnap óta ég. Azt hiszik, hogy az erdőt felgyujtották.

— **A Déli Vasut kedvezményes jegyei.** A balatonmenti állomásokhoz való évad- és menettérti-jegyeken kivül a Déli Vasut az idén Budapest D. V. és Siófok, Balatonföldvár, Boglár között való forgalomban 20 egyes menetre szóló I., II. és III. osztályu bérletjegyeket is léptetett életbe. Ezek a menettérti-jegyeknél is olcsóbbak és együtt utazó társaságok által is használhatók.

— **Öngyilkos medikus.** *Balika* Márton kolozsvári születésü, harminchétéves szigorló-orvos, aki a Hársfa-utca 10. szám alatt lakott, tegnap este Erzsébetfalván gyufaoldatot ivott. Sulyos belső sérülésekkel a Rókus-kórházba viték.

— **A Beketov-cirkusz.** A *Beketov*-cirkusz holnapi előadásán föllépnek *Talep* és *Manolo* batoude-ugrók is, akik két teljesen fölszerelt budapesti hintón ugranak át. Hir szerint *Beketov* igazgató a következő három évre kibérelte a cirkusz épületét és igy az érdekes mutatványok az idei szezonon tul is rendelkezésére fognak állani a főváros közönségének.

(x) Amerikai házi fagylalt-gépek Kertész Tódornál.

A világ legjobb cipő-crème „RADIUM", „BRILLANT" Egyedüli főraktár: Weinberger Mór, Bpest, Nyár-u. 18.

Nyilttér.

Üzletáthelyezés.

Igen tisztelt vevőink szives tudomására hozzuk, hogy **egyenruházati intézetünket**

IV., Kossuth Lajos-utca 14—16. szám alá

helyeztük át.

Becses jóindulatukat továbbra is kérjük kitünő tisztelettel

BLUM és TÁRSA.

Ideal IRÓGÉP

azonnal és állandóan látható irással! Prospektust és irásmintát küldenek:

Schott H. és Donnath Bpest, Erzsébet-körut 1. Telefon 62—45.

KRISTÁLY

természetes hydrocarbonátos **ásványvizforrás**, mely szénsavval telittetik. Az emésztést elősegitő **pompás asztali ital.** Vidékre és külföldre **fuvardijmentes** szállitás. — Kérjen árjegyzést a Szt. Lukácsfürdő Kutvállalattól, Budán.

KRISTÁLY

Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Fenyő Sándor bünügye. A budapesti büntetőtörvényszék dr. *Langer* Jenő biró elnöklete alatt ma tárgyalta *Fenyő* Sándor ismert bünügyét. Ez év ýprilis 23-án délután öt óra tájban egy fővárosi épitész dr. *Szilágyi* Arthur Károly ügyvéd utjáń azt a panaszt emelte a rendőrség előtt*Fenyő* Sándor ellen, hogy tizenötéves leányát egy eskü-uti ház kapuja alatt erkölcstelen módon megtámadta. A panaszos vádja szemérem elleni vétségre irányult, de a királyi ügyészség a cselekményt szemérem elleni erőszak büntettének minősitette s miután Fenyő Sándor időközben külföldre távozott, elfogató parancsot adott ki ellene. Fenyőt ezen elfogató parancs alapján Sargauban, Svájc területén letartóztatták s a kiadatási eljárás befejezése után hazaszállitották. A királyi ügyészség inditványára ekkor a biróság elrendelte Fenyő ellen a vizsgálati fogságot. Felfolyamodására azonban a királyi itélőtábla ötezer korona kaució ellenében szabadlábra helyezését rendelte el. A mai, közvetlen idézéssel kitüzött főtárgyaláson az itélőtanács tagjai dr. *Kramaszta* Imre és dr. *Fleischer* Kornél birák voltak. Az ügyészséget dr. *Keserü* Lajos ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. *Pollák* Illés ügyvéd látta el. Mint szakértő orvos dr. *Minich* Károly, dr. *Schaffer* Károly törvényszéki orvosok és dr. *Salgó* Jakab egyetemi magántanár vettek részt a tárgyaláson. Tanukként be voltak idézve: *Korb* Flóris, ifj. *Agorily* János, *Hlavacsek* Márton, *Leicht* Matild, *Szilágyi* Ignác, *Leitner* Mihály, *Szeghő* Ottó, *Aczél* Károly, *Neumann* László és *Mitrovitz* Adolf. Miután az elnök megnyitotta a tárgyalást, a beidézett felek és tanuk megjelenését konstatálta, majd az ügyész előterjesztésére, amelyhez a védő is hozzájárult, elrendelte a zárt tárgyalást, melynek lefolyásáról a bünvádi perrendtartás rendelkezése szerint tudósitást közölni nem szabad.

A törvényszék délután két óráig kihallgatta az összes beidézett tanukat. Az elnök ezután a tárgyalás folytatását délután öt órára halasztotta el, amikor a perbeszédekre került a sor. Dr. *Pollák* Illés védőbeszédje alatt Fenyő könnyekre fakadt és sirt. A törvényszék esti fé kilenckor hirdette ki itéletét. A biróság bünösnek mondta ki Fenyő Sándort a *szemérem elleni erőszak büntettében* s ezért *kilenchavi börtönre* itélte. E büntetésből az elszenvedett vizsgálati fogság által egy hónap kitöltöttnek vétetett. Az ügyész sulyosbitásért, a védő pedig a bünösség kimondása miatt jelentettek be felebbezést. Dr. Keserü Lajos királyi ügyész inditványát, hogy a biróság nyomban tartóztassa le Fenyő Sándort, a biróság elutasitotta. Az ügyész ez elutasitó végzés ellen felfolyamodással élt.

§§ A kis garnizónból. *Frankfurt*ból távirat ozzák: A kerületi törvényszék ma kezdte *Witte* főhadnagynak bünpörét tárgyalni, aki hamis eskü vel és katonák bántalmazásával van vádolva. Witte főhadnagy a forbachi 16. zászlóaljnál szolgált s róla szól *Bilse* regényének egy nagy fejezete. A megidézett tanuk közt van Bilse hadnagy is. *Fuchs* őrnagy, a forbachi zászlóalj parancsnoka egészen megtört, megöregedett Bilse regényének megjelenése óta. A tárgyalás előreláthatólag hosszu lesz.

Legujabb.

A bombavető bűntársa.

Pétervár, julius 29.

Szavahihető oldalról kijelentik, hogy tegnap kevéssel a Plehve ellen elkövetett merénylet után *elfogták a gyilkosnak egy bűntársát*, aki az Obvodni-csatornánál foglalt állást, hogy egy *második gyilkossági kisérletet kövessen el*, ha az első nem sikerülne. A bomba felrobbanása után egy a csatornán lévő csónakot bérelt és utközben egy látszólag nehéz tárgyat dobott a vizbe. A hajós gyanut fogott és letartóztatta utasát. A vizbedobott tárgyat buvárok kihozták és az *bombának bizonyult*. A gyilkos még mindig makacsul megtagadja, hogy megnevezze magát.

SPORT

⁂ **Kottingbrunni versenyek.** *(Negyedik nap.)* A kottingbrunni meeting holnapi versenynapján az 5000 koronás Államdij lesz a legérdekesebb futam. Sajnos, hogy az ilyen hosszutávu versenyekben rendszerint nagyon kevés ló vesz részt, mely körülmény nagyon sokat von le a futam külső hatásából. Az Államdijban még aránylag elég jó mezőnyre volna kilátás, ha mind az öt benevezett ló indulna. A starter-liszta akkor a következő telivérekből állana:

Nemes	Lewis
Retour	Cleminson
Csurgó	Martinkovich
Elpenor	Taral
Fakir	Southey.

A résztvevők közül Fakirnak van legkisebb esélye. Csurgónak pedig valószinüleg megártott a gátakon való futkározás. Elpenorban sem bizhatunk legutóbbi rossz formái alapján s ezek szerint Nemest és Retourt tarjuk a legjobb kilátással indulóknak. Nemest a Viztorony-dijban és a Taurus-handicapben aratott győzelmei ajánlják, mig Retour képességére a Tátrában aratott győzelme vet jó fényt. A két ló között mindenesetre érdekes küzdelem lehet, melyből alighanem a Blaskovich-istálló pejménje fog győztesként kikerülni. Az egyes futamokra a következőket ajánljuk:

I. **Springer-istálló—Éljen.**
II. **Frittura—Tubicám.**
III. **Altvater—Szemere-istálló.**
IV. **Nemes—Retour.**
V. **Rose Bernd—Immortelle.**
VI. **Ambrosius—Hamar.**
VII. **Gondolat—Immortelle.**

TÁVIRATOK

A Vatikán válasza.

Páris, julius 29. A *Petit Temps* jelenti: A pápa válasza mérsékelt kifejezésekben van szövegezve. A pápa óvást emel az ellen, hogy az lett volna a szándéka, hogy megsértse a konkordátum intézkedéseit. Bár nem hajlandó a püspökökhöz intézett leveleket visszavonni, de késznek nyilatkozik határidőt engedélyezni a püspököknek Rómában való megjelenésére.

A feltartóztatott Arábia.

Pétervár, julius 29. *Skridlov* tengernagy táviratozza a cárnak 28-áról: Ma *Vladivosztokba* érkezett *Vladiszlavov* hadnagy parancsnoksága alatt az *Arábia* német gőzös, amelyet 22-ikén egy cirkálóosztály Jokohámától északra 100 mértföldnyire tartóztatott fel. A hajó papirjainak megvizsgálásából kitünt, hogy a rakomány közt ezerkétszáz tonna oly áru volt amely Jokoháma, Kobe és Nagasaki japán kikötőkbe volt szánva és azonkivül különböző vasutépitési anyagszerek és 20.500 zsák liszt. Miután oly dolgok találtattak, amelyeket a császári kormány *hadi csempészárunak jelentett ki, Jessen* ellentengernagy ugy intézkedett, hogy a hajót Vladivosztokba mint a legközelebbi orosz kikötőbe vigyék, hogy az ottani kobozmányi biróság megvizsgálja az ügyet. Az *Arábia* gőzös, mely 7500 tonna tartalmu és 1901-ben épült, a hamburg-amerikai vonal tulajdona, de egy észak-amerikai hajózási társaság bérbevette.

Megcáfolt lemondás.

Páris, julius 29. A *Negrier* tábornok lemondásáról szóló hireket megcáfolják. A tábornok a keleti határon tett legutóbbi szemleutja után *André* hadügyminiszterhez jelentést küldött, amelyben két kivánságot fejezett ki s mindkét kivánságát figyelembe vették.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, julius 29. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott *buza*, tiszavidéki 10.75—11.— K., mosoni és győri 10.40—10.70 K., tót felvidéki 10.50—10.75 K. *Rozs*: tót felvidéki 8.—8.10 K., pestmegyei 8.—8.20 K., különféle magyar 7.80—8.05 K. *Zab* magyar: 6.95—7.70 K., válogatott 8.— K.

Bécs, julius 29. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) *A délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 637.50. Magyar hitelrészvény 748.50. Bécsi bankegyesület 278.50. Union-bank 515.75. Länderbank 515.75. Osztrák-magyar államvasut részvény 424.75. Déli vasut 81.—. Elbavölgyi vasut 421.—. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 343.—. Rimamurányi vasmü 491.50. Alpesi bányarészvény 435.25. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.25 Osztrák koronajáradék 97.—. Lombard 127.50. Török sorsjegyek 117.26. Német birodalmi márka 117.31. Napoleon d'or 19.03.

New-York, julius 28. *(Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot:* New-Yorkban helyben 10.70 (10.70). Juliusra —.— (10.18). Okt.-re 10.15 (10.81). New-Orleansban helyben 11.5/8 (11.5/8). — *Petróleum:* Stand white New-Yorkban 7.70 (7.70). Stand white Philadelphiában 7.65 (7.65). Raffined in Cases 10.40 (10.40). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsir:* Western steam 7.40 (7.25). Rohe és Brothers 7.25 (7.25). *Tengeri* irányzata szilárd. — Juliusra 55.— (55.—). — Szept.-re 54.5/8 (54.3/8). — Dec.-re —.— (—.—). — *Buza* irányzata szilárd. — Piros őszi helyben 100.— (101.—).Juliusra 101.5/8 (102.1/2). Szeptemberre 94.5/8 (93.1/4). — Dec.-re 93.1/2 (92.1/8). — Májusra —.— (—.—). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.—(1.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz 7.3/8 (7.3/8). Juliusra —.— (5.95). Okt.-re 6.10 (6.15). *Liszt:* Spring Wheat clears 3.90 (3.90). — *Cukor:* —.——3.1/2 (—.——3.1/2). — *Ón:* 26.95—27.10 (26.87—27.05). — *Réz:* 12.62—12.87 (12.62—12.87). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, julius 29. *(Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza* irányzata szilárd. Juliusra 97.7/8 (—.—). Szept. 90.1/4 (89.1/8). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Juliusra 49.3/8 (49.1/4). — *Zsir:* Juliusra 6.95 (6.87). Szept.-re 7.05 (6.98). — *Szalonna* short clear 7.87 (7.37). — *Sertéshus:* Juliusra 12.07 (11.90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár: Szombat, julius 30. — Római-katholikus: Judit. — Protestáns: Judit. — Görög-orosz (julius 17.): Marina. — Zsidó: Ab. 18. Sabbath Ekev. — Nap kél: 4 óra 19 perckor. — Nyugszik: 7 óra 20 perckor. — Hold kél: 8 óra 41 perckor este. — Nyugszik: 7 óra 16 perckor reggel. — Hold a földtávolban 9 órakor este.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Belépő-dij 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság müvészeti szalon. (Nagymező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap dijtalanul.

REGÉNY

ASSZONYOK HATALMA

Irta: GUSTAF AF GEIJERSTAM

(23)

Én virrasztottam Elizzel férje halottaságyánál és együtt gyászoltuk őt ez esztendők során. És mikor ő is meghalt — nem, erről nem tudok még beszélni, ezt a fájdalmat még nem hevertem ki.

Mindebből, amit veled közöltem, megértheted annak a viharnak a zugását, amely az én életemet még érhette.

És vedd tudomásul, sohasem lett volna erőm, hogy mindezt elmondjam neked, ha nem éppen ebben az órában kerültél volna fel hozzám. Mert amikor megláttad kivülről a függönyön az árnyékomat, fel s alá jártam itt a szobáimban, amelyekben mintha még itt lenne mindaz, amit az életben szerettem. A szentségemhez vezető ajtó nyitva állott, bezártam, mielőtt bebocsátottalak volna.

Jó ideje járkáltam már ugy és egészen olyan módon, mint akkor, amikor künn járkáltam az ösvényen első és utolsó nyári lakásom előtt, amikor kis leányom a halálos ágyán feküdt benn a szobában, épp igy járkáltam most is és beszéltem önmagammal.

Épp ugy csengtek bennem a szavak, a nélkül, hogy megmondhattam volna, ki adott nekik életet. Nem ugyanazok a szavak voltak, de ugyanaz volt az értelmük. A némaságról, szemben a nagy ismeretlennel, aki előtt az élet hangjai elnémulnak, még a szerelem és a boldogság után való szomjuságéi is, aki azonban megnyitja nekünk az utat az egyetlen boldogsághoz, amely az embernek elpusztithatatlan java — a magányhoz.

Elég öreg vagyok, tudom, hogy azt a hangot, amelyet legutoljára hallottam, a jövőben semmi sem mulhatja felül.

Befejezés.

Brenner Hugó története véget ért és bár lélekzetemet is visszafojtva, hallgattam minden szavát, ámulva figyeltem meg mégis, hogyan változott meg, mialatt beszélt. Eleinte elfogódottan beszélt, gyakran hagyta abba, hangja édesen csengett, szinte szándékosan ridegen és nevetett olykor-olykor, mintha arra akart volna kérni, hogy felejtsem el azt a szenvedélyt, amely izzóan lángolt ki ezekből a vallomásokból.

Mintha röstelkedett volna előttem vagy önmaga előtt és mintha attól tartott volna, hogy részvétet fogok iránta mutatni, amit ő megvetett. De minél tovább beszélt, annál nyiltabban nézett a szemembe és minél közelebb jutott életének döntő eseményéhez, annál kevésbé reszketett a hangja.

Mikor a végére ért, sokáig ült némán s miután szivarra gyujtott, egy régi szekrényhez ment, amely ott állott egy sötét sarokban. Ott kis ideig foglalatoskodott, de nem láthattam, hogy mivel. Aztán visszajött egy üveggel, amelyet isten tudja, honnan szerzett, letette az asztalra és igy szólt:

— Ez valami különös jó régi bor. Igyuk ki az én emlékezéseimre! Hiszen te azelőtt oda sem hederitettél, ha egy éjszakát átvirrasztottál.

Arra apró, szépen metszett régi poharakba töltötte az aranyosan csillogó, sötétszinü bort, a maga poharát a lámpa felé tartotta, ugy hogy a bor aranyvörösen csillámlott, koccintott velem és felhajtotta az italt.

Együtt ültünk reggelig s egész idő alatt ott lebegett együttlétünk felett a régi visszaemlékezések fénye. Olyan érzésem volt, mintha valami boltozatos nagy szent helyen lettem volna, de azért beszélgetésünk olyan nyugalmas és mindennapi volt most, mintha soha sem elmélkedtünk volna arról a legnagyobbról, ami az ember életének szint adhat. Ugy tetszett nekem, mintha Brenner Hugó örült volna ennek. Mert e beszélgetés alatt olyan szabadnak, megkönnyebbültnek érezte magát, mint amilyennek ritkán láttam, és ezt annál is különösebbnek találtam, mert hosszu ismeretségünkből jól tudtam, hogy egyébként csaknem szégyenkezett, ha véletlenségből csak egyetlen szó is csuszott ki a szájából magáról és saját ügyeiről. Ami engem illet, engem eltöltött mindaz, amit elmondott és eleinte csak nehezen találtam rá a mindennapi rendes beszédtárgyaknak az utjára ez után a vallomás után. Az átmenet tulságosan hirtelen volt nekem.

De végre is ösztönszerüleg követtem az ő lelkiállapotának az irányát. Amint ott ült előttem, félig fölegyenesedve, nyulánkan, valami akkor csaknem megközelithetetlen kifejezéssel az ő őszinte, szomoru arcában, megértettem, hogy ezuttal — talán életében először — igazán bizalmat tanusitott egy idegen iránt, ha olyan körülmények között is, amelyek elég természetesek voltak arra, hogy másokat a vallomások folytatására csábitsanak. Brenner Hugónak azonban ez az érzés, hogy magát tárta fel, valami tisztán lenyügöző volt és éppen ezért ült ott abban a kissé csaknem öntudatos, előkelő nyugalommal, amely elvette a kedvemet, sőt képtelenné is tett arra, hogy köszönetet mondjak neki, amely már ott lebegett az ajkamon. Köszönetet tudniillik azért a megtiszteltetésért, amelyet irántam tanusitott és amelyet én annak tekintettem.

Ilyen a költő, — mondottam magamban. Az emberek elolvassák a müvét és csudálkoznak azon néha, hogy annyira feltárta magát egészen és minden tartózkodás nélkül. Hiszen nem tudhatják, hogy annyi ideig tartózkodott ettől a nagy őszinteségtől, amely a lelkében lángol, hogy mikor végre kitárja bensejét, ez akarva, nem akarva történik, valami természeti hatalomnak az erejével, amelyet semmi sem tartóztathat fel.

És a mindennapi emberekhez csatlakoznak aztán az olyan könyvirók, akik sohasem éltek át semmit sem és semmit sem tudnak. A mindennapi embereknek a gondólatait mondják ki és azokét, akik nem jutnak kisértésbe, hogy nyiltak legyenek, mert ismerik az ürességüket; adják az előkelőt a nagy szenvedélyekkel szemben és a mindennapi durvaságot tartják kötelezőnek; és mert biztosnak tartják maguk számára a tetszést, amelyet a banalitás ad meg, megtámadják a hallgatót, aki egyszer volt nyilt és azt mondják:

— Hogyan szolgáltathatja ki valaki a saját életét?

De ha a vallomások megtörténtek, akkorra a magányos emberből, aki nem tudott hallgatni, a szenvedély már elköltözött és őrült merészségének félénk érzetében tudja, hogy szavai már szétmentek a világba és hogy többé már vissza nem hivhatja őket. És bármennyire hálás is azoknak a rokonérzéséért, akik előtt a mindennapiság megnyilvánulásai csak üres frázisok, a szive mégis összeszorul aggodalmaiban arra a gondolatra, hogy legjobb szándékait félreértik és az ő énje ki van szolgáltatva.

Igy láttam magam előtt ülni Brenner Hugót és igy magyarázgattam az ő öntudatlan eljárását saját magával és velem, amikor valami hüvös álarccal megakadályozott abban, hogy csak egyetlen szóval is közeledjem feléje — feléje, aki kevéssel azelőtt még olyan egészen közel volt hozzám.

Olyan erősnek éreztem, hogy nem tudtam még csak a legsekélyebb kisérletet sem tenni arra, hogy ezzel a néma akarattal ellenkezzem, amelyet épp oly jól megéreztem, mintha csak az ő régi megfontoltságával kimondotta volna.

Az egyetlen, amit ki mertem mondani; ez volt:

— Miért nem lettél költő?

Elfordult, amikor ezt felelte:

— Azért, mert soha sem tudtam volna kevesebbet mondani mindennél. Hogy pedig mindent megmondjak, ahhoz nincs erőm. Csupa eggodalmaskodásból dilettáns lett volna belőlem. És jól tudod, hogy megvetem ezt a fajtát a költészetben is, leginkább azonban az életben.

Fölemelte a poharát, koccintott velem és némán fenékig üritettük ki az utolsó poharat.

Amikor elbucsuztam tőle, némán megszoritottam a kezét, mert tudtam, hogy semmit sem szabad mondanom; de amikor már az ajtóban állottam, nem tudtam ellentállni, hogy meg ne forduljak, hogy még egyszer lássam. Bajvivóhoz hasonlitott, amint ott állott és utoljára mosolyt láttam az arcán.

(Vége.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 29. —

Kinevezések. A belügyminisztérium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök a veszprémi állami gyermekmenhelyhez Kis József állami gyermekmenhelyi gyakornokot gondnokká,— a m. kir. pénzügyminiszter a palánkai m. kir. adóhivatalhoz Pápai István nagymartoni adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, a turdosini m. kir. adóhivatalhoz Thurzó Lajos titeli adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, a temesvári m. kir. adóhivatalhoz Kiss József szakolczai adóhivatali ellenőrt első osztályu adóhivatali ellenőrré, Bodó István aranyosmaróthi ideiglenes minőségü m. kir. adótisztet a lévai m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség aranyosmaróthi kirendeltségéhez pénzügyi számellenőrré végleges minőségben, a szeghalmi m. kir. adóhivatalhoz György Dénes szentgotthárdi adótisztet adóhivatali ellenőrré, az antalfalvi m. kir. adóhivatalhoz Skutély János bodollói lakost adótisztté ideiglenes minőségben, a székelyudvarhelyi m. kir. adóhivatalhoz Dickmann Jakab hódsági, a magyaróvári m. kir. adóhivatalhoz Martisovits Villibald pozsonyi, a mezőcsáti m. kir. adóhivatalhoz Bihari Béla mohácsi, a malaczkai adóhivatalhoz Eigner Géza csornai adóhivatali gyakornokot adótisztté ideiglenes minőségben, — a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Simonyi Béla ujvidéki kir. kath. főgimnáziumi ideiglenes rendes tanárt e minőségben a temesvári állami főgimnáziumhoz, — a m. kir. igazságügyminiszter Gál László csákigorbói kir. járásbirósági dijnokot a felvinczi kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

Megerősités. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Hubertus Sándor, trsztenai kir. kath. algimnáziumi, Mikulics Károly, trencséni kir. kath. főgimnáziumi rendes tanárt rendes tanári minőségében véglegesen megerősitette.

Pályázatok. A budapesti m. kir. bábaképző intézetnél tanársegédi és két gyakornoki állásra augusztus 20-ig, — a székesfővárosi kir. adófelügyelőségnél hivatalszolgai állásra szeptember hó 2-ig, — a szegzárdi ügyészségnél alügyészi állásra 2 hét alatt, — a szabadkai kir. törvényszéknél irnoki állásra augusztus hó 31-ig, — a trsztenai járásbiróságnál telekkönyvi átalakitó dijnoki állásra két hét alatt, — a segesvári járásbiróságnál telekkönyvvezetői állásra 2 hét alatt, — a tordai törvényszéknél törvényszéki másodorvosi állásra 4 hét alatt, — a nagyváradi ügyészségnél alügyészi állásra 14 nap alatt, — a huszti járásbiróságnál albirói állásra két hét alatt adandók be a kérvények.

Időjelzés.

Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.

— Julius 29. —

Állomások	Ma reggel 7 h				Előző 24 órai		
	Levegőny. mm.	Hőmérséklet C°	Szél iránya és ereje (1—10)	Felhőzet (1—4)	Csapadék mm.	Hőmérséklet mx.	Hőmérséklet mn.
Akna-Szlatina	57 7	14 4	É 1	2	16	21	12
Késmárk	59 8	14 3	É 4	1	2	—	—
Budapest	59 5	19 6	DNy 2	2	—	26	17
Ó-Gyal a	61 9	18 3	É 2	2	ny	26	16
Herény	60 7	16 2	É 3	●	4	26	16
Zágráb	61 6	17 9	EK 1	4	3	28	17
Fiume	—	—	—	—	—	—	—
Pécs	59 9	17 6	ÉNy 3	4	—	27	17
Debreczen	58 0	18 4	ÉK 4	0	3	26	15
Szeged	59 3	16 5	É 2	4	3	25	15
Arad	58 6	17 0	ÉNy 5	4	1	26	15
Temesvár	57 9	17 7	ENy 3	4	—	25	16
Kolozsvár	57 9	15 4	Ny 1	4	5	27	10
Vajda-Hunyad	57 6	10 2	ÉNy 3	3	—	25	16
Nagyszeben	57 5	15 2	—	≡	7	28	11
Bécs	62 4	15 4	Ny 3	4	8	22	15
Prága	63 8	18 0	ENy 2	3	4	23	16
Krakó	63 0	14 3	Ny 1	0	1	20	12
Tarnopol	58 1	14 2	Ny 2	0	2	23	13
Bregenz	67 2	15 2	D 2	1	1	24	15
Salzburg	65 9	14 1	ÉNy 2	4	15	—	—
Klagenfurt	61 3	15 4	ÉK 1	2	2	23	10
Lesina	58 4	24 2	EK 2	0	—	29	24

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D = dél. É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd, ⚡ = zivatar.

Hazánkban tegnap még sok helyütt, főleg pedig a keleti részeken voltak jelentékeny zivataros esők. Az esőmennyiség egyes helyeken (Huszt és Görgény-Szt.-Imre) a 30 m/m-t is meghaladta. Az idő különben tulnyomóan borult volt, helyenkint élénk szelekkel; a hőmérséklet kevéssel sülyedt.

A délnyugoti maximum Közép-Európáig nyomult, a depresszió pedig Keleten tartózkodik.

Európában az idő szárazabb jelleget öltött; nagyobb esők csak Közép-Európában voltak. A hőmérséklet változása jelentéktelen.

Kilátás: Változóan felhős és melegebb idő várható, helyenkint, inkább csak az ország keleti felében, még zivataros esőkkel és itt-ott élénk szelekkel.

KÖZGAZDASÁG

Nemzetközi iparkiállítás Fokvárosban. Novemberben nemzetközi iparkiállítás lesz *Fokvárosban*, Dél-Afrika fővárosában. Évek hosszu sora óta ez az első kiállítás, amit a dél-afrikai gyarmatok rendeznek.

Fizetési zavarok. A *bécsi* lapok jelentése szerint az M. J. *Wolff* bornagykereskedő-cég fizetési nehézségekkel küzd. A cég passzivái 2 millió koronára rugnak.

A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy *Slankamen* megállóhelyet augusztus 1-én a személy- és áruforgalom számára megnyitja.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 46.50 korona pénzben, 47.50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált készáru 47.40 korona pénzben, 47.60 korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 914 darab, magyar tehén 455 darab, szerbiai ökör 1598 darab, szerbiai tehén 275 darab, növendékmarha 72 darab, bivaly 153 darab, bika 276 darab, összesen 3743 darab és 98 darab a hét folyamán a vesztegvásáron. — Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör — darab, fejőstehén — darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üszö — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör legjobb minőségü 68.— K.-tól 74.— K.-ig, kivételesen 76.— K.-ig, — kilónként élő sulyban, középminőség 62.— K.-tól 66.— K.-ig, silányabb minőség 50.— K.-tól 60.— K.-ig. Magyar parasztmarha jobb minőségü 60.— K.-tól 67.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, silányabb minőségü 44.— K.-tól 58.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségü 70.— K.-tól 78.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, középminőségü 67.— K.-tól 68.— K.-ig, silányabb minőségü 52.— K.-tól 62-ig. Szerb és boszniai ökör, legjobb minőségü 56.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, silányabb minőségü 42.— K.-tól 54.— K.-ig. Bika, jobb minőségü 62.— K.-tól 74.— K.-ig, kivételesen 76.— K.-ig, silányabb minőségü 48.— K.-tól 60.— K.-ig. Bivaly 38.— K.-tól 52.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Magyar tehén 40.— K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Tarka tehén 44.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Csontozni való marha —.— K.-tól —.— K.-ig, Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilogrammonkint, kiv. —.— K.-ig, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint, középminőségü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilogrammonkint, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint, silányabb minőségü —.— K.-tól —.— K.ig 100 kilogrammonkint, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint. Hizlalni való ökör, fehér 100 kilogrammonkint —.— K.-tól —.— K.-ig. Fejőstehén, keresztezett szines —.— K.-tól —.— K.-ig darabonkint, bonyhádi faj —.— K.-tól —.— K.-ig darabonkint, kivételesen —.— K.-tól —.— K.-ig, igás bivaly —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint. — Vágómarhából a felhajtás mintegy 300 darabbal kisebb volt a multhetinél, melyben elsőrendü áru gyéren volt képviselve. A forgalom a mai vásárról csupán belföldre, valamint néhány ausztriai vágóhidra korlátoztatott. Ezen körülményeknek tulajdonitható, hogy jó minőségüeknek árai 1—2 koronával emelkedtek, mig gyenge és közepesek 3—4 koronával hanyatlottak. A forgalmi korlátozást egyik istállóban szájfájásban megbetegedett tehén okozta. Miután a beteg állatot levágták és a szükséges óvóintézkedéseket a hatósági közegek megtették, a jövő hetivásárra a forgalom ismét megnyittatik.

Borjuvásár. 1904. évi julius hó 29-én. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 1040 drb, leölt borju — db. bécsi borju —— darab, növendékmarha — darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzések: Belföldi élő borju I. rendü 68—78 f.-ig. kivételes ——84 fillér, II. rendü élő borjukért 48—66 f.-ig 1 kilónkint, leölt borju I. r. ——— f.-ig, II. r. —— f.-tól —— f.-ig, kivót. — f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjukért 40—50 f.-ig. Növendékmarha ——— f.-tól —— f.-ig. I. r. —— f.-ig, középminőségü —— f.-ig, alárendelt —— f.-ig 1 k.-kint. Bárány élő —.——.— K., leölt bárány ——.— korona, kivételesen —.— K.-ig páronkint. Az irányzat lanyha, az árak 8—10 fillérrel kilogrammonkint hanyatlottak.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Julius 29-én. Fölhajtás összege 901 drb sertés, 75 darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 53 darab sertés, — darab süldő, összesen 954 darab sertés, 75 darab süldő. Eladatott 859 darab sertés, 46 darab süldő. Eladatlan maradvány 95 darab sertés, 26 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül ——— K.-ig, II. rendü 280—350 kilogrammig ——85 fillérig, II. rendü selejtezett ——— fillérig, kanló ——— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 90—92 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 86—90 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 80—88 fillérig, süldő ——— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül 80—84 fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig ——— fillérig, süldő 96—100 fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonkint, élősulyban értendők.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, julius 29.

Csekély vételkedv mellett 12.000 métermázsa buza került a forgalomba 5 fillérrel alacsonyabb árakon.

Rozsban nyugodt irányzat mellett változatlanok maradtak az árak.

Zab és tengeri jegyzése szilárd irányzat mellett 5 fillérrel magasabb.

Eladatott:

Uj buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80·5 k. 10 K. 42½ f., 400 mm. 82 k. 10 K. 32½ f., 600 mm. 81 k. 10 K. 37½ f., 400 mm. 81 k. 10 K. 35 f., 40 mm. 81 k. 10 K. 25 f. kevert, 100 mm. 80.5 k. 10 K. 35 f., 100 mm. 80·5 k. 10 K. 22½ f., 100 mm. 80.5 k. 10 K. 35 f., 100 mm. 80.5 k. 10 K. 22½ f., 100 mm. 80 k. 10 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 15 f., 100 mm. 79.5 k. 10 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 10 K. 30 f., 150 mm. 79 k. 9 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 55 f. üszkös.

Fejérmegyei: 200 mm. 79.8 k. 10 K. 20 f.

Pestmegyevidéki: 500 mm. 82 k. 10 K. 32½ f. sárga, 1300 mm. 82 k. 10 K. 25 f., 150 mm. 79.5 k. 10 K. 35 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 20 f., 200 mm. 79.8 k. 10 K. 15 f., 200 mm. 79 k. 10 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 9 k. 60 f. üszkös, 450 mm. 79 k. 10 K. 15 f.

Bihari: 400 mm. 82 k. 10 K. 37½ f.

Ó-buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 10 K. 35 fillér.

Mind három hónapra.

Rozs. Uj áru: 500 mm. 7 K. 57½ f., 200 mm. 7 K. 57½ f., 100 mm. 7 K. 57½ f., 100 mm. 7 K. 42½ f. paritásra.

Zab: 100 mm. 7 K. — f. déli vasutkoz, 100 mm. 6 K. 90 f., 200 mm. 6 K. 85 f., 100 mm. 6 K. 70 f., 200 mm. 6 K. 60 f., paritásra.

Tengeri: 100 mm. 6 K. 52½ f., hajóból.

Repce: 200 mm. 10 K. 35½ f., paritásra.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonkint.

Buza	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	76	9.85	10.—	79	—.—	—.—
•	77	9.95	10.10	80	10.20	10.25
•	78	10.05	10.20	81	10.25	10.40
Fehérmegyei	76	9.80	9.90	79	—.—	—.—
•	77	9.85	10.—	80	10.85	10.20
•	78	9.95	10.10	81	10.10	10.25
Pestvidéki	76	9.80	9.90	79	—.—	—.—
•	77	9.85	10.—	80	10.—	10.25
•	78	9.95	10.10	81	—.—	—.—
Bánsági	76	9.70	9.85	79	—.—	—.—
•	77	9.75	9.90	80	10.10	10.25
•	78	9.90	10.05	81	—.—	—.—
Bácskai	76	9.85	10.—	79	—.—	—.—
•	77	9.95	10.—	80	—.—	—.—
•	78	10.—	10.20	81	—.—	—.—
Szerb	76	—.—	—.—	81	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	6.95	7.05
•	•	középminőségü	6.85	6.95
Árpa	•	takarmányárú, I. r.	6.25	6.50
•	•	másodrendü	6.10	6.25
Köles	•	—	—.—	—.—
Zab	•	elsőrendü	6.75	6.90
•	•	középminőségü	—.—	—.—
Tengeri	•	belföldi ó	—.—	—.—
•	•	belföldi uj	6.30	6.40
•	ó	fehér	—.—	—.—
•	uj	román vagy bolgár	—.—	—.—
•	•	cinquantin	—.—	—.—
Repce	•	káposzta	10.25	10.85

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza	9.88—9.83—9.91
Áprilisi buza (1905)	10.18—10.14—10.20
Októberi rozs	7.76—7.70—7.77—7.80
Októberi zab	6.84—6.80—6.90—6.89
Szeptemberi tengeri	6.49—6.61—6.59
Májusi tengeri (1905)	6.57—6.63—6.64

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza	9.90— 9.91
Buza áprilisra (1905.)	10.19—10.20
Októberi rozs	7.79— 7.80
Októberi zab	6.89— 6.90
Augusztusi tengeri	6.59— 6.60
Májusi tengeri (1905)	6.62— 6.63

Délután fél 5 órakor zárul:

Októberi buza	9.93— 9.94
Áprilisi buza (1905)	10.22—10.23
Októberi rozs	7.80— 7.81
Októberi zab	6.92— 6.93
Augusztusi tengeri	6.58— 6.59
Májusi tengeri (1905)	6.64— 6.65

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén kedvezőbb külföldi hirekre és bécsi fedezésekre szilárdabb lett az irányzat és a forgalomba került értékek 3—4 koronával emelkedtek. Az üzlet kissé élénkebb lett. Délben magasabb berlini jegyzésekre szilárd volt az irányzat, üzlet azonban nem fejlődött és az árak némileg gyengültek. Valuta- és ércáru olcsóbb.

A helyiértékek piacán is kedvező volt a hangulat.

Előtőzsde. Szilárd. Osztrák hitelrészvény 637.——638.25. Magyar hitelrészvény 747.50—749.50. Osztrákmagyar állam-vasut 632.— K.

Déli tőzsde. Gyengült. Osztrák hitelrészvény 638.75—638.—. Magyar hitelrészvény 749.50—748.50. Osztrák-magyar államvasut 633.25—633. Magyar leszámitolóbank 451.—. Jelzálogbank 506.—. Magyar koronajáradék 97.20 K.

A helyi értékek piaca nyugodt. Első budapesti gőzmalom 1100.—. Magyar Fegyver- és Gépgyár 323.50—323.—.

A prémiumüzletben dijbiztositásokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 10—12 korona, 1904. augusztus hó végére 17—19 korona.

Utólőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 637.50. Magyar hitelrészvény 748.50. Leszámitolóbank 451.— Rimamurányi vasmü 491.—. Osztrák-magyar államvasut 633.—. Közuti vaspálya 569.—. Városi villamos-vasut 324.75 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Aranyj. med. aug.-ra	118.75	119.25	1870. áll. ny.-k. 200 K.-ás	206.—	209.—
Koronajáradék	97.15	97.55	Magy. földtehermt.	97.75	98.75
Koronaj. ultim. aug.-ra	97.10	97.30	Horv.-szl. jelz. földv. kötv.	98.—	99.—
Koronaj. 3½%	89.—	89.50	Tiszai nyer.-kölcs. 200 K.	162.—	165.—
Vaskapu-köl.	83.25	84.25			

b) Osztrák államadósság.

Koronaj. máj.—nov.	99.—	99.50	Papirj. feb.—aug.	99.75	100.25
			Koronaj.	99.—	99.50

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Budapest főv. 1897. 4% köl.	96.—	96.75	Temes-Bégatársulat 4%	97.—	98.—

Bankok.

Angol-osztrák bank	279.—	281.—	M. jelz. hitelb.	— —	— —
Első magyar iparbank	336.—	340.—	Ugyanaz aug. med.	505.50	506.—
Fiumei hitelb.	136.—	138.—	M. keresk. r.-t.	565.—	570.—
Hazai bank	210.—	212.—	M. leszám. bank	—.—	—.—
Hermes m. ált. váltóüzl. r.-t.	240.—	260.—	Ugy. aug. med.	450.75	451.—
Magyar hitelb.	—.—	—.—	M. tkp. közp. jelzálogb.	1030.—	1050.—
Ugyanaz aug. med.	748.50	749.—	Osztr. hitelb.	—.—	—.—
M. agr. és járb.	450.—	460.—	Ugy. aug. ult.	637.50	638.—
			Oszt.-magy. b.	1605.—	1615.—
			Pesti m. kereskedelmi bank	2790.—	2800.—
			Osztálysorj. r.-t.	1780.—	1840.—

Takarékpénztárak.

Belvárosi	223.—	224.—	Magy. ált. tkp.	565.—	575.—
Bpesti III. ker.	200.—	220.—	Orsz. közp.	1620.—	1685.—
Bpest-Erzsébv.	212.—	220.—	Pesti hazai	21400.—	21500.—
Bpesti tkp. és orsz. zálogk.	419.—	425.—	Ugy. tul. jog.	15580.—	15680.—
Egyes. bpesti	2325.—	2345.—	Ugy. Interim	7700.—	7760.—

Biztositó-társaságok.

Bécsi biztositó	445.—	455.—	M. jég- és visz. bizt.	325.—	328.—
Bécsi élet- és járadékbizt.	645.—	655.—	Nemz. baleset	240.—	250.—
Első magy. ált.	8250.—	8350.—	Pannonia vibst.	2150.—	2200.—
Foncière	242.—	244.—			

Malmok.

Concordia	180.—	190.—	Henger	800.—	820.—
Első budapesti	1100.—	—.—	Moln. és stück	375.—	385.—
Erzsébet	430.—	435.—	Victoria	470.—	480.—
Lujza	220.—	230.—			

Bányák és téglagyárak.

Északm. hősz.	226.—	230.—	M. ál. kőszénb.	297.—	299.—
Felsőm. bánya- és kohó	550.—	560.—	M. kerámiai	140.—	144.—
„Istv.“ tég. gy.	100.—	105.—	Salgótarjáni	542.—	545.—
Kőbány. gőztg.	940.—	980.—	Ujlaki tégla- és mészégető	297.—	300.—
Magy. asafalt.	134.—	136.—			

Vasmü- és gépgyár-részvények.

Első m. gazd. gépgyár	150.—	166.—	Nicholson	205.—	215.—
„Danubius“	175.—	176.—	Rimamurányi	—.—	—.—
Ganz	3095.—	3100.—	Ugy. aug.-ra	491.50	492.—
			Schlick	348.—	358.—

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. vagg. köl.	630.—	650.—	„Hungária“ mütrágya	215.—	225.—
Bpesti ált. vill.	316.—	322.—			
Betüöntőd. r.-t.	205.—	215.—	Kőbányai polg. serfőző	290.—	300.—
Gyapjum.-gyár	600.—	—.—			
Részvényserf.	2450.—	2525.—	M. cukoripar	1600.—	1615.—
Sertéshizl. r.-t.	475.—	495.—	M. villamosság	288.—	290.—
Spódium-gyár	210.—	230.—	Nemzetk. villamosság	560.—	565.—
Fiumei rizsh.	2600.—	2700.—			
Gschwindt-féle szeszgyár	975.—	1000.—	Nemzetk. vaggonk. 5%	498.—	508.—
			Royal-szálló	—.—	—.—

Közlekedési vállalatok részvényei.

„Adria“ tengh.	469.—	470.—	Bpest-Ujpest-rákosp. vill.	175.—	185.—
Bpesti közuti vaspálya 5%	—.—	—.—	Déli vasut	—.—	—.—
Ugy. aug. med.	569.—	569.50	Ugy. aug. ult.	81.—	82.—
Bpesti közuti vp. élv. jegy	340.—	350.—	Dunagőzhajóz.	840.—	850.—
			Kassa-oderb.	378.—	383.—
Bpesti vill. városi vp. 1903.	327.50	328.—	Osztr.-magyar államvasut	—.—	—.—
Bpesti vill. városi vasut	—.—	—.—	Ugy. aug.-ra	633.—	633.50
Ugy. élv. jegy.	110.—	115.—			

Sorsjegyek.

Bazilika	19.50	21.50	Olasz vörös-k.	42.—	44.—
Ugy. o. felülb.	20.50	22.50	Ugy. o. felülb.	45.—	47.—
Bécsvárosi	510.—	525.—	Oszt. vörös-k.	54.—	56.—
„Jó-sziv“	9.75	10.75	Osztrák hitel.	460.—	470.—
Ugy. o. felülb.	9.75	10.75	Pálffy	160.—	170.—
M. vörös-ker.	27.—	29.—			
Ugy. o. felülb.	29.—	31.—			

Pénznemek.

M. vagy oszt. arany vert	11.35	11.43	Német bir. b.-jegy (100M.)	117.20	117.50
M. vagy oszt. arany kör.	11.27	11.33	Francia bjegy	95.02½	95.32½
			Olasz bjegy	95.10	95.40
20 frc. arany	19.—	19.05	Román bjegy	94.70	95.40
20 márk. arany	23.44	23.54	Szerb bjegy	94.50	95.—
			Rubel	252.50	253.50

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 48.——58.— korona, vörös aprószemü 46.—52.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü 55.—57.— korona, nagyszemü 58.——61.— korona. Disznózsir: budapesti 60.——60.50 korona, vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légen száritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 49.——49.50 korona, 3 darabos 53.50—54.— korona, füstölt —.——.— korona. — Szilva: bosznai, szokás szerinti minőség —.——.— korona, 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos —.——.— korona, 85 darabos —.——.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai, szokás szerinti minőség —.——.— korona, 100 darabos —.——.— korona, 85 darabos —.——.— korona. Szilvaiz: szlavóniai 12.50—13.— korona, szerbiai 10.50—11.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* hangulatára az országos eső kedvező hatással volt. Szilárditólag hatottak a külföldi piacok magasabb jegyzései, az angol-orosz konfliktus nyugodtabb megitélése és az a körülmény, hogy a berlini tőzsdén a német-orosz kereskedelmi szerződés küszöbön álló megkötése és a Hibernia kedvező államositási ajánlata buzditólag hatottak. Az üzlet mindazonáltal csak hitel-, államvasut- és alpesi részvényekben volt élénk. A sorompóban magyar jelzálogbank, fegyvergyár, hirtenbergi, prágai vasmü és salgótarjáni emelkedett. Az árjavulás zárlatig tartotta magát.

A *déli tőzsdén* a Hibernia-részvények berlini emelkedése ujabb árjavulást idézett elő. Hitelrészvények azonban helyi eladások következtében estek. A Hibernia-részvény Berlinben ujabb 10 százalékkal 243-ra emelkedett. Prágai vasmü 2250, csehbánya 1260, brüxi kőszén 615, észak-csehországi kőszén 1255-re (30 koronával) emelkedett, hirtenbergi 762.

Zárlat nyugodt. Néhány sorompópapir, realizálás következtében, csökkent. Páris és London magasabb árfolyamokat jelentett. Prágai vasmü 2245. A magánkamatláb 3¹/₁₆—3¹/₈%.

Bécs, julius 29. *(Magyar értékek zárlata.)* 4% aranyjáradék 118.85. Magyar koronajáradék 97.—. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.—. 4% magyar földtehermentesitési kötvény 97.70. Magyar hitelbank-részvény 748.—. Magyar nyeremény-kölcsönsorsjegy 206.25. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank-részvény —.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Rimamurányi vasmürészvény 491.—. Magyar kereskedelmi bank ——. Magyar cukoripar 1605.— Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar jelzálogbank 505.50. Adria hajózási r. t. 466.—.

Bécs, julius 29. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2% papirjáradék 99.25. 4·2% ezüstjáradék 99.20—100.15. 4% osztrák aranyjáradék 118.95. Osztrák koronajáradék 99.25. 1860. sorsjegy 153.25. 1864. sorsjegy 257.—. Osztrák hitelsorsjegy 460.—. Osztrák hitelrészvény 637.25. Angol-osztrák bank —.—. Unionbank 515.50. Bécsi bankegyesület 515.50. Osztrák Länderbank 424.—. Osztrák-magyar bank 1605.—. Osztrák-magyar államvasut 632.75. Déli vasut 80.75. Elbevölgyi vasut 420.—. Dunagőzhajózási társaság 839.—. Alpesi részvény 434.50. Dohányrészvény 342.—. 20 frankos arany 19.04. Cs. kir. arany (vert) 11.32. Londoni váltóár 239.80. Német bankváltók 117.30. Lipót-kohó 355.—. Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Osztrák Lloyd 680.—. Török sorsjegyek 127.—. Az irányzat csendes.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, julius 29. *(Zárlat.)* 4·2% papir-járadék 100.10. 4·2% ezüst járadék 99.30. 4% osztrák aranyjáradék 101.50. 4% magyar arany-járadék 100.30. Elbevölgyi vasut —.—. Osztrák hitelrészvény 200.40. Magyar koronajáradék 97.50. Déli vasut 17.30. Osztrák-magyar államvasut —.—. Károly Lajos vasut —.— Kassa-oderbergi vasut —.— Orosz bankjegyek 216.—. Bécsi váltóár 85.20. 4% uj orosz kölcsön 91.80 Magyar vasuti beruházási kölcsön —.— Török dohányrészvény —.— Alpesi bányarészvény —.—. Olasz járadék 103.90. Disconto Commandit 136.60. Magyar hitelbank —.— Általános villamossági Edison 214.80. Dynamit Trust 168.75. Gelsenkircheni 220.—. Harpeni 209.70. Laurakohó 247.30. Az irányzat gyengült.

Berlin, julius 29. *(Esti forgalom.)* 4%-os magyar aranyjáradék 97.50. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 200.20. Osztrák-magyar államvasut 135.75. Déli vasut 17.30. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buhstiehradi —.—. Orosz bankjegy 215.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, julius 29. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar állami vasut —.— Uj török-konzol 86.12. Egyptomi járadék 106.40. Osztrák Länderbank —.—. Párisi bankrészvény 1174.—. 3%-os francia járadék 97.85. 4%-os spanyol járadék 86.85. 3%-os uj törleszthető járadék —.—. Crédit foncier de France 675.—. Alpesi bányarészvény —.—. 4% 1890. román kölcsön —.—. Görög kölcsön 228.50. Váltó Olaszországra % ¹/₁₆. Váltó Amsterdamra 206.56. Váltó Brüsszelre % ¹/₁₆. De Beers 477.50. Chartered 37.25. 5%-os bolgár kötelezvény 416.—. Magyar aranyjáradék —.—. Déli vasut —.—. Váltó Londonra 252.44. Osztrák aranyjáradék 101.50. Török sorsjegy 121.25. Meridional vasut 720.—. 4%-os olasz járadék 102.85. Ottoman-bank 566.—. 3%-os francia járadék 97.85. Osztrák földhitelintézet 1199. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 320.—. 4%-os 1896. román kölcsön —.—. Dohányrészvény 374.—. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 122.09. Rio 13.39. East Rand 191.—. Randfontein 669.25. Magyar jelzálogbank 540.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, julius 29. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 100.30. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.60. 4%-os magyar aranyjáradék 100.20. Osztrák hitelrészvény 201.10. Osztrák-magyar államvasut 135.50. Északnyugati vasut 104.50. Bustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 204.35. Bécsi bankegyesület 131.—. Villamos részvény 139.—. 3%-os magyar aranykölcsön 83.30. 4·2%-os ezüstjáradék 100.50. Osztrák koronajáradék 99.80. Magyar koronajáradék 97.60. Osztrák-magyar bank 115.40. Déli vasut részvény 17.30. Elbevölgyi vasut 106.—. Bécsi váltóár 852.33. Párisi váltóár 810.33. Unionbank részvény —.—. Alpesi bányarészvény 218.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, julius 29. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 100.30. 1860. sorsjegy 154.30. Déli vasut 17.10. 4%-os Osztrák aranyjáradék 101.—. Osztrák hitelrészvény 200.35. Osztrák-magyar államvasut 135.70. Olasz járadék 103.50. 4%-os magyar aranyjáradék 100.60. Az irányzat nyugodt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 29. A sertésüzlet irányzata: kellemesebb. A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 112—113 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 112—114 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 110—112 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 k.-grammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig Könnyü páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 110—112 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 109—110 fillérig. Könnyü (paronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 106—109 fillérig.

Sertéslétszám: 1904. julius 27. napján volt készlet 36.772 darab. — 1904. julius 28. napján felhajtatott — darab. 1904. junius 28. napján elszállittatott 438 darab. 1904. julius 29. napján maradt készletben 36.334 darab.

Vízállás.

		Jul. 28.	Jul. 29.			Jul. 28.	Jul. 27.
		méter				méter	
Inn	Schärding	1.49	1.45	Tisza	M.-Sziget	0.04	0.12
Duna	Passau	2.03	2.01	„	Tekeháza	0.05	0.20
„	Linz	0.58	0.66	„	V.-Namény	0.—	1.26
„	Bécs	0.80	0.78	„	Tokaj	1.31	1.34
„	Pozsony	1.02	1.04	„	Tisza-Füred	1.40	1.40
„	Komárom	1.74	1.74	„	Szolnok	1.50	1.52
„	Budapest	1.20	1.15	„	Csongrád	2.22	2.20
„	Paks	0.70	0.65	„	Szeged	1.57	1.60
„	Mohács	1.54	1.49	„	T.-Becse	1.08	1.10
„	Gombos	2.34	2.26	„	Titel	1.08	1.02
„	Ujvidék	1.53	1.48	Ondova	Bártfa	1.01	0.24
„	Pancsova	0.33	0.28	Topolya	Hoór	1.01	1.00
„	Orsova	1.14	1.12	Bodrog	Zemplen	0.—	0.—
Morva	Magyarfalva	0.—	0.02	Sajó	Zsolcza	1.25	1.25
Vág	Zsolna	0.04	0.06	Hernád	H.-Németi	0.05	0.05
„	Trencsén	0.16	0.20	Berettyó	Margita	0.32	0.32
„	Szered	0.17	0.18	„	B.-Ujfalu	0.48	0.49
Rába	Sz.-Gotthárd	0.20	0.20	Körös	Csucsa	0.20	0.20
„	Sárvár	0.10	0.10	„	N.-Várad	0.29	0.30
„	Győr	1.74	1.80	„	Belényes	0.17	0.16
Dráva	Pettau	0.—	0.—	„	Tenke	0.40	0.40
„	Zákány	0.24	0.28	„	Gurahoncz	0.—	0.—
„	Barcs	0.57	0.70	„	Borosjenő	0.51	0.52
„	Eszék	1.68	1.58	„	Békés	0.64	0.66
Mura	M.-Szerdah.	0.50	0.50	„	Gyoma	0.75	0.74
Száva	Zágráb	0.20	0.30	Maros	Gy.-Fehérv.	0.56	0.52
„	Sziszek	0.34	0.34	„	Branyicska	0.26	0.26
„	Mitrovicza	0.89	0.87	„	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.51	0.42	„	Arad	1.56	1.51
„	Szatmár	0.24	0.20	„	Makó	0.64	0.65
Kraszna	N.-Majtény	0.30	0.24	Temes	K.-Kostély	0.46	0.84
Latorcza	Munkács	0.19	0.24	Béga	Kiszető	0.25	0.26
Laborcza	Homonna	0.02	0.—	„	Temesvár	1.05	1.04
Ung	Ungvár	0.04	0.01	„	Becskerek	0.95	0.92

A Kalap-király

Elismert specialista 3.—, 4.—, 5.— koronás férfi és női elsőrangu kalap-különlegességekben. BUDAPEST, VI., Eskü-ut 6. Klotild-palota.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyit a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemü

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény FÉRFIUI GYENGESÉGNÉL (IMPOTENTIA) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

— Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek. —

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körut 12. szám.

Félemelet: bejárat a lépcsőnél. — Külön váróterem.

GUMMI óvszerek

legmegbizhatóbb francia gyártmányok.

GUMMI hólyag legf. minőség. 12 drb. kisebb 1 frt 1 frt 50 és 2 frt
GUMMI hólyag legf. minőség. 12 drb nagyobb 1 frt 20. 2 frt 2 frt 50. 3 frt és 5 frt
GUMMI hólyag (Neverip). kiváló finom legvékonyabb és legbiztosabb 12 drb 5 frt
Capot americain (rövid) 12 drb. legfinomabb ... 2.50
Halhólyag 12 drb. legfinomabb ... 2.—, 3.— és 5 frt
Mintagyüjtemény 25 drb a legjobb minős. összeállitva 4 frt
Suspensor (heretartó) drbja ... 25, 50 kr. és 1 frt
Sérvkötő, legjobb rugóval drbja ... 2, 3 és 5 frt
Diana-öv (havi baj ellen) drbja ... 2.50 és 3.50
Irrigátor tejsen felszereive darabja ... 1.50 és 2 frt
Képes árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. Szétküldés titoktartás mellett bérmentve.

TROPP MÓR, Bpest, VII/9. Kerepesi-ut 84.

Huszár-utca sarkán. Központi pályaudvar közelében.

INGYEN

és bérmentve, zárt boritékban küldjük bárkinek legujabban megjelent rendkivül érdekes tartalmu, több ezer ábrával és bő magyarázattal ellátott árjegyzékünket.

Universal sérvkötők páratlanok, kis gumminyomlappal a legnagyobb sérv is elzárható. Az árjegyzék a különböző sérvekről bővebb magyarázattal szolgál.

GUMMI halhólyag, női szerek, bő magyarázattal és használati utasitással. — 20 korona megrendelésnél husz százalék engedmény.

Műkezek, műlábak műfüzők, támgépek, egyenestartók, gummiharisnyák, haskötők pontos utasitással és leirással.

Az árjegyzék közli az „első segély“ leirását. Mentőszekrények cséplőshez és iparvállalathoz kaphatók.

Betegápolási cikkek külön-külön osztályozva bő magyarázattal.

BETEGTOLÓ SZÉKEK.

Cim:

Magyar orvosi müszertár

Budapest, VII., Kerepesi-ut 32,

(a Rókus kórházzal szemben).

A vörös keresztre ügyeljünk!

MENYASSZONYI KELENGYÉK 200-TÓL 2000 KORONÁIG

LUSTIG EDE

FEHÉRNEMŰ RAKTÁRA

KEREPESI ÚT 2

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK KÜLDETIK

FÉRFI és NŐI nemi betegségek, férfigyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésére legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvost.
Rendel: 9—4-ig, este 7—8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél utján is biztos gyógysiker.

FULGURIN

Az egyetlen folyadék, mely foltok hátrahagyása nélkül a **poloskát költésével együtt** láthatólag és tökéletesen kiirtja. Fulgurin mindenütt és minden károsítás nélkül még a legfinomabb kárpiton (tapétán) vagy a mögött is sikeresen alkalmazható. Fulgurin valódian csak **36 filléres** üvegekben és **2 koronás** literes palackokban kapható.

Mindkettő ecsettel ellátva!

FULGURIN-rovarirtópor a fecskendőben!

Ára csak **10 krajcár**, vagy **20 fillér** és biztosan, gyökeresen elpusztít **poloskát, sváb- és csótánybogarakat, molyokat, legyeket, hangyákat, növényrovarokat** stb. Nagyban és kicsinyben, valódi alakban és minőségben rendelhető csak

REISS B. vegyészeti termények gyárából

BUDAPESTEN, Király-utca 41., I. emelet

hová minden írásbeli megrendelés intézendő és a mi **minden tévedés elkerülése végett különösen figyelembe veendő!** Két koronán aluli postai rendelések nem eszközöltetnek. Fiókraktárak Budapesten: **Kálai Sándor**, Király-utca és Károly-körut sarkán. **Böhm Károly**, Nagykorona-utca 12. **Krayer E. és Társa** Váczi-út 6., Frankel-féle vasudvarban és Kerepesi-út 50. a Népszinház átellenében. **Takács Lajos**, Kossuth Lajos-utca 19.

Butor készpénzért vagy részletfizetésre **legolcsóbban** Ehrentreu és Fuchs testvéreknél Bpest, VI. Teréz-körut 8. (Andrássy-ut közelében.) **Képes árjegyzék ingyen.**

„Neurasthenie" (ideggyengeség).

E betegség meggátlásáról és gyökeres gyógyításáról szóló **pályanyertes a legujabb** tapasztalatok szerint **ujra** átdolgozott mű megjelent, 300 oldalnyi tartalommal, sok ábrával. A mű, amely **német, francia és angol** nyelven kapható, a **leghasznosabb tanácsadóul és legbiztosabb utmutatóul** szolgál, **agyvelőrontó szenvedélyek következményeinél és minden ily fajta bajnál.** Levélbélyegekben beküldhető 2 koronáért megrendelhető a szerzőnél **Dr. RUMLER** szakorvosnál. **Genfben Nr. 77** (Svájc). A Dr. Rumler-féle speciális gyógyintézet **„Sylvana"** egész éven át üzemben van. Legsikeresebb gyógymód, egyetlen a maga nemében.

Dr. FÜREDI

V. kórházi főorvos, katona-, megyei- és kerületi pénztári főorvos, a Medjidie rend lovagja stb,

Titkos betegségek

impotencia, nemi és női bajok **legqualifikáltabb specialistája.** Rendel: 9—4, este 7—8; Bpest, **IV., Váci-utca 12.** Vegyi- és górcsői vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógysiker. Mérsékelt dij.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fillér. Vastagabb betükből 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: **VIII., Kerepesi-ut 25. sz.**

Szerkesztőségi telefon-sz.: 56—12. Kiadóhivatali telefon-sz.: 54—39.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Levelezés.

Jancsikámnak. Huszonkilenc! Hálás köszönet kedves jó küldeményeért, erősit, táplál, boldogit vele bennünket. Jólétüknek nagyon örvendünk; mi is teljesen jól vagyunk. Ugy-e eltaláltam, hogy csak a nagy hőség volt ártalmas. Legyen nyugodt és jókedvü, csak akkor tudok én is olyan lenni. Tanácsát megfogadom szentül és nagyon vigyázok magamra. Engedje meg, hogy konkurrálhassak önnel, én nem adom oda őt „két egész világért". Isten vele üdvözli, csókolja tiszta szivvel sirig hü szerető Elláj a. 10300

Egy intelligens izr. önálló divatárukereskedő, ki egy év óta cégtárs, a cégtől elválni óhajtana oly esetben, ha lehetővé volna téve egy üzletbe benőstülés, vagy egy üzlet átvétele. Választ „Komoly" jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 30059

Betöltendő állások.

Iparválalathoz könyvelő, levelező, irodatiszt és gyakornok kerestetik. Föltételek teljes cimekkel az Országos Pályázati Közlönyben. Száma 40 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, József-körut 9. 10261

Ellenőri és gondnoki állások betöltendők. Föltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlöny mai számában. Száma 40 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, József-kötut 9. 10261

Ügyes fehérvarrónő privát házba sürgősen kerestetik. Gansl. VI. Podmanitzky-u. 61. sz. I. em. 9. ajtó. 2268

Fiatal háziszolga felvétetik. Kazinczy-utca 2. füszerüzlet. 30063

Tex munkás ügyes falvikolo felvétetik. Mühely Korona herceg-u. 9. udvar. 30055

Tanuló fizetéssel felvétetik Dob-utca 76. üvegkereskedésben. 2291

Tanuló azonnal felvétetik II. Fő-ut 7. Seevald órás. 2294

Tisztességes fiatalembert keresek magamhoz 800 forinttal, 70 forint havi keresettel. Tarácsky Ferenc Rottenbiller-utca 4/b. 10734

Füszerüzletbe tanuló ellátással felvétetik. Csengeri-utca 26. Blau. 2289

Gyászkeretezőnők és tanulóleányok felvétetnek. Wesselényi-utca 47, Breuer Mór. 2286

Tanuló keresztény, ellátással felvétetik, Huber esztergályos. Népszinház-utca 15. 9996

Álláskeresők ingyen kapják az Országos Pályázati Közlönyt, mely az országban betöltendő valamennyi szakmabeli állást teljes cimmel közli. Megjelenik minden harmadnap. Kiadóhivatal: Budapest József-körut 9. 10261

Mindenesleány 16 kor. fizetéssel felvétetik. Dob-utca 109, Friedmann. 2287

Kifutó fiu tejhordáshoz felvétetik. Tisza Kálmán-tér 7, tejcsarnok. 2292

Kerékpáros szolgát keresek. Fizetés havi 30 kor. és ellátás. Felvilágositást ad a kiadóhivatal. 9800

Jövedelmező vállalathoz társnőt keresek, közös megegyezés esetén házasság nincs kizárva, 600 korona megkivántatik 20—30 évig. Leveleket „Jó üzlet" cim alatt a fiókkiadóba. 3316

Tanonc jó házból fizetéssel felvétetik aranymüveshez. Holló-u. 11. Hadl. 2251

Egy komoly megjelenésü idősebb magyar és német füszerkereskedősegédet helybeli üzletembe felveszek és egy kisasszonyt mint pénztárnoknak, ajánlatokat kérek az eddigi müködés és bizonyitványmásolattal „Füszeres" jelige alatt továbbit e lap kiadóhivatala, esetleg fényképpel. 30070

Tőkepénzes kerestetik biztos pénzkölcsön üzletekhez. Ajánlatokat „Jó kamatozás" jeligével továbbit Schvarz József, hirdetési irodája, Marokkai-utca. 30069

Üzletek.

Fényképészeti műterem Kőbányán, Jászberényi-ut 3. szép kerttel, kiadó. Bővebbet Kaşzán, Korláth Ferenc háztulajdonosnál. 30055

Cukorka és csemegeüzlet körúton más vállalat miatt azonnal eladó, cim a kiadóban. 30061

Több iskola mellet rendkivül forgalmas papirüzlet olcsón eladó, Wesselényi-utca 39. 2293

Egy szatócsüzlet azonnal eladó, ügynök dijaztatik. Baross-utca 52. 2272

Szatócsüzlet italméréssel napi 65 frt. bevétellel, 240 frt. bér lakással, 800 frtos raktárral és berendezéssel 350 frtért eladó. Bővebet László Lipótnál, József-körut 25. 10714

Tejcsarnok élelmiáruval egybekötve, tejfogyasztás 300 liter naponta, 38 frt. napi bevétel, csinos berendezéssel, potom áron eladó, tejszállitó 200 forintot előlegez. Megtudható Goldnál, Wesselényi-u. 47 10724

Kávémérés Lipótvárosban, naponta 50 liter tej kávéhoz, ülővendégek részére fogyasztatik, csinos berendezéssel 150 forintért eladó. Bővebbet Goldnál, Wesselényi-u. 47. 10722

Dohánytőzsdehelyiség Andrássy-ut legszebb helyén, fényesen berendezve, kizárólag általam eladó. Bővebbet László Lipótnál, József-körut 25. 10710

Tőzsdehelyiség 8000 korona tiszta jövedelemmel a főváros egyik élénk központján általam átadandó. Radó, Szövetség-u. 11. sz. 10727

Korcsma a Lipótvárosban, naponta 4 hordó sör és egy teljes hektó bor fogyasztatik, 400 forintért eladó. Bővebbet Szilassy Nándor ügynöksége, József-körut 18. 10733

Tejcsarnok 80 liter tejfogyasztással naponta, sürgősen 100 forintért eladó Györgynél, Aggteleki-utca 19. 10720

Vendéglő szépen berendezve, két vendégszobából álló saroküzlet, 24 éve fennáll, 50 frt. napi bevétellel, 450 frtért eladó. Bővebbet Györgynél, Aggteleki-utca 19. 10719

Korcsma napi 2 hektó italfogyasztással 250 frtért eladó. Bővebbet László Lipótnál, József-körut 25. 10712

Nőidivat és rövidáruüzlet, előnyomdával egybekötve, Budapest legforgalmasabb utcájában 22 éve fönnáll, magányos nő is vezetheti, sulyos betegség miatt (árukkal együtt) 500 forintért eladó. Bővebet Szilassy Nándor ügynöksége, József-utca 18. 10732

Füszerkereskedés Budán dohánytőzsdével, erős pálinkaméréssel, konkurrencia nélkül, átlagos napiforgalom 400 korona, családi ügyek miatt jutányosan eladó. Bővebbet Szilassy Nándor ügynöksége, József-körut 18. 10731

Vendéglő Lipótvárosban, hol évente 360 hl. sör és ugyanannyi bor fogyasztatik, elköltözés miatt, feltünő olcsón eladó Diósinál, Rökk Szilárd-utca 30. sz. 10716

Élelmiszerüzlet 14 korona tiszta hasznot hoz naponta, 350 forintért azonnal eladó. Bővebbet György László üzletek adásvételi irodájában, Aggteleki-utca 19. szám. 10721

Vegyészeti gyárhoz, mely évek óta fennáll, nagy megrendelőkörrel bir, gyáram nagyobbitásához 6000 frttal társat keresek, mely összeget teljesen biztositok és társamnak évi 4500 frt. tiszta jövedelmet biztositok. Bővebbet László Lipótnál, József-körut 25. szám. 10708

Vendéglő Erzsébetváros legforgalmasabb helyén, naponta sör $1\frac{1}{2}$, bor $\frac{1}{2}$ hektó fogyasztatik, napi bevétel 80 frt., csinos berendezéssel potom áron eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wesselényi-utca 47. sz. 10725

Bor, sör és pálinkaüzlet vidéki nagy városban, mely 35 éve fennáll, évi 6000 frt. tiszta jövedelemmel, jutányosan eladó. Tulajdonosa nagy vagyont szerzett benne. Bővebbet László Lipótnál, József-körut 25. 10709

Kávéház kitünő sarok, fényesen berendezve, príma nappali és éjjeli üzlet, napi 80—120 frt. bevétellel, teljes berendezéssel háziur által bérbeadó. Bővebbet László Lipótnál, József-körut 25. 10711

Füszerkereskedés Budapesten 30 éve fennálló erős saroküzlet, csemege és italméréssel egybekötve, elkülönitett tőzsdével, évi forgalma tőzsdében 16.000 forint, füszerben 28.000 forint, gyönyörü 8 szobás lakással egybekötve, pazar fényes berendezéssel olcsón megkapható. Füszerkereskedés csemege és italméréssel összekötve, Andrássy-ut mellett, előkelő vevőkörrel tulajdonos 8 éve birja, napi bevétel 80 forint, csinos berendezéssel potom áron eladó. Füszrekereskedés kisebbszerü, nagyon forgalmas főutcán, napi bevétel 60 forint, fényes berendezés ingyen megkapható, csak árut kell átvenni. Szatócsüzlet erős italméréssel, napi bevétel 45 forint, házbér 240 forint, potom áron megkapható. Bővebbet Gold Mihály üzletek adásvételi ügynökségénél, Wesselényi-utca 47. 10723

Lakás-bérlet.

Féregmentes csinosan butorozott szoba olcsón kiadó. Luther-utca 1/B, füszerüzlet. 2288

Lépcsőházban csinos utcai szoba fürdőszoba használattal kiadó. Deutsch Lipótné, Aradi-utca 28. 3321

November 1-re kiadó II. emeleten, bejárat a főlépcsőházon egy ügyvédnek, vagy irodának és lakásnak alkalmas utcai **lakás** balkonnal és minden mellékhelyiségekkel, V., **Erzsébet-tér 2.** a Fürdő-utca mellett. 30065

Pénz.

Készpénzkölcsönt priváttól kisebb összeget azonnal folyósittatok minden hitelképes egyénnek. **Bekebelezést**, konvertálásokat, legmagasabb összegig pontosan eszközöl **Tarácsky Ferenc** pénzforgalmi irodája, Rottenbiller-utca 4/b. Válaszbélyeg. 10735

200—400 koronáig pénzkölcsönt kezes nélkül, nagyobb kölcsönt kezessel, kivánatra házhoz megyek. Löbl Lajos, Huszár-utca 5. 6086

Pénzkölcsönt gyorsan eszközöl minden bitelképes egyénnek 200—400 koronáig kezes nélkül, azonfelül kezessel, magas fizetéssel vagy nyugdijjal biróknak, fizetés-előjegyzésre, ingatlanokra, 4 százalékra, 10—70 évi törlesztésre Király József, Budapest, Kerepesi-ut 60. földszint 14. (Válaszbélyeg.) 10707

Pénzkölcsönt közvetitek, magánpénz 24 óra alatt, banktól minden hitelképes egyénnek; gavallér váltókat leszámitolok. Radó, Szövetség-u 11. 10726

Birtok.

Eladó birtokok Krassó-Szörénymegyében 940 hold 123.000 forintért, Temesmegyében 788 hold 150.000 forintért, Borsodmegyében 560 hold, 40 hold dohánytermeléssel 60.000 forintért, Biharmegyében 270 hold 86.000 forintért, Bács-Bodrogmegyében 69 hold 26.000 forintért, Nógrádmegyében 1023 hold 137.000 forintért, Veszprémmegyében 300 hold 56.000 forintért, Hevesmegyében 1940 hold 120.000 forintért. 10729

Bérbeadók Borsodmegyében 2000 hold, holdankint 6 frt. bérösszegért, Ugyszintén, több birtok van eladás és bérbenadásra minden megyéből előjegyezve. Radó Mihály birtok adásvételi ügynökségénél, Szövetség-utca 11. 10730

Butorok.

Faragot hálószoba és konyha butor költözködés miatt olcsón eladó. Rottenbiller-u. 34. asztalosnál. 30062

Eladók használt és uj szőnyegdiványokat, mindennemü butorokat igen olcsón Kohn, Izabella-u. 89, pince. 2274

Csak három korona egy uj hajlitott szék. Hajós-u. 17. Glück. Telefon 80—61. 2277

Félárban hálószobák, szőnyeg, szövet, bőrdiványok és vaságyak Klein Dávidnál, Kisdiófa-u. 16. 2283

Szoba butor még egészen uj, olcsón eladó. Sándor-u. 38. 2281

Alig használt matt szobabutor, divány, kihuzó asztal, 85 frtért eladó. Vas-u. 11. 2282

Faragott hálószoba olcsón eladó. Vörösmarty-utca 2, I. em. 10. 6084

Butor politirozások, beeresztések és javitásokat olcsón elválal Wirtschafter Dob-u. 94 2222

Különfélék.

Vadászönkéntesi egyenruha eladó, házfelügyelő Albrecht-ut 4. 30053

Beraktározunk pénzelőleggel butort zongorát, szőnyeget, hintót, courantárut, varrógépet, kerékpárt stb. Szállitási, bizományi- és beraktározási iroda. Kemnitzer-utca 7 sz. Telefon 81—34. 10279

Öreg butort veszek gyalupadok és kézikocsi eladó asztalosmühely Gólya-utca 1, 2267

Kocsik kaphatók Kozma Mihálynál, Budapest. VIII Tavaszmező-u. 8. 2269

Zongora rövid nagyon olcsón eladó. Lónyai-utca 26. I. em. 27. 2271

Használt pénzszekrények sürgősen eladók. Glück, Hajós-utca 17, Operával szemben. 2275

Jókarban levő gomblyukvarró-gép, egy Pfaff-féle balkaru gép eladó. Ellenben veszek Minerva és 12-ős Wehler és Wilson gépeket cipő tüzésre. Kohn cipőgyár, Dembinszky-utca 29. szám. 30060

Boroshordók, uj s egyszer használtak, minden nagyságban, 1904. hiteles mértékkel, igen olcsón kaphatók Klein M.-nál, Budapest, VII., Dob-utca 18. 3319

Két izr. fiatalember Erzsébet-tér közelében jobb családnál, teljes ellátást keres. Ajánlatok Váczi-körut 60. I. 2. küldendők. 30067

Locomobil 10-es uj tüzszekrénynyel és armaturával, továbbá egy $2\frac{1}{2}$-es locomobil jótállás mellett jutányos árban kapható: Timár Ede cégnél, Budapest Lipót-körut 28. 30066

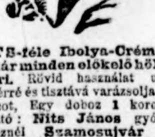

NITS-féle Ibolya-Crémet ma már minden előkelő hölgy ismeri. Rövid használat után hófehérré és tisztává varázsolja az arcot. Egy doboz **1** korona. Kapható: **Nits János** gyógyszerésznél **Szamosujvár** és **Török Józsefnél Budapest,** Király-utca 12,

BUTOR feltünő olcsó és jó kivitelben **részletre** és készpénzért nagy választékban **GONDA S.** butorraktárban, István-tér 7. 10283

SZINHÁZAK.

Szombat, 1904. julius hó 30-án.

VÁROSL. NYÁRI SZINHÁZ.	FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.
Nyárai Antal és Tanai Frigyes felléptével	Először:
A hét Schlézinger.	**Apajune, a vizi szellem.**
Látványos énekes bohózat 5 felv.	Nagy látványos operette 3 f-el vonásban.
Kezdete 7½ órakor	Kezdete 7½ órakor.

SZT.-LUKÁCSFÜRDŐ, BUDÁN

SZIMFONIA HANGVERSENY

Kezdete d. u. 5 órakor. Vége este 10 órakor.

ŐS-BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.

Ma, szombaton, julius 30-án:

Nagy nyári Carneval-ünnepély!

Bohém-est Ős-Budavárban!

Fleurs de Batail. Coriandoli s Serpentin-korzó.

Nagy lampion-menet 300 jelmezes-alak részvételével. —

Pompás diszkocsik, tündéri kivilágitás, különféle eredeti mulatságok.

A Scating-ring pályán:

Nagy álarcos-bál.

Polonaise — 500 ember közremüködésével.

Akrobaták mutatványai, utcai énekesek, bohócok stb. stb. a szabad területen.

Minden látogató a belépésnél 1 farsangi jelvényt vagy hangszert kap emlékül.

Moulin rouge: Calico-bál.

FOLIES COMIQUE:

Az uszómester titka. — Das Laufmädel.

A nagy varieté szinpadon még csak 2 napig:

ALEXIA

Pompás tüzijáték.

Rendezi FRIEDMANN A. igazgató.

3 értékes dij a legsikerültebb vagy legszebb jelmez tulajdonosainak.

Belépődij 1 korona. Kedvezményes jegyek 40 fillér. utánfizetéssel érvényesek.

SZIGETI LAJOS utódai

Héjj és Stiassny

szijgyártók, nyergesek és bőröndősök

Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 10/b.

Kiváló és legjobb anyagból és izlésesen készült **kocsizó lószerszám** és **nyeregfelszereléseiket**, valamint minden **bőrnemüek** és sportcikkeket. **Tartalékos tiszteknek** kölcsön adatnak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Valódi angol Lawn-Tennis.

Tornaeszközök, függő-ágyak és mindennemü **hálók. Ruhateritő-kötelek** fehér kenderből, **vizmentes ponyvák, zsákok** és kenderáruk legolcsóbb megbizható forrása!

Seffer Antal

sportoszközök és kötélgyártó ipartelepe

Budapest, IV., Károly-utca boltszám 12.

(Közp. városház épülete.)

Alapittatott — 1878. —

Telefon: 15—56.

Képes árjegyzék kivánatra bérmentve.

GRAMMOPHONOK, PHONOGRAPHOK

Elsőrendü gyártmányok részletfizetésre is.

Árjegyzéket tessék kérni.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

HANGSZEROSZTÁLY

BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 37.

Alkalmas képviselők felvétetnek.

Nyilt üzlet: Andrássy-ut 45, a Japán-kávéház mellett.

Fogfájás

A **fogfájás oka** a legtöbb esetben tagadhatatlanul

a fogak elhanyagolásában

keresendő. A következőkre tessék tehát pontosan figyelni. A száj okvetlen kiöblitendő, a mely célra szolgáló vizet felforraljuk azután lehütjük, azonban soha se használjunk langymeleg vizet; ha azonban a nagyon érzékeny fogakra hideg volna, akkor tartsuk a szájnak egy kevésbé érzékeny helyén addig, mig egy kevéssé megmelegszik és azután öblitsük ki jól a száját. Egy nagyon alkalmas szájviz, melynek használata antiszeptikus- és tonikus tulajdonságainál fogva még a fogidegek fájdalmas állapotában is ajánlható az

Ebermann-féle szájviz.

Ez fenti utasitás szerint, vizzel keverve, alaposan tisztitja és fertőteleniti a fogakat és szájüreget és eltávolitja a lyukas fogaktól vagy a visszamaradt ételmaradékoktól eredő kellemetlen szagot.

Főraktár: Dr. Ebermann, Prag. Ebermann szájvize üvegcsékben à 3 K., 1 K. 50 fill. és 80 fill.; Ebermann fogpora dobozokban à 1 K. 20 fill. és 60 fill. gyógyszertárakban, droguériákban és illatszerkereskedésekben kapható.

Elszakithatatlan kék munkásöltönyök

Szedő, boncköpenyegek és iroda-kabátok kaphatók Gutmann J. és Társánál, VII., Kerepesi-ut 16.

Minták kivánatra ingyen és bérmentve.

„AZ ANKER"

élet- és járadék-biztositó társaság

Igazgatóság:	Magyarországi vezérképviselősége:
BÉCS, I., Hoher Markt 11.	**BUDAPEST, VI., Deák-tér 6.**
(Ankerhof.)	(Anker-udvar.)

Vagyon 1903. végén	160	millió kor.
Biztositási állomány 1903. végén	521	„ „
Kifizetések „ „	261	„ „

A társaság eszközöl: Mindennemü **tőkebiztositásokat halálesetre, kiházasitási és aggkori ellátási biztositásokat,** továbbá **gyermekbiztositásokat** nevelési járadékkal és a nélkül, **melyeknél a dijfizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszünik, életjáradék-biztositásokat,** meghatározott és olcsó **dijak mellett.**

A társaság vagyonából **Magyarországon** 1903. év végén **26¼** millió korona van elhelyezve.

Mindennemü felvilágositást készségesen és dijmentesen nyujtanak az „Anker" képviselői, kik prospektusokkal és dijtáblázatokkal költségmentesen szolgálnak.

!! Helyiségváltoztatás !!

Miután jelenlegi helyiségem a vevők nagy látogatása folytán szüknek bizonyult, ennélfogva cipőáruüzletemet augusztus 15-től Muzeum-körut 27 alá helyezem át. Addig is régi áruraktárambói az árukat igen olcsón ajánlom, mert ezek az árak a végeladási áraknál is kevesebbek.

Férfi-cipő: Borjubőr, vix, sima vagy betétes	3.—
Elegáns borju vagy vix, füzős	3.20
Szalonlakk, sevró, füzős vagy cugos	4.—
Boxbőr, cugos vagy füzős 4.—, gombos	4.50
Sárga, bagariabőr, füzős vagy cugos	4.—
Pincér-cipő, szeges, cuggal	1.30
Tiszticipő, lakk vagy sevró	4.—
Borjubőr, katonabakancs **3.50**, boxbőr	4.50
Női-cipők: Zergebőr, cugos vagy füzős	3.—
Box, sevró vagy lakk, füzős	3.50
Box, lakk, sevró, gombos	3.80
Szürke vagy drap szarvasbőr, füzős	3.20
Lakk, szürke, spangliscipő	1.80
Sevró vagy lakk, regatta	2.60
Lakk vagy bőr, kivágott cipő	1,60
Sárga, női, füzős vagy cugos	3.20

Gyermek-, sport- és komótcipők nagy választékban. **Meg nem felelő árut kicserélek vagy a pénzt visszaadom. — Kérje nagy fényképes árjegyzékemet ingyen és bérmentve.**

Agulár Dávid BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 6/a.

A legjobb uj és egyszer használt ZSÁK

vizhatlan ponyva legolcsóbban kapható

FISCHER J. ponyva- és zsákáruházában

BUDAPEST, V., Nádor-utca 31—33.

Veszek állandóan, minden mennyiségben, használt **zsákot és becserélek ujakra használt terményzsákokat.**

Ponyvakölcsönző intézet. Legszolidabb kiszolgálás.

ALAPITVA 1882.

D. Fèvre-féle szódavizkészitő-gép,

melylyel bárki folyton, könnyen, legtisztább friss, **egészséges** és olcsó, kellemes **üditő italokat,** szódavizet, mesterséges ásványvizet bármilyen gyümölcsszörp-gazözt, kefirt (szénsavas tej), szénsavas hideg teát (nyáron megbecsülhetetlen ital), pezsgőbort, pezsgőlimonádét, spriccer, stb. **készithet.** — A szénsav vegytiszta. A kezelés egyszerü, kényelmes. Orvosok által remleltetik.

6	12	18	24	30 deciliter tartalommal
6—	**8.—**	**10.—**	**12.—**	**14.— forint.**

A készitéshez szükséges kitünő minőségü borkősavat, 500 grm. és szódabikarbonát 600 grm. tartalmazó csomag ára **frt 1.70.**

E. THEISSIER Páris, a valódi **Fèvre-féle szódavizgépek** egyedüli készitője.

Egyedüli főraktár Magyarországon Kertész Tódor, Budapest, IV., Kristóf-tér, nagyban és egyenként.

— Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. —

Párisi különlegességek.

Párisban időzésem alkalmával beszereztem a legujabb eredeti párisi modelleket és igy abban a helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeket is kielégithetem. Minden nálam vásárolt cipőért 1 évi irásbeli jótállást vállalok, hogy a felsőbőr repedése ki van zárva, ha GUZI-kenőccsel bekeni, idő előtti elszakadása esetén ingyen megcsinálom.

Minden vidéki rendelést vagy teljesen portomentesen vagy kivánatra 1 pár elegáns cipő sámfát mellékelek ingyen. Nem megfelelőt kicserélek vagy a pénzt visszaadom.

Hogy mindenki meggyőződjék világhirü GUZI-kenőcsöm jóságáról, mindenki ki cimét velem közli, 1 tégely GUZI-kenőcsöt és több száz eredeti fényképfelvétellel ellátott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. — Legpontosabb mérték, ha harisnyában egy papirlapra állva a lábtalp körvonalát lerajzoljuk.

	frt		frt
Férfi elegáns vix füzőscipő	3.50	Párisi divat elegáns sevró, füzős v. gombos, selyembéléssel, női	4.20
Erős vix sima dupla talppal	3.20		
Box bakancs varrott talp, elegáns	4.50	Kivágott kétcsattos szalonlak v. finom bőrcipő	2.—
Feltünő elegáns szalonlakk, füzős, valódi sevró bőrszárral	4.50	Gyermekcipő, magas, 3 évig	1.—
Elegáns zerge, női, cugos, vagy füzős	3.20	Zergebőr, magas, gyermek, füzős, szegestalp, 7 évig 1.80, 8—10 évig	2.—
Feltünő elegáns angol box füzős, női	3.80		

AGULÁR IGNÁC

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.

a Rókus-kórház templomával szemben.

Legszebb PAPlan Legjobb PAPlan Legolcsóbb PAPlan

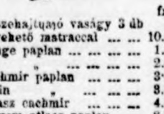

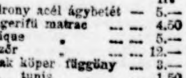

	frt		frt
1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matraccal	10.00	1 sodrony acél ágybetét	5.—
1 rouge paplan	1.80	1 tengerifü matrac	4.50
„ „	2.80	1 afrique „	5.—
1 cachmir paplan	3·40	1 lószőr „	12.—
1 satin „	3.80	1 ablak köper függöny	3.—
1 atlasz cachmir	4.80	1 „ tunis „	1.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	1 „ gyapju „	4.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 ágy, 1 asztalteritő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 „ „ ágy „	1.30	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50	1 „ „ I.	5.30
1 gyapju „ „	5.50	1 ágytőke I.	0.85
1 jó lópokróc	4.80	1 tapestry ágylőke	1.50
1 téli pokróc	4.60	1 mtr. jó futószőnyeg	—.40
1 szép fali szőnyeg	7.50	1 „ „ mintázott	—.75

GICHNER JÁNOS paplan, matrác, és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20. szám.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fillér. Vastagabb betükből 8 fill.

Szerkesztőségi telefon-sz.: 56—12.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. sz.

Kiadóhivatali telefon-sz.: 54—39.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Levelezés.

Bánatos Váci.
Maga csunya rossz gyerek jöhetek a látogatásba? ne hogy ugy körutazást tegyek, ismét érkezésemet tudatom. Pá viszontlátásig. 30051

Csinos tisztességes
asszony idősebb vagyonos urral „Irén 18" jelige alatt főposta posterestante levelezni óhajt. 30059

Házasságra
lépnék oly leánnyal, kinek fess megjelenése és 4—5 ezer korona hozomány készpénze van, én 30. év körüli izr. önnáló intelligens. Iparos vagyok évi jövedelmem 3. 4. ezer kor. forgalom az iparban 20. ezer korona ki hajlandó és megfelel a fentieknek az irjon leveleket csakis arcképpel Márm.-Sziget postrestante, Goldberger Mór. 30049

Intelligens
hivatalnok 4000 korona fizetéssel nősül. Levelek fényképpel hozomány megjelölésével „Komoly" jelige alatt fiokkiadóba. 2266

Bánatos.
Imádott ...ém! Helyszüke miatt itt mindenről nem értesithetem, azért postrestante levelet küldtem ottani postára „Romeo 333" jelige alatt. Szerető R...ja. 30054

Lili.
Megtört reménynyel ismét bucsuzom, 3 hétre távozom, de lelkem itt marad. Nem volt semmi közölni valód velem? Semmi ....? Az utazás is elmaradt? Ez a sors életemre rávall. Egyet szerettam s kétszer vesztem el. 30039

Házasság.
Nősülni és férjhezmenni óhajtó felek forduljanak bizalommal személyesen vagy levélileg „Convenienz" cimhez Budapest, Vig-utca 6. II. 15, 30058

Betöltendő állások.

Okleveles izr. polgáriskolai tanitónő kerestetik 2 leányka mellé, melyek közül egy az első elemi a másik pedig a polgári iskola második osztályát látogatja. Megkivántatik a magyar és német nyelvek teljes birása, vallástan és zongorában alapos oktatás. Előnyben részesülnek kik a francia nyelvet is tökéletesen birják. Fényképpel ellátott ajánlatok valamint oklevél és működési bizonyitvány másolatok Fuchs Gyula urhoz Enyer puszta pósta, Dunaszerdahely, Pozsony m. intézendők. 10298

Keresek
izr. vallásu nevelőnőt két leány gyerek kezdő tanitására megkivántatik teljes jártasság héber olvasásban és kézi munkában, ajánlatokat Bergida Herman Pta-Majos Magyaszó. 10295

Gargon ügyvéd
urak, kik urak közt egy jövedelmes helyen irodát nyitni óhajtanak, küldjék be ajánlatukat „ügyvéd" jelige alatt e lap kiadóhivatalához. 30007

Férfikalap-
üzletbe elárusitónő, ki egyszersmind staffirozónő, azonnal felvétetik. Weitzenhoffer Kálmán, Kerepesi-ut 8. 30041

Gyakornokot
azonnali belépésre keres nagyobb gyári vállalat. Ajánlatok „J. T. 100" alatt a kiadóba kéretnek. 10299

Tanoncnak
felvétetik fizetéssel tisztességes házból fiu aranymüvesnél. Váczi-körut 10. ajtó 15. 20992

Tanuló
felvétetik rézmüves üzletbe. Nagy Csengery-u. 3. 2207

Állást keresők.

Gazdasszonynak
ápolónőnek vagy házvezetőnőnek ajánlkozik fiatal fess asszony, vidékre is elmegyen. IX. ker. Ferencz-körut 20. ajtó 1, Hauser Ilona. 4360

Fodrásznő
rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné, VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21.

Oktatás.

Tanitásban
jártas VII. realista házitanitónak ajánlkozik. Javitóvizsgára is előkészit. Kiváló francia. Klein, Kertész-utca 46. III. 15. 4640

Saint-louisi
kiállitásra 60 óra alatt bárkit betanitok szükséges beszélgetésekre, tiszta amerikai kiejtéssel. Iskoláimat New-Yorkban végeztem. Gáspár Bernát, angol, francia, német, olasz nyelvmester, forditó, volt párisi kiállitási tolmács. II., Széna-tér: Lövőház-utca 17. I. 24.

Polgári iskolai
magánvizsgálatra, javitóvizsgákra, érettségire előkészit lelkiismeretesen felelősséggel **„Magántanulók tanfolyama"** Dembinszky-utca 22. 10249

Gimnáziumi,
polgáriskolai, reáliskolai, kereskedelmi, egyévesönkéntességre jogositó vizsgákra rövidesen biztos sikerrel előkészit gimnáziumi tanár Budapest, Csömöri-ut 9, II. 2. 60811

Polgárit,
kereskedelmit, tanitóképezdét reált végzetteket gimnáziumi érettségire, államszámviteltani, bármilyen magánvizsgálatra felelősséggel rövidesen előkészit: „Kerekes", Dohány-u. 82, I. 14. (Vidékiek ellátást kapnak. Válaszbélyeget kérek). 29836

Szabás és ruhavarrás.
Minden intelligens és takarékos hölgy és aki a jövőjét biztositani akarja, tanuljon meg rajzolni, szabni és ruhát varrni, **erre alkalmat nyujt Hoffmann Karola,** régi jóhirnevü szabászati tanintézete, **Budapest, Erzsébet-körut 23.** hol a rajzolást, szabást, ugyszintén a ruhavarrást alaposan, olcsón és rövid idő alatt elsajátithatják. Tandij havonkint egész napra 10, fél napra 5 frt. Aki nálam kitanul bizonyitványt és munkakönyvet kap. Kérjen prospektust. 2143

Üzletek.

Vendéglő,
jó forgalmu, elutazás miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban. 6082

Füszerüzlet
Kispesten, erős italméréssel, trafikkal egybekötve, álláselfoglalás miatt en-block feltünő olcsón eladó Diósi ügynökségénél, Rökk Szilárd-utca 30. 10655

Kávémérés
munkás vidéken 60 liter tejfogyasztással, olcsó házbérrel, 250 frtért eladó. Vételhez tejkereskedő 100 frttal hozzájárul. Bővebbet Diósi ügynökségénél, Budapest, Rökk Szilárd-utca 30. 10656

Pénz.

Pénzkölcsönt
400 koronáig kezes nélkül, fejebb kezesekkel módomban áll három nap alatt kieszközölni. **Privátpénzt azonnal. Adler, Akáczfa-utca 11.** Válaszbélyeg. 6074

200—400
koronáig kölcsönt kezes nélkül is gyorsan eszközlök, nagyobb kölcsönt kezessel 3 nap alatt kieszközölhetek, továbbá földbirtokra, házra 4% kamatra, utólagos dijjazással. Márton Henrik, Rottenbiller-utca 5/c. (Válaszbélyeg.) 6072

Pénzkölcsönöket
nyugdijképes tisztviselőknek, katonatiszteknek kötelezvényre, 8 évtől 25 évig terjedő időre, **váltókölcsönöket** kereskedőknek, magánosoknak, **törlesztéses kölcsönöket** birtokokra, **házakra 4%-os kamat** mellett, **valamint** II. és III. helyre kölcsönöket kieszközöl BaloghConstantin, Budapest, **Akadémia-utca** 5. 10277

Gyors pénzközvetités.
Bármilyen természetü **kölcsönt előleg nélkül gyorsan** kieszközlök. 400 koronáig jótálló nélkül. Német, Bálvány-utca 20. Ügynökök felvétetnek. (Válaszbélyeg). 2136

Pénzkölcsönt
banktól, tőkepénzestől legelőnyösebb feltételekkel, utólagos dijazással folyósittatok iparosok, kereskedők, állami és magánhivatalnokok, vasuti és postaaltisztek, szolgák, házmesterek, bérkocsisok és minden hitelképesnek heti, havi amortizációs törlesztésre, ugyszintén ingatlanokra 400 koronáig kezes nélkül vidékre is. Heller, Dohány-utca 10. Válaszbélyeg. 3213

Készpénzkölcsönt
200—400 koronáig kezes nélkül bármilyen foglalkozásu egyéneknek gyorsan kieszközlök, ugyszintén ingatlanra vidékre is. Rosenberg, bankbizományos, Szövetség-utca 36/b. (Válaszbélyeg). 6080

Pénzkölcsön
katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magántisztviselőknek, fizetés és nyugdijelőjegyzésre 20 évi törlesztés mellett 7 százalékra. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyénnek 200 koronától feljebb, 4 korona havi törlesztéssel. Konvertálok birtok és házkölcsönöket 10—50 évi előnyös törlesztéssel, vagy felcserélem azokat 4 százalékos kölcsönre, a legmagasabb összegig, **Radó Mihály bankbizományos, Szövetség-utca 11. sz.** Válaszbélyeg csatolandó. 10728

Készpénzkölcsönt
helyben és vidékre, kezes nélkül is, ugyszintén **ingatlanokra** I., II., III. helyi bekebelezésre legelőnyösebben, **privátpénzt** 24 óra alatt kieszközöl, Diósi József pénzügyi irodája, Budapest, Rökk Szilárd-utca 30. (Válaszbélyeg.) 10715

Gyorsan
előköltség nélkül **pénzkölcsönt** nyujt **kényelmes** törlesztésre Horovicz, Ó-utca 45. Válaszbélyeg. 2134

Pénzkölcsönt
házakra, telkekre, épitkezésekre, földbirtokokra, gyorsan, olcsón, II., III, helyre is, valamint **személyhitelt** minden állásu egyéneknek 200 koronától kezdve, 4 és fél százalék kamatra, kezes nélkül közvetit **Várady,** Huszár-utca 8. Válaszbélyeg. 2103

Pénzkölcsönt
400 koronáig kezes nélkül 4—5 nap alatt folyósittatok, kezesekkel bármennyit vidékre is. Válaszbélyeg. Singer, Károly-körut 3. II. 32. 2140

Pénzkölcsönöket
legnagyobb titoktartással 24 óra alatt kieszközlök továbbá személyes és tárcahitel betáblázásokra 60 évi törlesztés 4 százalékos. Nagy Alsóerdősor 5. Válaszbélyeg. 2130

Házak, telkek.

Eladó urilak Kispesten, a fővárostól 10 percnyi távolságban, kényelmes közlekedés, tehermentes, az urilak áll: 3 szoba, konyha, éléskamra, fürdő- és előszoba, nagy kert nemes gyümölcsfákkal és szőlőültetéssel, hivatalnokoknak nagyon alkalmas, kedvező fizetési feltételekkel azonnal eladó. Bővebbet Kispest, Báthory-utca 12. (Válaszbélyeg.)

Butor.

Árverésekről
uraságoktól vásárolt többféle hálószobák, ebédlők, rézbutorok, tükörszekrények, iróasztalok, könyvszekrény, perzsa szőnyeg, előszoba- és konyha-berendezések, darabonként is, olcsón eladatnak. Szövetség-utca 28/a, földszint 3. 6056

Faragott hálószaba
és ebédlő legolcsóbban beszerezhető Dob-u. 94, Wirtschafter. 2228

Gyönyörü díványok
hét forinttól, egy garnitura, sürgősen eladó. Felső erdősor 28, Robinek. 30028

Legjobb
acélsodrony ágybetétek 3.50 frt, vaskerettel 5.50, vaságy három matraccal 8.50. Prohászka vasbutorgyár, Uj-utca 46. 3298

Butorokat
25 százalékkal olcsóbban szállitok. Hálószobákat, ebédlő kredenceket, ebédlő-divanyokat, egyes butorokat. Állami hivatalnokoknak, egyházpapoknak, főtanitóknak részletfizetésre és készpénzért. Hunyady-tér 3., az udvarban. Képes árjegyzéket 40 fillér bélyeg ellenében küldök.

Butorok.
Hálószobák, ebédlő-berendezések, szőnyegdiván, valamint más egyes darabok **legolcsóbb részletfizetésre** és készpénzért eladatnak Weinberger Fülöpnél, Nagymező-u. 37. sz.

Nagy alkalmi vétel
butorok a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, minden elfogadható áron, már csak julius 30-áig kaphatók. Budapest, VII., Erzsébet-körut 12. 10259

Butorok
nagy alkalmi vétele, minden árban kaphatók. Legelegánsabb, legegyszerübb háló, ebédlő, szalon és uriszoba berendezés, persa szőnyegek, különféle butordarabok. Olajfestmények egyenkint is 5 forintjával kaphatók. Gyár-utca 2. sz. Király-utca sarok. 3213

Háló,
ebédlő, egyes butordarabok, karikahajós varrógépek, lámpák, órák, olajfestmények **részletfizetésre is olcsón eladatnak. István-tér 14.** Dob-utca sarok 3308

100 uj
és használt különféle díványok potom áron eladók. Vörösmarty-utca 34. Kárpitos mühely. 2143

Butorok, hálók,
ebédlők, szőnyegek, csillárok, iróasztalok eladók Klein Győző Vörösmarty-u. 47/B. 2073

Butor
részletfizetésre **Neurath** és **Löwenbein-nál** Budapest VII. Király-utca 13. 2-ik udvar. 3320

Lakás-bérlet.

Elegánsan
butorzott külön bejáratu, teljesen féregmentes szobák, napokra is kiadók, egy koronától. Főherceg Sándor-utca 30—B. I. em. 12.

Több
kisebb és nagyobb szép utcai és udvari lakás, olcsón kiadó. VI., Dalnok-utca 26. 10254

Elegánsan butorozott
teljesen különbejáratu szoba azonnal kiadó. Gyár-u. 2, I. 10. 2208

Butorozott szobát
keresek irodának, lépcsőházi bejárattal. Neuman, Huszár-utca 8. 2264

Szobatárs
kerestetik különbejáratu féregmentes szobába. Kisdiófa-u. 8/a. f. 2. 2253

Két
modern berendezésü utcai szoba külön-külön bejárattal, egyenkint is kiadó fürdőszobával, gyermektelen családnál. Német-utca 51. Várhegyi. 2192

Különféle.

Olcsón
csinos sodrony-kerítések, kapuk, ajtók és gépsodrony fonatokat szállit Prohászka sodronyárugyár, VII., Uj-utca 46. 3309

Hölgyek figyelmébe!
Divatos női szalmakalap-formák 1 koronáért kaphatók. Pálfi G. és Társa, VIII., Kerepesi-ut 25, Vas-utca sarok. 4977

Boros hordók
kitünő állapotban olcsón eladók, Roth Jakab, borkereskedő Holló-u. 10. 2259

Kárpitos
ajánlkozik házon kivül és házhoz dolgozni Fülöp Nefelejts-u. 33. 2258

Kárpitos
ajánlkozik házhoz olcsón dolgozni. Heks, István-tér 1. I. 8. 2220

Zongora
kitünő vasszerkezettel, rövid, fekete, sürgősen eladó. Dohány-u. 69/a. II, 16. 2252

Cipőket partiban
bármily nagy mennyiségben veszek. Ügynökök nincsenek kizárva, Ajánlatok **Komlós Sándor-hoz** Kecskemétre küldendők. 33004

Keresek
Nyugati pályaudvar közelében tizenöt frtért koscher ebédet; „Izletes" cimen kiadóba. 6083

Hölgyek.
Szülésznő, masszirozónő, tanácscsal szolgál és masszirozást elfogad házaknál. Kecskeméti-utca 6. földsz. 4. 3316

Használt
férfiruhákat, régiségeket stb. veszek legmagasabb árban. **Mátray,** Lujza-utca 16. ajtó 10. 2023

Fordítható
karambol, billiárd, alpacca tárgyakat, kávéházi felszerelést vesz és elad. Dob-u. 3. Winter. 2216

Tekeasztalok
és mindennemü kávéházi berendezések részletfizetésre is eladók. Rottman, Dob-u. 94. 2213

Mindennemü
varrógépek javitását legolcsóbban elvállalja. Singer müszerész, Akácfa-u. 55. 2212

Vendéglői,
korcsma, füszer, tejcsarnok, cukrászda berendezést vesz és elad Dob-u. 3. Winter. 2215

כשר Kókuszzsirt
5 kilós bödönnel K. 5.80 fill.-ért küld Boskovits Izsó Budapest, Márton-utca.

Zöld ringlottát
befőzésre legszebb fajokból 5 kilogrammot 3 koronáért. Paradicsomot 3 koronáért, bérmentesités nélkül utánvéttel szállit: Rusznyák Antal mintagazdasága, Gyöngyös. 20978

Privát detektiv
elvállal kényes megbizásokat, megfigyeléseket, kutatásokat (családi) és magánügyekben. Várady Huszár-utca 8. sz. Válaszbélyeg 2132

4 HP.
cséplőkészlet Hofherr és Schrantz gyártmányu gyárilag javitva kapható Horvát és Herczeg cégnél, Budapest, Lehel-utca 8. 20962

Hölgyeknek
tanácsot, segélyt nyujt, titoktartással szülő nőket fogad gyakorlott szülésznő. Kallósné, Erzsébet-körut 5, I. 18, lépcsőnél jobbra. 2117

Ingyen kérje!
„A megelégedett családi élet" cimü érdekes füzetkét. Olvassa mindenki. Budapest főpostafiók 126. 10284

Hölgyeim!
Hajeltávolitó arcról és kézről. Öt percnyi fájdalom nélküli müködés után bámulatos eredmény. Gyár-utca 2., I. em. 10. 3211

Zálogcédulákat
bármiről, vidékről is, butorokat, egész hagyatékokat, régiségeket, **öreg hamis fogakat** valamint minden elfogadhatót vesz. Wischogrod Jakab, Nagyfuvaros-utca 7. Levelezőlapra azonnal jövök. 30018

Hölgyek!
Több évi klinikai gyakorlattal biró megbizható szülésznő elfogad lakásán **szülőnőket** olcsó dijazással. Kinizsi-utca 27. I. em. 10. 2135

Modern kárpitosmunkák a legfinomabb kivitelben, mintákban láthatok, jutányosan készitetnek. Braun, Eötvös-utca 34. 2211

Zálogcédulákat
régi aranyat, ezüstöt és ékszereket, a legmagasabb árban megveszek. Singer Jakab, ékszerkereskedő, **Király-utca 91.** 20700

Pálinkafőző-,
mosó-takaréktüzhely, üstök jutányosan kaphatók. Nagy Pál, rézmüvesnél, Csengeri-u. 3. 2205

Használt
ruhákat, fehérnemüt, butorokat, mindennemü árut veszek Schwarz Nagyfuvaros-utca 5. 30021

Egy takaréktüzhely
azonnal eladó 4 sütővel, rézvizmelegitője, 3 lyukkal, értéke volt 400 korona elköltözés miatt olcsón eladó. Cim Külső Váci-ut 53. vendéglősnél. 3315

Hordó
70—85 hektoliteres 8 darab legjobb minőségü eladó. VII. Gizella-ut 85. 30047

Singer
karikahajós és 12-es Wehler Wilson olcsón eladó. Habán, Izabella-tér 3. 2278

Kis Singer-gép
eladó. Brunner Adolf, Király-u. 11. f. 30. 2273

Emerich féle
kávépörkölő azonnal eladó. Glück Hajós-u. 17. Telefon 80—61. 2276

Zongora,
rövid, olcsón eladó. Dembinszky-utca 12—14. 2271

Fordítható
billiárdasztalok, china- és alpacca-tárgyak eladók. Glück, Hajós-u. 17. 2276

Üzletberendezés
igen olcsón eladó. Manheim, Marokkai-utca 4. 30068

Kárpitos
ajánlkozik háznál vagy házonkivül olcsón dolgozni. Izabella-utca 44/b, I. em. 13. 2280

Férfiruhák javitását
tisztitását jutányosan eszközli Seffer Ádám Luther-u. 1/c. 2290

Viszamaradt
szőnyegdiván szép kivitelben olcsón eladó. Rákóczy-tér 12. kárpitos. 2290

Singer varrógép
10 frt, Wehler Wilson 5 frtért eladó. Habár Izabella-tér 3. 2279

Szikvizgép
felszerelve 100 üveggel jutányosan eladó. Glück, Hajós-utca 17. Telefon 80—61. 2276

Fonograf és Gramafon tulajdonosok szaklapja legközelebb megjelenik. Érdeklődők tudassák cimüket, mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Aréna-ut 52. 30064

FABUTOR,
kárpitozott butor és vasbutor jó minőségben és olcsón.

RÉZBUTOR
nagy választékban. Árjegyzék, ha a szükségelt tárgy megneveztetik, dijtalanul; kivánatra kedvező fizetési feltételek,

POLLÁK N. IGNÁC
Budapest, VI., Teréz-körut 23.

Az arc szépitésére
tessék határozottan Csemiczky-féle „STEROL-CRÉMET" használni, amely pár nap alatt hófehérré és üdévé varázsolja az arcot és eltávolit szeplőt, májfoltot és minden arctisztátalanságot. Ára **2 korona,** kis tégely **1 korona. Csemiczky gyógyszerésznél Budapesten, József-körut 71.** Kapható gyógyszertárakban, drogua- és illatszer-kereskedésekben is.

TITKOS
betegségéből ha alaposan akar kigyógyulni, akkor rendeljen azonnal egy üveg

„TRIAS"-t
Papp L. gyógyszertárából, Tisza-Szt.-Imre, Fő-utca 5, férfiaknak kor. 2.72, nőknek kor. 3.54 beküldése ellenében bérmentve küldetik. Titoktartás biztositva! **Triassal** ugy a nők, mint a férfiak szavatolás mellett, minden utóbaj és fájdalom nélkül, még ha a legelhanyagoltabb folyásban szenvednek is, **okvetlenül kigyógyulnak. Hatása biztos és gyors.** Fecskendők nőknek és férfiaknak külön 1 korona. Főraktár: **Török József,** gyógyszertára, **Bpest, Király-utca 12,** s a legtöbb vidéki gyógyszertárban is kapható.

A világhirü eredeti angol **Premier, Helical és Champion kerékpárokat** mélyen leszállitva, minden árfelemelés nélkül **szigoruan az eredeti gyári árakon** 12 és 16 koronás részletekre és mindennemü **kerékpár alkatrészeket** (külső és belső gummik, nyergek, csengők, pedálok, kormányok, lámpák stb.) **Ausztria-Magyarországban** elért legnagyobb forgalmunk és igy óriási vételeink folytán a gyáraknál rendkivül lenyomott, igen olcsó áraink következtében **30 százalék árleszállitással szállitunk** vidékre is bárhová.

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpáralkatrész és kerékpár-nagykereskedők
Budapest, József-körut 41.
Fióküzlet: Baross-tér 4. szám.

Szállitói vagyunk majd az összes fővárosi és vidéki kerékpáregyleteknek több osztrák és külföldi sportegyesületnek, valamint a „Verein der K. K. Staatsbeamten Oesterreichs" egyesületnek és a Bécsben székelő és 1600 városban képviselt „Verband des K. K. Staatsbeamten Oesterreich" szövetségnek. Nagy árjegyzék, több mint 500 képpel, ingyen és bérmentve.

Pénz-
kölcsön könnyü visszafizetéssel sorsjegyekre: **Jószív 9.—, Magyar vörösk. 24.—, Olasz vörösk. 35.—, Osztrák vörösk. 50.—, Bazilika 18.—, 2%-os Szerb 90.—, 3% Jelz. 220.—** és részvényekre, valamint értékpapirokra az árfolyam 90%-áig csupán

Fischer és Riesz bankház
Budapest. VII., Erzsébet-körut 9. sz., New-York-palota. Vidéki megbizások **azonnal teljesittetnek.**

300—500 korona
havi jövedelmet nyujt budapesti bankház minden állásu, bárhol élő egyéneknek az 1883. évi XXXI. t.-c. értelmében, sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása által. Ajánlatok cimzendők „Szerencse-Híradó" kiadóhivatalához, Budapest, Postafiók 180.

Részletfizetésre
arany és ezüst nemüek olcsón árfelemelés nélkül. Grünberger Armin Béla örökösei órás és ékszerkereskedők Budapest, IV., Váci-utca 30. sz. I em. 23 Haris bazár.

Nyomatott a Budapesti Napló körforgógépein Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.